

KKK 31-02:2022

**EESKIRJAD JA JUHISED SÕNAKUULELIKKUSE
KATSETEL OSALEMISEKS KLASSIDELE 1, 2 JA 3**

**RAHVUSVAHELINE KÜNOLOOGILINE
FÖDERATSIOON (FCI) (AISBL)**
Place Albert 1er, 13, B – 6530 Thuin (Belgia),
tel : +32.71.59.12.38,
faks : +32.71.59.22.29,
internet: www.fci.be
(ametlik tõlge)

<i>Dokumendi nimetus</i>	<i>Eeskirjad ja juhised sõnakuulelikkuse katsetel osalemiseks klassidele 1, 2 ja 3</i>
<i>Dokumendi tüüp</i>	<i>Normatiivne</i>
<i>Ala</i>	<i>EKL-KKK Sõnakuulelikkus</i>
<i>EKL-KKK nr</i>	<i>31-02:2022</i>
<i>Rakendusala</i>	<i>Käesoleva dokumendiga kehtestatakse reegleid sõnakuulelikkuse katsetel osalemiseks klassidele 1, 2 ja 3</i>
<i>Kehtestatud</i>	<i>ametlik tõlge – 14.04.2022</i>
<i>Kehtestaja</i>	<i>originaaldokument - FCI http://www.fci.be/medias/OBE-REG-COB-123-49-2020-en-13635.pdf</i>
<i>Kehtib alates</i>	<i>originaaldokument 01.01.2022</i>
<i>Seotud dokumendid</i>	

Sisukord

Üldosa.....	5
I SÕNAKUULELIKKUSE KATSETE JA VÕISTLUSTE KORRALDAMISE, JUHTIMISE, HINDAMISE JA NEIL OSALEMISE REEGLID	5
1. Sõnakuulelikkuse katsete ja võistluste korraldamine.....	5
2. Sõnakuulelikkuse võistluste riiklikud reeglid ja eeskirjad.....	5
3. Osavõtuõigus sõnakuulelikkuse klassides.....	5
3.1. Tervis	6
3.2. Antidoping ja vaksineerimise reeglid	6
3.3. Agressiivsus	6
3.4. Emased koerad jooksuajal ja tiined emased koerad.....	6
3.5. Muudatused välimuses.....	7
3.6. Steriliseeritud ja kastreeritud koerad.....	7
3.7. Koerte kontrollimine	7
3.8. Teised eeskirjad.....	7
4. Sõnakuulelikkuse võistluste hindamisõigus.....	7
5. Pealiikumisjuht.....	7
6. Katsete korraldus.....	8
7. Koerajuhi kohustused ja koera varustus.....	8
8. Koera käitumine / diskvalifitseerimine	9
9. Teised eeskirjad.....	9
II KATSETE PRAKTILINE KORRALDAMINE JA VARUSTUS	10
10. Võtete järjekord.....	10
11. Hindamiseks ettenähtud aeg päevas ja võistlejate arv	10
12. Võistlusväljaku suurus ja võtete vahelised distantsid	10
13. Varustus.....	10
III KLASSID, VÕTTED JA KOEFITSENDID	14
IV HINDED, AUTASUD, ÜLEMINEKUD JA TAGASIMINEK.....	16
14.1. Hinded ja punktid.....	16
14.2. Ebaõnnestumine ja diskvalifitseerimine	16
14.3. Ebaõnnestumine ja diskvalifitseerimine	17
15. Rahvusvaheline sõnakuulelikkuse sertifikaat FCI-CACIOB.....	18
15.1. Rahvuslik sõnakuulelikkuse tšempion.....	18
15.2. Rahvusvaheline sõnakuulelikkuse sertifikaat (FCI-CACIOB).....	18
V VÕTETE ÜLDISED SOORITUS- JA HINDAMISREEGLID JA -JUHISED	19
16. Võtete sooritamise ja hindamise üldised juhised	19

16.1.	Võtete sooritamine.....	19
16.2.	Võtete hindamine.....	24
VI	REEGLID JA EESKIRJAD ÜKSIKUTE VÕTETE SOORITAMISEKS JA HINDAMISEKS.....	32
	KLASS 1	32
	KLASS 2	42
	KLASS 3	59
VII	LISAD.....	85
	LISA 1.1 TÕKE.....	85
	LISA 1.2 AVATUD TÕKE.....	86
	LISA 2	87
	LISA 3	88
	LISA 4.1	89
	LISA 4.2.....	90
	LISA 5	91
	LISA 6	92

Üldosa

Sõnakuulelikkuse koolituse (SK) eesmärk on õpetada koertele koostöövõimet ja sõnakuulelikku käitumist. Eriti oluline on pöörata tähelepanu koera ja koerajuhi vahelisele heale kontaktile ja sellele, et koer on valmis kuuletuma ka siis, kui ta on koerajuhist eemal. Koera ja koerajuhi koostöö peab peegeldama nende omavahelist head suhet.

Käesolevad reeglid ja juhised on koostatud edendamaks sõnakuulelikkust kui sporti ning toetamaks riigipiiride ülest võistlevat sõnakuulelikkust.

Neid reegleid ja juhiseid kasutatakse sõnakuulelikkuse katsetel riikides, mille rahvuslikud organisatsioonid on võtnud vastu otsuse neid järgida.

Rahvusvahelistel sõnakuulelikkuse võistlus (kus antakse CACIOB sertifikaat) ja tiitlivõistlustel nagu maailmameistrivõistlused, peab alates 1. jaanuarist 2022 järgima klass 3 reegleid.

Tunnustada tuleb teistel, võtte või võtete pisut erineva määratlusega sõnakuulelikkuse katsetel saavutatud tulemusi, kui need vastavad siin esitatud nõuetele.

I SÕNAKUULELIKKUSE KATSETE JA VÕISTLUSTE KORRALDAMISE, JUHTIMISE, HINDAMISE JA NEIL OSALEMISE REEGLID

1. Sõnakuulelikkuse katsete ja võistluste korraldamine

Iga FCI-sse kuuluv rahvuslik kennelorganisatsioon otsustab, millistel klubidel ja organisatsioonidel on õigus nende riigis korraldada ametlikke sõnakuulelikkuse katseid ja võistlusi.

2. Sõnakuulelikkuse võistluste riiklikud reeglid ja eeskirjad

On soovitatav, et rahvuslikud kennelorganisatsioonid avaldaksid oma kodulehtedel kogu vajaliku informatsiooni rahvuslike eeskirjade ja riigis kehtivate erinõuete kohta, teabe loomade riiki toomist ja katsetel osalemist puudutavate õiguslike normide kohta ning lisaks ka sellised andmed nagu osalemistasu ja pangakonto, kuhu see tuleb maksta, et edendada osalemist katsetel mistahes FCI liikmesriigis. On samuti soovitatav, et kõigile katsele registreerunutele saadetakse memo (teabeleht) kogu vajaliku katsel osalemist ja riiklikke erinõudeid puudutava informatsiooniga.

3. Osavõtuõigus sõnakuulelikkuse klassides

Sõnakuulelikkuse katsetel osalemise õigus määratletakse koera asukohamaa eeskirjadega ja selle riigi eeskirjadega, kus katsed toimuvad. Rahvuslikud reeglid sätestavad, millistel koertel lubatakse osaleda sõnakuulelikkuse katsetel (klassid 1, 2 ja 3). Osavõtuõiguse tingimused peavad olema avaldatud rahvusliku kennelorganisatsiooni kodulehel.

Vanus, millest alates võib osaleda klass 1 katsetel, peab olema määratletud iga riigi rahvuslike eeskirjadega. Koer peab siiski olema vähemalt 10-kuune, kui selle riigi reeglitega, kus katsed toimuvad või selle riigi reeglitega, kus koer on registreeritud, ei ole sätestatud kõrgemat

vanusepiiri. 3. klassis alustav koer peab olema vähemalt 15-kuune.

On iga riigi otsustada, millised rahvuslikke sõnakuulelikkuse klasse tunnustatakse, ja millised nõudmised peavad olema täidetud, enne kui koeral lubatakse mingis kindlas klassis osaleda.

Rahvusvahelistel sõnakuulelikkuse võistlusel (CACIOBi väljastamisega) osalemiseks peavad siiski nii koerajuht kui ka koer olema oma asukohariigis üheskoos läbinud vähemalt eelmise kõrgeima sõnakuulelikkuse klassi suurepärase tulemusega ja sellega saanud õiguse üleminekuks järgmisesse klassi (klass 2 või klass, milles kasutatakse sellele klassile vastavaid võtteid).

On iga riigi otsustada, mitu korda võib koer osaleda sama klassi katsetel pärast seda, kui ta on saavutanud vastavas klassis esimest korda 1. järgu (suurepärase). See info peab olema avaldatud rahvusliku kennelorganisatsiooni veebilehel.

Rahvuslikud reeglid peaksid määratlema tingimused, mille kohaselt on koeral, kes on ühe korra osalenud teatud klassis, lubatud liikumine tagasi madalamasse klassi. See info peab olema avaldatud rahvusliku kennelorganisatsiooni veebilehel.

3.1. Tervis

Sõnakuulelikkuse katsetest ei tohi osa võtta koerad, kes on pimedad, põevad nakkushaigusi või kellel on kidaussid, sügelislestad või muud parasiidid, samuti agressiivsed koerad. Osaleda ei või ka koerad, kes on plaasterdatud, õmblustega või sidemetes.

3.2. Antidoping ja vaksineerimise reeglid

On kohustuslik kinni pidada koera asukohariigi ja selle riigi, kus katsed toimuvad, antidopingu ja vaksineerimise eeskirjadest. Katse asukohariigi vaksineerimise ja antidopingu eeskirjad peavad olema avaldatud veebilehel.

3.3. Agressiivsus

Agressiivsetel koertel ei ole katsete territooriumile pääs lubatud. Kohtunik diskvalifitseerib iga koera, kes ründab või üritab rünnata inimest või teist koera. Juhtum kantakse sisse koera võistlusraamatusse ning aruanne saadetakse koera asukohariigi ja katset korraldava riigi kennelorganisatsioonile.

3.4. Emased koerad jooksuajal ja tiined emased koerad

Emased koerad, kellel on jooksuage, lubatakse katsel osalema vastavalt selle riigi eeskirjadele, kus katsed korraldatakse. Vastav informatsioon peab olema avaldatud katse asukohariigi kennelorganisatsiooni veebilehel. Emased koerad, kellel on jooksuage, peavad katsel osalema viimastena. Neid tuleb katse toimumise territooriumilt eemal hoida, kuni kõik teised koerad on lõpetanud oma sooritused.

Üldreeglina ei tohi katsel osaleda emased koerad, kellel on katse toimumise päeval väljaarvutatud poegimiseni jäänud vähem kui neli nädalat, ja koerad, kes on poeginud vähem kui kaheksa nädalat enne katse toimumise päeva.

Rahvuslikes eeskirjades võib kehtestada erinevaid ajapiiranguid. Vastav informatsioon peab olema kõikidele kättesaadav ja selgelt avaldatud katset korraldava organisatsiooni veebilehel

Rahvusvahelistel sõnakuulelikkuse võistlusel (CACIOB) ja maailmameistrivõistlustel ei tohi võistelda emased koerad, kellel on väljaarvutatud poegimiseni jäänud võistluspäeval vähem kui neli nädalat, ja koerad, kes on poeginud vähem kui kaheksa nädalat enne võistlust.

3.5. Muudatused välimuses

Kupeeritud saba või kõrvedega koerad, või koerad, kelle välimus on mõnel muul viisil kosmeetilistel põhjustel muudetud, võivad võtta katsest osa ainult vastavalt koera asukohariigi ja katse asukohariigi eeskirjadele

Kogu informatsioon koera välimuse muutmisega seotud piirangute kohta peab olema kergesti kättesaadav ja kirjas rahvuslikes eeskirjades ning avaldatud rahvusliku kennelorganisatsiooni veebilehel.

3.6. Steriliseeritud ja kastreeritud koerad

Steriliseeritud ja kastreeritud koerad võivad võistlustest osa võtta.

3.7. Koerte kontrollimine

Vajadusel peab kohtunik kontrollima koeri väljaspool võistlusplatsi enne katse algust. Rahvuslikes eeskirjades võib olla sätestatud nõue kontrollida kõiki koeri.

3.8. Teised eeskirjad

Kui sõnakuulelikkuse katse toimub koos koertenäitusega, siis ei tohi olla nõuet, et koer peab osalema näitusel (välimiku hindamisel).

Riiklikud eeskirjad peavad määratlema, millist konkreetset registreeringut ja klubi liikmelisust nõutakse.

4. Sõnakuulelikkuse võistluste hindamisõigus

Sõnakuulelikkuse katsete kohtunikel peab olema sõnakuulelikkuse hindamiseks vajalik koolitus, nende pädevuse peab kinnitama oma riigi kennelorganisatsioon.

Teistest riikidest kutsutud kohtunike kvalifikatsiooni ja keeleoskust peab kontrollima.) Selleks võtab katset korraldav organisatsioon tavaliselt ühendust kohtuniku asukohariigi rahvusliku kennelorganisatsiooniga.

Kohtuniku sobimatus seoses võimaliku erapoolikusega: Kohtuniku sobimatus seoses võimaliku erapoolikusega määratletakse rahvuslikes eeskirjades. Rahvusvahelistel CACIOB-i sertifikaadi võistlustel tuleb järgida FCI sobimatuse eeskirju ja võistluse asukohariigi rahvuslikke eeskirju, kui ei sätestata teisiti.

5. Pealiikumisjuht

Katsele peab olema määratud pealiikumisjuht. Pealiikumisjuht vastutab sõnakuulelikkuse katse praktilise korraldamise eest ja tal peab olema vastav kvalifikatsioon. Kvalifitseeritud liikumisjuht peab juhendama võtteid klassides 2 ja 3, soovitavalt ka klassis 1. Kui katsel on osaleja välismaalt,

siis on soovitatav leppida eelnevalt kokku, mis keeles võtteid juhendatakse. Klassis 3 peab liikumisjuht olema võimeline juhendama võtteid inglise keeles või keeles, mis on ühiselt kokku lepitud.

Kui võtted on jagatud kahe või enama kohtuniku vahel, peab olema ka vastav arv liikumisjuhte. Igal võistlusplatsil peab olema vähemalt üks liikumisjuht.

6. Katsete korraldus

Sõnakuulelikkuse katseid juhivad päeva (pea)kohtunik ja pealiikumisjuht. Kui katsel on rohkem kui üks kohtunik, määratakse üks neist peakohtunikuks ja kohtunike meeskonna juhiks.

Vahejuhtumite korral, mis ei ole lahendatavad käesolevate eeskirjade ja juhenditega, on kohtuniku (või peakohtuniku poolt juhitava kohtunike meeskonna) otsustada, kuidas toimida või juhtumit hinnata.

7. Koerajuhi kohustused ja koera varustus

Koerajuhi kohustused võistlejana algavad hetkel, mil ta siseneb katse toimumise alasse, ja lõpevad pärast autasustamiseremooniat. Koerajuhid peavad järgima etteantud reegleid ja juhiseid.

Koerajuhilt eeldatakse viisakat käitumist ja sobivat riietust.

Kohtunikul on õigus koerajuht, kes reegleid ei järgi või käitub mingil muul viisil kohatult, katselt kõrvaldada. Kohtuniku otsus on lõplik ning koerajuhil ei ole õigust seda vaidlustada.

Koerajuht peab enda kohaloleku kirja panema vähemalt 30 minutit enne sõnakuulelikkuse katse algust. Katse korraldaja võib lubada, et koerajuht saabub ja paneb enda kohaloleku kirja vähemalt 30 minutit enne tema klassi algust.

Koera karistamine on keelatud.

Lubatud on ainult tavalised kaelarihmad (pandlaga või poovad kaelarihmad). Ogadega- või elektrikaelarihmad ning muud piiravad esemed ja vahendid, nagu näiteks suukorvid, on keelatud. Need piirangud kehtivad võistluse algusest kuni lõpuni.

Koeral peab olema kaelarihm kõikide klasside kõikide rühmavõtete ajal. Koerajuht otsustab, kas koer kannab või ei kannata teiste võtete ajal kaelarihma. On soovitatav, et madalamates klassides osalevatel koertel on kaelarihm (algklass ja klass 1). Lisaks kaelarihmale võib koer kanda puugirihma või muu välisparasiidi vastast rihma.

Kõikides klassides on võtete soorituse ajal koertel keelatud kanda tekke, mantleid, trakse, vihmajopesid, susse, sokke, sidemeid, plaastreid jms.

Võtete ajal peab koer olema koerajuhi vasakul küljel. Võtete vahel peab koer olema koerajuhi kontrolli all ja lähedal (vasakul või paremal).

Koera on lubatud hoida koerajuhi paremal küljel, kui põhjuseks on koerajuhi puue. Koerajuht või meeskonnajuht peab seda peakohtunikuga/kohtunikuga arutama enne võistluste algust. Teavitama peab kõiki koera sooritust hindavaid kohtunikke, kes peavad omavahel kokku leppima koera

paremal küljel hoidmise mõju sooritusele ja hindamisele. Kõik erikorraldused peavad olema õigustatud ja tuleb tagada, et need ei häiri teisi koeri ja võistlejaid. Näiteks kui võistleja kasutab ratastooli, tuleb ta rühmavõtete puhul paigutada rivi lõppu nii, et ta ei pea mööduma ühestki koerast peale enda oma.

8. Koera käitumine / diskvalifitseerimine

Kui koer ükskõik millises võistluste etapis (enne oma sooritust, selle ajal või pärast seda) hammustab, üritab hammustada, ründab või üritab rünnata inimesi või teisi koeri, siis ta eemaldatakse koheselt võistlusest ja kõik koera senise sooritusega saavutatud punktid tühistatakse. Kahepäevaste võistluste ajal kehtib diskvalifikatsioon ka teisel päeval ja koer ei saa seega võistelda.

Diskvalifitseerimine kantakse sisse koera võistlusraamatusse ning sellekohane teade saadetakse koera asukohariigi rahvuslikule kennelorganisatsioonile ja katse toimumise asukohariigi rahvuslikule kennelorganisatsioonile.

Lisaks eespool nimetatule toimingutele tuleb järgida rahvuslikke eeskirju.

9. Teised eeskirjad

Võistlusplatsil treenimine

Üldreeglina on katse toimumise päeval keelatud võistlusplatsil treenida. Koerajuht ei tohi koos koeraga võistlusplatsile minna ilma volitatud isiku (peakohtuniku) loata. Koerajuht diskvalifitseeritakse, kui ta enne katset või pausi ajal võistlusplatsil teadlikult treenib.

Rühmavõtted

Klasside 1 ja 2 rühmavõtete (võtted 1) puhul peab rühmas olema vähemalt kolm ja saab olla kõige rohkem kuus koera. Erandina võib üks rühm olla seitsme koeraga.

Klassis 3 peab rühmavõtete (võtted 3.1. ja 3.2.) puhul olema rühmas vähemalt kolm ja saab olla kõige rohkem neli koera, välja arvatud siis, kui klassis 3 võistleb kokku ainult viis koera.

Erivõistlustel, kus on palju osavõtjaid, näiteks kvalifikatsioonivõistlused, tiitlivõistlused ja rahvusvahelised võistlused (CACIOB), võib peakohtunik koos rühmavõtteid hindavate kohtunikega ja pealiikumisjuhiga otsustada, et rühmas võib olla viis koera.

II KATSETE PRAKTILINE KORRALDAMINE JA VARUSTUS

Võtete järjekord, võistlejate arv, võistlusväljaku suurus ja vajalik varustus

10. Võtete järjekord

Kohtunikul (peakohtunikul, kohtunike meeskonna juhil) on õigus korraldustoimkonnaga nõu pidades otsustada, millises järjekorras võtted katse ajal sooritatakse ja kuidas neid omavahel rühmitatakse. Järjekord peab olema kõigi osalejate jaoks ühesugune.

11. Hindamiseks ettenähtud aeg päevas ja võistlejate arv

Katsed peavad olema korraldatud selliselt, et hindamisele ei kuluks rohkem aega kui umbes kuus tundi päevas.

Järgida tuleb katseid korraldava maa rahvuslikke eeskirju.

Tuleb silmas pidada, et teatud arvu koerte hindamiseks kuluv aeg sõltub võtete järjekorrast katsel, liikumisjuhi tööst, kohtunikust ja katsel osalevate koerte tõugudest.

Ligikaudsed hindamisajad:

Klass 1

Soovituslik on, et kohtunik ei hindaks klassis 1 rohkem kui umbes 30 koera päevas. Kuue koera hindamine võtab umbes tund aega.

Klassid 2 ja 3

Soovituslik on, et kohtunik ei hindaks klassides 2 ja 3 rohkem kui 25 koera päevas.

Hinnanguliselt võtab klassis 2 nelja koera hindamine umbes tund aega.

Klassis 3 võtab seitsme koera hindamine aega umbes kaks tundi.

Kui kohtunikke on rohkem kui üks, hindab iga kohtunik kõigi selles klassis osalevate koerte puhul neid võtteid, mis on talle määratud. Sellisel juhul võib hinnatavate koerte arv olla suurem.

12. Võistlusväljaku suurus ja võtete vahelised distantsid

Sisetingimustes peab võistlusplatsi suurus klasside 2 ja 3 jaoks olema vähemalt 20 m x 30 m. Kui katse toimub välitingimustes, on soovituslik platsi suurus vähemalt 25 m x 40 m. Klassi 1 jaoks võib võistlusplats olla pisut väiksem. Kui võtted toimuvad kahel või enamal platsil, võib vähem ruumi vajavad võtted sooritada väiksemal platsil. Platsi piirjooned tuleb selgelt märgistada.

Kohtunik otsustab, kas platsi suurus on vastuvõetav või mitte. Kõik võtete kirjeldustes mainitud vahemaad on ligikaudsed.

13. Varustus

Korraldustoimkond vastutab selle eest, et allpool loetletud varustus, nendega seotud eeskirjad, juhendid ja teised vajalikud juhised oleksid võistluspaigas saadaval.

Tõkked:

- Kinnine hüppetõke, mis on umbes 1 m laiune ja mille kõrgust saab reguleerida mitte rohkem kui 10 cm kaupa alates umbes 10 cm kõrguselt kuni 60 cm kõrguseni.

Külgpostide kõrgus peab olema umbes 1 m. Tõkke jalad peavad olema umbes 1 m pikad. Tuleb tagada, et tõke on ohutu. Erinevalt agility võistlustel kasutatavast hüppetõkkest ei tohi tõkkel olla külgtiibu. Sellist kinnist hüppetõket vajatakse klassides 1, 2 ja 3.

- Avatud hüppetõke, mis on umbes 1 m lai ja mille kõrgust saab reguleerida mitte rohkem kui 10 cm kaupa alates umbes 10 cm kõrguselt kuni 60 cm kõrguseni.

Külgpostide kõrgus peab olema umbes 1 m. Tõkke jalad peavad olema umbes 1 m pikad. Tõke peab olema avatud, st et selles on nõutud kõrgusel ainult üks 3-5 cm laiune plank või ümmargune pulk läbimõõduga umbes 3-5 cm ja õhuke tugilatt, mis tõkke allosas ühendab tõkke jalgu/külgposte. Toed võivad olla ainult pulgal ja toed peavad olema paigutatud nii, et koer saab hüpates pulga maha ajada, sõltumata sellest, mis suunast ta hüppab. Pulga toed peavad olema kergelt nõgusad (nagu lusikas), et tuul pulka maha ei ajaks. Hüppetõkkel ei tohi olla külgtiibu. Avatud hüppetõket kasutatakse lisaks eespool kirjeldatud kinnisele tõkkele klassides 2 ja 3. Vt. hüppetõkete jooniseid ja kirjeldust Osa VII lisast 1.

Sobivad toomisesemed:

- Kolm sarja (väike – keskmine – suur) puidust hantleid.

Hantlid peavad olema olemas vastavalt:

- klass 3 jaoks igas sarjas kolm võrdse suurusega hantlit (identsed suuruselt ja värvilt);
- klass 2 jaoks igas sarjas kaks võrdse suurusega hantlit (identsed suuruselt ja värvilt);
- klass 1 jaoks igas suuruses üks hantel.

Kõik sarjad peavad olema erineva suuruse ja kaaluga, et need sobiksid erineva suurusega koeratõugudele, teisisõnu on väikeste, keskmiste ja suurte tõugude jaoks ette nähtud erinevad sarjad. Kõige suurem hantel ei tohi kaaluda rohkem kui umbes 450 g. Igal koerajuhil on siiski õigus otsustada, millise suurusega hantlit ta soovib kasutada.

Klassis 1 on koerajuhil lubatud kasutada isklikku puidust hantlit (üleni puidust).

Klassides 2 ja 3 on korraldaja riigi otsus, kas koerajuhid võivad kasutada enda hantlit või mitte.

Rahvusvahelistel võistlustel ja meistrivõistlustel on koerajuhil lubatud kasutada enda hantleid.

Korraldajal peab aga siiski olemas olema hantlite komplekt (väike, keskmine ja suur), mida

võistleja saab vajadusel kasutada. Kohtunik peaks kontrollima, kas see hantel vastab nõuetele.

Joonis: Puidust hantlid. Hantlid peavad olema üleni puidust ja hantli keskmine osa peab olema katmata.

- Puidust äratundmisesemed, suurusega umbes 2 cm x 2 cm x 10 cm klasside 2 ja 3 eseme äratundmise ja toomise võtte jaoks.

Äratundmisesemed tagatakse alati korraldaja poolt.

Klassis 2 on vajalik 6 puidust eset vastavalt võistlejate koerte arvule.

Klassis 3 on vajalik 8 puidust eset vastavalt võistlejate koerte arvule.

Koonused ja märgid:

- kõikides klassides on vaja mitut umbes 40-50 cm kõrgusega koonust (3-6) või sarnase kõrgusega ja ca 70-80 cm diameetriga tünni (võtete 1.8, 2.9 ja 3.8 jaoks)

Koonused või tünn peavad katma vähemalt 0,4-0,5 m² suuruse ala. Koonuste asetus (sügavus x laius) peab olema 70-80 cm x 70-80 cm.

Koonused, mida kasutatakse võistlustel (võtetes 1.8 – 2.9 – 3-8) peavad olema kõik sarnased. Need võivad olla kõik sama või erinevat värvi. Koonused peavad olema sama kuju ja mustriaga kõikidele samas klassis võistlejatele koertele.

Tiitlivõistlustel kasutatakse alati koonuseid.

Vt. kirjeldust osa VII lisas 4.1.

Võistlustel peab olema piisav kogus märke, väiksemaid koonuseid ja poolkerasid, et vajadusel ära märkida näiteks võtete algus- ja lõppkohad, samuti võtete soorituskohad, nagu näiteks pööramise kohad, peatused jms.

Märgid ja koonused peavad olema asjakohased ja eesmärgile vastavad. Märkide ja koonuste suuruse, nähtavuse ja värvi valikul tuleb silmas pidada nende otstarvet, st kas need on mõeldud koerale, koerajuhile või kohtunikule ja/või liikumisjuhile.

Näiteks ruutude nurki tähistavate koonuste kõrgus peab olema umbes 15 cm ja need peavad olema hästi nähtavad. Koonused/poolkerad/lindid/torud, mis tähistavad näiteks vahemaid või käskluse andmise kohta, peavad olema koerale märkamatud.

Muu varustus:

- tahvlid kohtunike hinnete näitamiseks;
- tahvlid, millele kirjutatakse või joonistatakse kaugjuhtimise asendid, või elektrooniline ekraan;
- kriit, aerosoolvärv, teip, vms vahendid, mida saab kasutada näiteks ruutude ja ringide ning samuti algus- ja lõpp-punktide märgistamiseks

III KLASSID, VÕTTED JA KOEFITSENDID

On soovitatav, et rahvuslikud sõnakuulelikkuse programmid sisaldaksid algklassi, mille koerad peavad läbima enne, kui nad alustavad võistlemist klassis 1.

KLASS 1			
Jrk	Võte	Koefitsient	Punktid
1.	Rühmas istumine 1 minuti, koerajuht on koera vaateväljas	3	30
2.	Kõrvalkõnd	4	40
3.	Seisma jäämine või istuma või lamama minek liikumise pealt	3	30
4.	Juurdekutsumine	4	40
5.	Saatmine ruutu ja lamama minek	4	40
6.	Kaugjuhtimine	4	40
7.	Toomine koos hüppega üle tõkke	4	40
8.	Ümber koonuste grupi või tunni saatmine ja tagasitulek	4	40
9.	Üldmulje	2	20
	Σ	32	320

KLASS 2			
Jrk	Võte	Koefitsient	Punktid
1.	Rühmas lamamine 2 minutit, koerajuht on koera vaateväljast väljas	3	30
2.	Kõrvalkõnd	4	40
3.	Seisma jäämine, istuma, lamama minek liikumise pealt	3	30
4.	Juurdekutsumine seisma jäämisega	3	30
5.	Eemale saatmine koos lamama minekuga, juurdekutsumine	4	40
6.	Suunatud toomine	3	30
7.	Eseme äratundmine ja toomine	3	30
8.	Kaugjuhtimine	4	40
9.	Ümber koonuste grupi või tunni saatmine, seisma jäämine ja hüpe	3	30
10.	Üldmulje	2	20
	Σ	32	320

<p>Klass 3 reegleid ja juhised kasutatakse rahvusvahelistel sõnakuulelikkuse võistlustel, kus antakse välja CACIOB ja reserv-CACIOB sertifikaadid, samuti FCI maailma- ja maailmajao meistrivõistlustel.</p> <p>Need reeglid kehtivad alates 1. jaanuarist 2022.</p>			
KLASS 3			
Jrk	Võte	Koefitsient	Punktid
1.	Istumine rühmas 2 minutit, koerajuht on koera vaateväljast väljas	2	20
2.	Lamamine rühmas 1 minut ja juurdekutsumine	2	20
3.	Kõrvalkõnd	4	40
4.	Seisma jäämine, istuma ja lamama minek liikumise pealt	3	30
5.	Juurdekutsumine koos seisma jäämise, istuma ja lamama minekuga	3	30
6.	Suunatud eemale saatmine koos lamama minekuga ja juurdekutsumine	4	40
7.	Suunatud toomine	3	30
8.	Ümber koonuste grupi saatmine, peatumine (seisma jäämine/istumine/lamamine), eseme toomine ja hüpe	4	40
9.	Eseme äratundmine ja toomine	3	30
10.	Kaugjuhtimine	4	40
	Σ	32	320

IV HINDED, AUTASUD, ÜLEMINEKUD JA TAGASIMINEK

14.1. Hinded ja punktid

Sõnakuulelikkuse võtete hindamise tutvustus

Võtte hindamisel näitab kohtunik hinde. Igale võttele on määratud koefitsient. Koefitsiendid on 2-4. Koefitsiendid on kirjeldatud osas III.

Hinde ja koefitsiendi korrutis annab iga võtte eest saadud punktid. Nende punktide liitmine annab tulemuse (järgu). Järgud on **suurepärase, väga hea ja hea**. Tulemuse saamiseks vajalikud punktid on esitatud allolevas tabelis.

Sõnakuulelikkuse võtete soorituse hindamisel võib anda järgnevaid hindeid 0 – 5 – 5½ – 6 – 6½ – 7 – 7½ – 8 – 8½ – 9 – 9½ – 10.

Tabel: Punktid ja tulemus

Tulemus		Maksimaalne 320 punkti	Punktid
Suurepärase	1. järk	80 %	256 – 320 punkti
Väga hea	2. järk	70 %	224 – alla 256 punkti
Hea	3. järk	60 %	192 – alla 224 punkti

14.2. Ebaõnnestumine ja diskvalifitseerimine

Võtte ebaõnnestumisel antakse selle võtte eest ebaõnnestumise hinne, so 0 (null) punkti. Koer võib jätkata võistlust ja sooritada ülejäänud võtted.

Katse loetakse ebaõnnestunuks, kui kõikide võtete eest kokku saadi vähem kui 192 punkti.

Tulemuseks on ebaõnnestumine.

Diskvalifitseerimine toob kaasa võistluspaari soorituste peatamise ja kõikide punktide tühistamise.

Koer ei või võistlust jätkata.

Kollase ja punase kaardi kasutamine

Klassis 3 kasutatakse kollaseid ja punaseid kaarte.

Kollane kaart tähendab hoiatust. Kohtunik võib teha hoiatuse koera või koerajuhi käitumise kohta.

Kui kohtunik näitab kollast kaarti, võetakse lõpptulemusest maha 10 punkti. Kui kohtunik näitab kollast kaarti kaks korda, siis võistluspaar diskvalifitseeritakse.

Punane kaart tähendab diskvalifitseerimist. Koer ei või võistlust jätkata.

Punaste ja kollaste kaartide kasutamine mitme kohtunikuga katsel:

1) Kaks või rohkem kohtunikku erinevatel võistlusplatsidel

- kui kaks kohtunikku hindavad eraldi (kaks võistlusplatsi, erinevad võtted), siis üks punane kaart (esimene) tähendab võistluspaari diskvalifitseerimist.
- kui üks kohtunik on näidanud kollast kaarti, näiteks esimesel võistlusplatsil, ei tohi sellest teisi kohtunikke (teist või kolmandat kohtunikku) teavitada. Kõik kohtunikud töötavad iseseisvalt. Kollase kaardi kohta tehakse märke hinnetelegele ja kui järgmine (teine või kolmas) kohtunik

näitab kollast kaarti, märgib sekretär selle hinnetelehele ja teatab kohtunikule, et ühte kollast kaarti on varem juba näidatud, mille tulemusena võistluspaar diskvalifitseeritakse. Loomulikult diskvalifitseeritakse ka võistluspaar, kellele kahte kollast kaarti näitab sama kohtunik.

2) Kaks või rohkem kohtunikku ühel võistlusplatsil

Kui üks kohtunikest soovib võistlejat hoiatada (kollane kaart) või diskvalifitseerida (punane kaart), teavitab ta sellest teisi kohtunikke ja otsus langetatakse üheskoos. Kui võistlusplatsil on peakohtunik (kohtunike meeskonna juht), on eelistatav, et kaarti näitab tema.

14.3. Ebaõnnestumine ja diskvalifitseerimine

Koer, kes on saavutanud mistahes riigis, kus rakendatakse käesolevaid eeskirju ja juhiseid, oma võistlusklassis suurepärase tulemuse (1. järgu), võib võistelda järgmises klassis.

Koer ei peaks järgmisesse klassi üle minema vähema saavutusega kui 1x suurepärase.

Koer võib samas klassis võistelda, kuni ta on saavutanud suurepärase tulemuse kolm korda riigi kohta.

Rahvuslike reeglitega määratletakse, kui mitu korda või kui kaua lubatakse koeral võistelda samas klassis, pärast seda, kui ta on saanud selles klassis oma kolmanda suurepärase tulemuse.

Ülemineku erandid

Rahvuslike reeglitega otsustatakse, millistel tingimustel võib koer jääda võistlema samasse klassi või liikuda tagasi võistlema madalamasse klassi. Sellise võimaluse võib sätestada näiteks veterankoortele vanuses üle 8 aasta või üle 10 aasta. On soovitatav, et sellised erandid ei kohaldu tiitlivõistlustele või meeskondlikele võistlustele, välja arvatud juhul, kui on selgelt teisiti sätestatud.

Informatsioon ülemineku, klassis püsimise ja tagasimineku nõuete kohta peab olema kirjeldatud rahvuslikes sõnakuulelikkuse reeglites ning see informatsioon peab olema kättesaadav rahvusliku kennelorganisatsiooni veebilehel.

Kui rahvuslikud reeglid ei sätesta teisiti, eeldatakse, et koer peab pärast kolmandat suurepärast tulemust minema üle järgmisesse klassi ega saa madalamasse klassi tagasi minna.

Paremusjärjestus

Kui kaks või rohkem koera saavad sama arvu punkte ja soovitakse välja selgitada lõplik paremusjärjestus, liidetakse järgmiste võtete tulemused kokku:

Klassis 1: 1.2 (kõrvalkõnd) ja 1.4 (juurdekutsumine) ja 1.5 (saatmine) ja 1.9 (üldmulje);

Klassis 2: 2.2 (kõrvalkõnd) ja 2.4 (juurdekutsumine) ja 2.5 (eemale saatmine) ja 2.10 (üldmulje);

Klassis 3: 3.3 (kõrvalkõnd) ja 3.5 (juurdekutsumine) ja 3.6 (eemale saatmine).

Kui kaks või enam koera saavad ka nende võtete punktide liitmisel võrdse arvu punkte, lähevad need kolm võtet kordamisele.

Kui nende võtete punktide liitmisel saadakse klassides 1 või 2 võrdne arv punkte, siis määrab paremusjärjestuse üldmulje eest saadud punktide arv. Kui üldmulje eest saadud punktide arv on sama, siis korratakse eespool nimetatud võtted. Võtte kordamisel saadud tulemust ei registreerita siiski selle katse tulemusena ega märgita koera võistlusraamatusse ametliku tulemusena.

Auhinnad ja rosetid

Sõnakuulelikkuse paelte ja rosettide traditsioonilised värvid on must - punane - kollane.

On soovitatav, et peale samas klassis kolmanda suurepärase tulemuse saavutamist antakse medal, embleem, karikas või diplom.

15. Rahvusvaheline sõnakuulelikkuse sertifikaat FCI-CACIOB

15.1. Rahvuslik sõnakuulelikkuse tšempion

Soovitatav on, et koerale antakse tema riigi sõnakuulelikkuse tšempioni tiitel, kui ta on kõrgeimas võistlusklassis, st klassis 3, saavutanud **kolm korda suurepärase tulemuse**. Suurepärase tulemus peab olema saavutatud vähemalt kahe erineva kohtunikuga.

On soovitatav, et koer võib saada teise riigi sõnakuulelikkuse tšempioni tiitli, kui ta on oma riigis Sõnakuulelikkuse Tšempion ja ta saavutab selles teises riigis ühe suurepärase tulemuse

15.2. Rahvusvaheline sõnakuulelikkuse sertifikaat (FCI-CACIOB)

Parimale **suurepärase** tulemuse saavutanud koerale (isasel peab olema kaks munandit) antakse FCI- CACIOB sertifikaat ja paremuselt teisele koerale (sama piiranguga) antakse reserv FCI- CACIOB sertifikaat, kui tulemus on **suurepärase (1. järk)** hinne "suurepärase". Nende FCI poolt kinnitatud tiitlite vastuvõtmiseks peab koer olema registreeritud FCI liikmeks olevas kennelorganisatsioonis või FCI-ga lepingu sõlminud kennelorganisatsiooni juures.

Igale koerale, kellele on omistatud FCI-CACIOB või reserv FCI-CACIOB, tuleb anda auhind või rosett. Värvidest võiks kasutada sõnakuulelikkuse värve (must-punane-kollane), lisaks FCI- CACIOB võib sisaldada valget ja reserv FCI-CACIOB oranži värvi [näiteks roseti põhiring ehk välimine ring ja lindid on valge (oranž) ning sisemine ring must-punane-kollane]. Auhinnal/rosetil peaks olema tekst "FCI-CACIOB" ja "Reserve FCI-CACIOB"

V VÕTETE ÜLDISED SOORITUS- JA HINDAMISREEGLID JA -JUHISED

Võtete üldised sooritus- ja hindamisreeglid ja juhised koosnevad:

- a) üldisest osast, milles käsitletakse kõigi võtete sooritamist ja hindamist klassides 1, 2 ja 3;
- b) osast, milles kirjeldatakse üksikute võtete skeeme, sooritamist ja hindamist. Kui üksikute võtete kirjelduses pole teisiti mainitud, siis kehtivad kõigi võtete kohta üldised sooritus- ja hindamisjuhised ja -reeglid.

Vahejuhtumite korral, mida ei ole käsitletud käesolevates eeskirjades ja juhendites, otsustab kohtunik, kuidas antud olukorras toimida või kuidas võtet hinnata. Kohtuniku otsus on lõplik ning ühelgi võistlejal ei ole õigust seda vaidlustada.

16. Võtete sooritamise ja hindamise üldised juhised

Neid juhendeid tuleb järgida kõigi võtete puhul, kui konkreetse võtte kirjelduses ei ole märgitud teisiti.

16.1. Võtete sooritamine

1. Rahvuslikes reeglites võib olla sätestatud, et kõik koerad peavad enne võistlusplatsile lubamist olema kontrollitud ja samuti võib neis olla sätestatud, et koer peaks lubama ennast kohtunikul käsitseda ja puudutada.

2. Kohtunik võib otsustada, millises järjekorras võtted sooritatakse. Järjekord peab olema kõigi võistlejate jaoks ühesugune.

Koerajuht võib ühe või mitu võtet vahele jätta. Koerajuht peaks võtte või võtete vahele jätmise soovist eelnevalt teavitama kohtunikku ja liikumisjuhti, soovitatavalt enne katse algust, kuid igal juhul enne selle võtte alguskohta asumist.

Rühmavõtte vahele jätmisest teavitamisel oleks teisi arvestav, kui sellest antakse teada piisavalt vara, et seda asjaolu saaks rühmade kavandamisel arvesse võtta.

Mõnes riigis võivad rahvuslikud reeglid sätestada, et rühmavõttes osalemine on kohustuslik. See peab olema eraldi sätestatud.

3. Kõik võtted algavad algasendist ja lõpevad algasendiga. Algasendis istub koer koerajuhi vasakul küljel.

4. Koerajuht peab kõigi võtete ajal liikuma normaalses tempos, välja arvatud kõrvalkõnni võtte ajal. Sõltuvalt võistlusklassist võib kõrvalkõnni võtte sisaldada ka liikumist kiires või aeglases tempos. Tiitlivõistlustel võib võtte 3.4 samuti sisaldada liikumist kiires tempos.

5. Kõik võtted algavad, kui liikumisjuht on juhatanud koerajuhi ja koera võtte alguskohta, koer istub algasendis ning liikumisjuht ütleb "võtte algab". Grupivõtted algavad kui koerajuhid seisavad oma koertega rivis ja liikumisjuht ütleb "võtte algab".

6. Koerajuht peab käskima oma koeral võtta võtte alguspunktis sisse algasend ja olema valmis võtet kiiresti alustama. Klassis 1 on lubatud alguspunktis pisut rohkem aega kulutada kui klassides 2 ja 3, kus koerajuhid peavad olema valmis koera algasendisse võtma ja võtet alustama kohe kiiresti

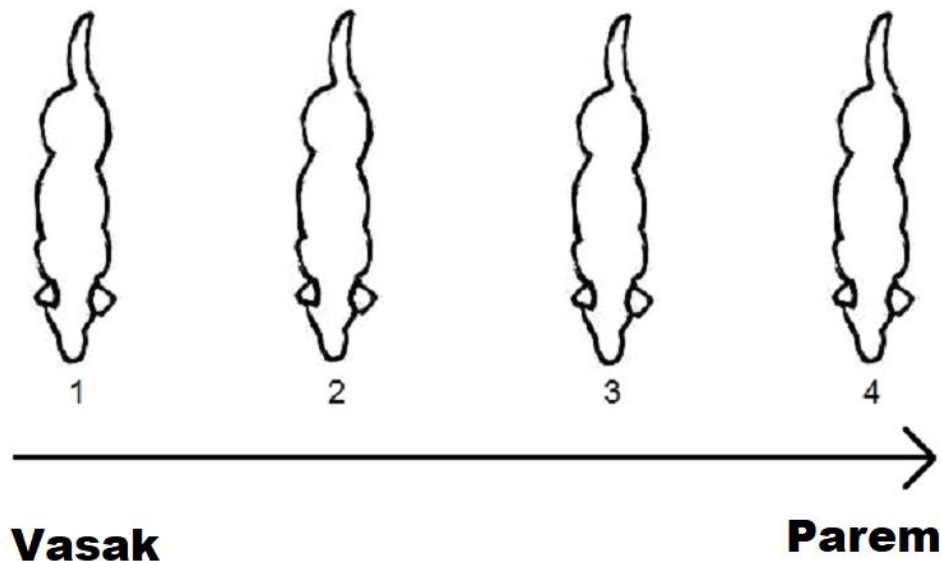
pärast alguspunkti jõudmist.

7. Kõik võtted lõppevad, kui liikumisjuht ütleb "võte on lõppenud" või "täna".
8. Kõigi võtete puhul, kui konkreetse võtte kirjelduse juures ei ole teisiti märgitud, annab koerajuht võtte erinevates faasides koerale käskluse alles pärast liikumisjuhilt loa saamist, ka siis, kui see pole üksikute võtete kirjelduses järjekindlalt ära märgitud.
9. Koerajuht otsustab, kas anda koerale teine käsklus/korduskäsklus ja millal see anda.
10. Juhistes toodud liikumisjuhi käsud on lihtsalt näited. On tähtis, et käsud on koerajuhtidele ja kohtunikele eristuvad ning arusaadavad nii käsu sisu kui helitugevuse poolest. Ülemäära valjud käsud ei ole siiski soovitatavad.
11. Koerajuht ei tohi koerale näidata enne võtte algust, algusepunktis või võtte ajal võttega seotud kohti või suundi (v.a kõnealuse võtte jooksul lubatud juhtimine, vastasel juhul loetakse võtte ebaõnnestunuks).

Kaelarihma ja jalutusrihma kasutamine

12. Klassis 1 võib koerajuhil võistlusplatsile tulles olla koer jalutusrihma otsas. Kogu soorituse ajal peab koerajuht hoidma jalutusrihma nii, et see ei oleks koerale nähtav. Koerajuht võib jalutusrihma jätta ka liikumisjuhi lauale või väljapoole võistlusplatsi. Ta võib võistlusplatsilt lahkudes koera uuesti rihmastada. Koeral peab olema kaelarihm rühmavõtete ajal. On soovitatav, et koeral on kaelarihm ka teiste võtete ajal. Lisaks kaelarihmale võib koer kanda puugirihma või muu välisparasiidi vastast rihma.
13. Klassides 2 ja 3 peab koerajuht jätma koera jalutusrihma väljapoole võistlusplatsi või liikumisjuhi lauale. See kehtib kõigi võtete kohta. Koeral peab olema kaelarihm rühmavõtete ajal. Koerajuht otsustab, kas koeral on kaelarihm ka teiste võtete ajal. Lisaks kaelarihmale võib koer kanda puugirihma või muu välisparasiidi vastast rihma.
14. Võtete vaheajal peab koer olema koerajuhi ligidal. Koer ei pea olema kõrvalasendis ega käsu all, kuid ta peab olema koerajuhi ligidal (vasakul või paremal) ja kontrolli all. Kui võtete vahel on mingil põhjusel viivitus, on lubatud, koer panna lamavasse asendisse, aga koera ei tohi lamavast asendist (või muust asendist) võtete jätkamiseks juurde kutsuda. Koerajuht peab minema koera juurde ja järgmise võtte alguspunkti peavad nad liikuma koos.
15. Koerajuht peab võistlusplatsil liikuma loomulikult ja sirgjooneliselt. Ebamäärane liikumine, liialdatud žestid, kehakeel, signaalid ning ebaloomulik käte ja jalgade liigutamine alandavad hinnet. Pöörded ja überpöörded peavad olema 90- ja 180-kraadised ja pärast überpööramist peab koerajuht jätkama liikumist varasemal sirgjoonel.
16. Võtetes, mille puhul tuleb koerast mööduda, peab koera ja koerajuhi vaheline distants olema umbes 0,5 meetrit. Koerajuht võib koerast mööduda mõlemalt poolt, kui konkreetse võtte kirjelduses pole teisiti nõutud.
17. Suundi parem ja vasak (näiteks suunatud toomise puhul) mõistetakse koerajuhi vaatepunktist, st võtte alguspunktist koera suunamisel koerajuhi paremat või vasakut poolt.

Rühmavõtete puhul mõistetakse suunda vasakult paremale, kui seistakse rivi ees näoga koerte poole. 1 = vasak ... 4 = parem.

18. Koerajuht ei tohi võtete ajal koera puudutada, silitada ega muul moel kiita. Sellise käitumise puhul loetakse võtte ebaõnnestunuks. Pärast seda, kui võtte on sooritatud, on lubatud mõõdukas kiitus (näiteks öeldes "tubli koer" ja koera paar korda õrnalt patsutades).
19. Maiuste ja mänguasjade (nt. pallid vms.) kasutamine võistlusplatsil on keelatud nii võtete ajal, kui ka võtete vaheajal. Kui kohtunik märkab, et koerajuhil on võistlusplatsil kaasas maius või mänguasi või ta kasutab neid, siis võistluspaar diskvalifitseeritakse.
20. Suunamisvõtete puhul ei tohi koerajuht alguspunktis, isegi enne võtet, koerale suunda näidata või koera puudutada. Vastasel juhul loetakse võtte ebaõnnestunuks. Üks käepuude on siiski võtte alguspunktis enne võtte algust lubatud. See peab olema kiire ega ei tohi jätta muljet suuna näitamisest ning sealjuures peab see olema koer, kes (koonuga) puudutab koerajuhi peopesa, mitte koerajuht koera.
21. Koera liigne kiitmine, mängimine, vallatlemine, koerajuhile sülle või käte vahele hüppamine, koerajuhi jalge ümber tiirutamine jms. käitumine toob kaasa kohtuniku hoiatuse.
 - Klassides 1 ja 2 teeb kohtunik sellise käitumise kohta märkuse üldmuljesse.
 - Klassis 3 näitab kollast kaarti.
 - Kõikides klassides toob teine juhtum kaasa koera diskvalifitseerimise.
22. Kohtunikul on õigus võtte katkestada, kui on ilmne, et koer ei suuda või ei taha võtet sooritada. Selline võtte loetakse ebaõnnestunuks.

Lubamatu käitumine, haukumine ja vingumine:
23. Kohtunikul on õigus katkestada võistluspaari edasine osalemine võistlusel, kui koera tegevus ei ole konteksti sobiv või koer käitub teisi häirivalt, näiteks pidevalt haukudes või vingudes.
24. Haukumine ja vingumine võtte ajal mõjutab ka koerale antavat hinnet.

25. Kui koer võtete ajal või võtete vahepeal haugub või vingub, võib kohtunik esmalt anda hoiatuse ja:
- Klassides 1 ja 2 teha koera käitumise kohta märkuse üldmuljesse,
 - Klassis 3 aga näidata kollast kaarti.
 - Kui koera selline käitumine jätkub, siis kohtunik diskvalifitseerib koera.
26. Klassis või võttes kasutatavate hüppetõkete kõrgus ei tohi olla kõrgem kui umbes koera turja kõrgus ja tõkkekõrgust tuleb seega vastavalt vajadusele tõsta või langetada. Klassides 1 ja 2 on hüppetõkke maksimaalne kõrgus 50 cm, klassis 3 on hüppetõkke maksimaalne kõrgus 60 cm.
- Kõrvalkõnd:**
27. Kõrvalkõnd sooritatakse kõigis võistlusklassides ilma jalutusrihmata.
28. Ilma jalutusrihmata koer peab liikuma innukalt koerajuhiga paralleelselt, hoides end koerajuhi vasakul küljel, nii et tema õlg on paralleelne koerajuhi vasaku põlvega. Koera ja koerajuhi vahel peab olema selgelt eristuv vahemaa, mille ulatus sõltub teatud määral koera suurusest. Koer ei tohi koerajuhi vastu nõjatuda, koerajuhti puudutada ega ühelgi viisil koerajuhti häirida, sama kehtib ka koerajuhi kohta. Sellised olukorrad loetakse tõsisteks eksimusteks.
- Sõltuvalt klassist sooritatakse kõrvalkõnd kahe või kolme erineva tempoga/kiirusega: normaaltempo, aeglustatud ja kiirendatud sammul. Kõrvalkõnd sisaldab ka pöördeid paremale, pöördeid vasakule, überpöördeid, peatuseid ja samme igas suunas. Detailsed kirjeldused on esitatud iga klassi kõrvalkõnni võtte kirjeldustes.
- Koerajuht peab liikuma loomulikult ja võttes nõutud tempo muutus (normaaltempo, aeglane, kiire) peab sooritusel olema selgelt eristatav. Koerajuht peab võtete ajal liigutama oma käsi ja jalgu loomulikult ega tohi ühelgi viisil koera kehakeelega abistada, sealhulgas näiteks kasutades selleks käsi või jalgu.
- Koer peaks liikuma loomulikus asendis. Koer võib koerajuhi poole üles vaadata ja hoida temaga silmsidet. See on isegi soovitatav, kuid ei tohi siiski viia koera pea või keha ebaloomuliku asendini või kaela ja seljajoone (selgroo joone) ebaloomuliku nurgani, näiteks väiksema kui 90° nurgani. Tuleb arvesse võtta, et kaela ja seljajoone loomulik nurk sõltub ka koera tõust.
29. Kõrvalkõnni võtte puhul võib koerajuht otsustada, kas ta teeb überpöörde (180-kraadine pööre) ümber vasaku või parema õla. "Saksa überpööre" on samuti lubatud (koer liigub überpöördel väga tihedalt ümber koerajuhi parema külje). Pärast überpööret peab koerajuht jätkama liikumist umbkaudu tuldud joonel.
30. Kõrvalkõnni ajal sooritavad pöördeid paremale ja vasakule peavad olema täisnurga all (90°). Koerajuht ei tohi pöörata pead ega õlgu, ega kasutada kehakeelt ega anda kätega või jalgadega ühtegi signaali.
31. Käskluse "kõrval" võib anda iga kord liikumist alustades, liikumiskiiruse muutmisel, erinevatesse suundadesse sammude tegemisel ning pöörete ja überpöörete tegemisel seisvast asendist.
32. Kui koerajuht peatub, peab koer viivitamatult ja ilma käskluseta võtma sisse algasendi.
33. Tagurpidi liikumine peab klasside 2 ja 3 pikemate distantside puhul algama algasendist (peatust) ja

lõppema algasendis (peatus).

Klassis 3 peab ka võtte 4 (asendid) algama algasendist ja lõppema algasendis. Kõrvalkõnni hindamise juhised on sätestatud punktis 63 ning iga klassi kõrvalkõnni võtte täpne kirjeldus on esitatud vastava klassi juhistes.

Käsklused ja käemärgid:

34. Selles juhendis ära toodud käsklusteks kasutatavad sõnad on soovituslikud. Käsklustena aktsepteeritakse ka teisi piisavalt lühikesi sõnu.
35. Käskluse "kõrval" võib anda iga võtte alguses ja käsklus "koht" on lubatud võtetes, mille puhul koerajuht eemaldub koerast või pöördub temast eemale. Liikumisel peatuste harjutuses on aga lubatud anda ainult asendi käsklus, ei ole lubatud anda kahte käsklust.
36. Kõik käsklused peavad olema häälkäsklused, st kõikides võtetes tuleb kasutada häälkäsklusi ja need peavad olema selgelt eristuvad. Kohtunikule peavad koerale antavad käsklused olema selgelt kuuldavad. Hääle ülemäärane tugevus ei ole samas soovitatav ning see võib hinnet langetada. Mõne võtte puhul võib lisaks suulisele käsklusele kasutada ka käemärke, kuid käemärk tuleb anda samaaegselt suulise käsklusega. Võtte kirjelduses on näidatud, kui käemärgi kasutamine on lubatud.
Vaata samuti punkti 40. Käemärgid peavad olema lühikesed ja kestma mitte kauem kui suuline käsklus ning nad ei tohi sisaldada muud kehakeelt.
Nii ühte kui ka kahte kätt korraga võib kasutada peatustel juurdekutsumise võtetes ja kaugjuhtimise võtetes. Koera suunamisel võib kasutada ainult ühte kätt.
37. Kehakeele all mõistetakse keha liigutamist (mitte ilmingimata sammude tegemine), keha pööramist või käänamist, pea pööramist või õlgade kergitamist ning samuti jalgadega või kätega signaliseerimist. Kehakeele kasutamine langetab hinnet vastavalt selle tugevusele ja konkreetsele situatsioonile. Koerajuht võib kiirelt pöörata oma pead selles suunas, kuhu koer tuleb saata või kiirelt vaadata üle õla koera juurdekutsumisel seljatagant nt ruudu võttes. Samuti on lubatud kerge peaga noogutus, kui koera saadetakse võtma keskmist hantlit klassis 3 suunatud toomise võttes.
38. Kui koerajuht teeb käskluse andmisel samme (olukorras, kus koerajuht peaks paigal seisma), loetakse võtte ebaõnnestunuks.
39. Käemärgid ei ole kunagi lubatud, kui koer on koerajuhi kõrval algasendis. See toob kaasa hinde alandamise, mille puhul sõltuvalt mõjutuse tugevusest, olukorrast ja kestvusest võidakse võtte eest antavat hinnet vähendada 2-4 võrra. Kui lisaks on kasutatud kehakeelt, võidakse hinnet veel rohkem vähendada.
40. Võtetes, kus koera suunatakse või on vaja ümber suunata, on siis, kui koer on eemal, lubatud kasutada nii käemärke kui ka häälkäsklust. Sellised võtted või võtete osad on: jooks ümber koonuse, saatmine/suunamine ringi või ruutu ja saatmine õiget hantlit tooma. Nende võtete puhul ei tohi üheaegse häälkäskluse ja käemärgi eest hinget langetada, välja arvatud juhul, kui antakse lisakäsklusi.

Juurdekutsumise ja toomise võtted:

41. Kõigis juurdekutsumise võtetes / juurdekutsumise olukordades on lubatud juurdekutsumise käskluses kasutada koera nime. Nimi ja käsklus peavad teineteisele kiiresti järgnema ja moodustama ühe käskluse, mida koer ei tohi tajuda eraldi käsklustena. On lubatud kasutada ka lihtsalt koera nime.
42. Juurdekutsumise ja toomise võtetes on lubatud, et koer tuleb kas kohe algasendisse või jääb pärast koerajuhi juurde tulekut kõigepealt tema ette istuma. Kui koer jääb koerajuhi ette istuma, peab ta tulema käskluse peale (pärast liikumisjuhi luba) kiiresti koerajuhi kõrvale algasendisse, möödudes koerajuhist lähedalt. See kehtib ka tõkkest ülehüppamise võtte puhul.
43. Juurdekutsumise ja toomise võtetes ei pea kohtunik teadma, kas koer peab tulema kohe algasendisse või jääma enne koerajuhi ette istuma. Kui võtte on elegantselt sooritatud, võib koer saada kõrgeima hinde (suurepärase) hoolimata sellest, kuidas võtte oli algselt planeeritud. See reegel rakendub ka võttele 3.4 juurdekutsumisel.
44. Kui hantel visatakse kogemata ebasobivasse kohta (põrkab võistlusplatsilt välja või kukub kohta, kust seda ei saa kätte, või ei visata üle tõkke/visatakse liiga lähedale), siis tuleb see uuesti visata. See on ka koerajuhi valik. Liikumisjuht toob hantli tagasi ja annab selle ise uuesti koerajuhile. See vähendab paraku tulemust kahe hinde võrra. Kui ka teine vise ei õnnestu, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).
45. Koeral ei ole lubatud enne võtet hantlit / toomiseset haarata. Kui see siiski juhtub, on klassis 1 kõrgeim võimalik hinne 5. Klassides 2 ja 3 loetakse võtte ebaõnnestunuks.
46. Koerajuht võib valida, millise suurusega hantlit ta kasutab. Klassis 1 on koerajuhil lubatud kasutada talle kuuluvat hantlit. Klassides 2 ja 3 on rahvuslikes reeglites märgitud, kas koerajuht võib kasutada enda isiklikku hantlit. Kohtunik kontrollib, kas see hantel vastab nõuetele.

16.2. Võtete hindamine

Hindamise üldpõhimõtted

Hindamise üldpõhimõtteks on, et eksimuse esinemisel langetatakse hinnet. Mõned eksimused tingivad hinde langemise 1 võrra, mõned 2 võrra, mõned 3 võrra jne. Hinde langemise ulatus sõltub eksimuse raskusest.

Hindamise üldpõhimõtteks on ka, et kõikide võtete ja kõikide klasside puhul langeb sama eksimuse puhul hinne sama ulatuse võrra. See tähendab, et sama eksimuse puhul ei sõltu hinde langemise ulatus enamikel juhtudel klassist või võttest.

Nende põhimõtete juures on peamine, et hinnet langetatakse eksimuse eest.

Eksimus võib olla:

- Koer (või koerajuht) teeb midagi valesti;
- Koer (või koerajuht) eirab talle antud käsklust;
- Koer teeb midagi omaalgatuslikult.

Ka koera tahte puudumine ja vastumeelne tegutsemine jmt on eksimused.

Mõnel juhul on vajalik lisakäsklus. Näiteks juhul, kui koer ei lähe käskluse peale lamama ja tuleb anda lisakäsklus. Sellisel juhul on eksimuseks käsu mittetäitmine (lamama mitte minemine).

Mõnel juhul ei ole lisakäsklus vajalik, st koer juba seisab või lamab õiges kohas, kuid ta on selle asendi võtnud ilma käskluseta.

Hinde langetamine peaks mõlemal juhul olema ühetaoline, sõltumata sellest, kas lisakäsklus oli vajalik või mitte (see tähendab, et sellises olukorras ei ole „teistkordset lamamist“ ainuüksi selle tõttu, et koerajuht pidi andma lisakäskluse).

Kui koer ei ole esmast käsklust täitnud, siis üldpõhimõtteks on, et:

- Klassides 2 ja 3 langetakse hinnet kahe (2) võrra;
- Klassis 1 langetatakse hinnet ühe (1) võrra /lisaks/;
- Mõnel juhul võib lisakäskluse puhul hinnet langetada 1-2 võrra. Sellised olukorrad on kirjeldatud nende võtete kirjeldustes, kus see on asjakohane.

Märkus: Klassis 1 on lisakäskluse suhtes sätestatud erandeid, näiteks juurdekutsumisel (hinnet langetatakse 2 võrra) ja kaugjuhtimisel. Need olukorrad ja nende hindamis põhimõtted on täpsemalt kirjeldatud vastavate võtete juures.

Mõned näited eksimustest ja nendega kaasnevatest hinde langetamistest:

- Vale asend toob kõikides võtetes kaasa hinde langetamise 2 võrra, välja arvatud püsivõtetes ja kaugjuhtimises. Näiteks langetatakse hinnet 2 võrra, kui peatused juurdekutsumisel, peatused ringis või ruudus sooritatakse vales asendis, kuid peatused on muus osas ideaalsed. Vale asendi puhul ei pea koerajuht ilmingimata andma lisakäsklust asendi korrigeerimiseks, sest see ei paranda hinnet. Mõnel juhul on koerajuhil võimalik anda ja ta ka annab korrigeerimiseks lisakäskluse. See ei too kaasa täiendavat hinde langetamist, kui koer on lisakäskluse kiiresti ja ideaalselt täitnud.
- Mitmes võttes langetab hilinenud peatus hinnet 3 võrra, kuid mõnel juhul võib see tähendada võtte ebaõnnestumist.
- Koera iseseisev tegutsemine (ilma koerajuhi käskluseta) langetab enamikes võtetes hinnet 3 võrra, eelkõige koera suunamisega seotud võtetes (vt punkti 67).

47. Võtte hindamine algab siis, kui koerajuht on koos koeraga sisse võtnud koha võtte alguspunktis, koer istub algasendis ja liikumisjuht ütleb "võte algab". Võtte hindamine lõppeb siis, kui liikumisjuht teatab "võte on lõppenud" või "täna".

48. Kõik kõrvalekalded ideaalsest sooritusest alandavad hinnet: kõik ülemäärased käsklused, topeltkäsud, kehakeel, kõrvalekalded algasendist, kõrvalekalded paralleelsest liikumisest, jne.

Kehakeel

- Kehakeel langetab hinnet 1-5 võrra sõltuvalt selle tugevusest, kestusest ja sagedusest.
- Tugeva kehakeele kasutamise (pika kestusega või selge ja tugev kehakeel, käega takistamine) eest langetatakse hinnet 4-5 võrra.
- Väikeste kuid selgete käemärkide eest ja pea selge kallutamise eest langetatakse hinnet 2-3 võrra.

- Koera kiire vaatamise, kerge ja peaaegu märkamatu käemärgi või õrna õlakergituse eest langetatakse hinnet 1-2 võrra.
 - Klassis 1 võib kehakeele kasutamist leebemalt hinnata, kuid hinnet tuleb selliste kõrvalekallete eest siiski langetada.
49. On tähtis, et koer oleks rõõmus ja täidaks innukalt käsklusi.
50. Kiiruse ja liikumistempo hindamisel tuleb arvestada koera tõugu ja kehatüüpi. Ideaalne kiirus ei ole kõikidele tõugudele ühesugune. Kui koer reageerib käsklusele koheselt ja innukalt, liigub oma tõule ja kehatüübile omaselt, hoiab ühtlast tempot, näitab selget tahet võtte sooritada, järjekindlust ja täpsust, peab ta saama suurepärase hinde, kui soorituses ei ole muid hinnet alandavaid eksimusi. Käskluste täitmisel, näiteks peatumisteks antavad käsklused, hinnatakse vahemaad, mida koer läbib pärast käskluse andmist. Koera kiirus peaks olema selline, et ta suudab käsklusi täita (nt peatumisteks antavaid käsklusi). Kuigi kiirete koerte puhul on lubatav hälve suurem, ei tähenda see, et kiire koer võib ületada vahemaad, mis on võtte kirjelduses määratletud. See tähendab, et aeglane koer on võimeline peatuma koheselt pärast käsklust. Pärast käskluse andmist koera suunas sammude tegemist loetakse suureks eksimuseks. Kui koer libiseb peatumisel pärast käskluse andmist edasi, siis hinnatakse seda vahemaad nii nagu ta oleks sammudega edasi liikunud.

Käsud /Teine käsk /Lisakäsud

51. Klassis 1 langetatakse üldreeglina teise või lisakäskluse eest hinnet 1 võrra. Kolmanda käskluse andmisel loetakse võtte või selle osa ebaõnnestunuks.
- Erandid sellest reeglist on klassi 1 kahes võttes.
- Juurdekutsumise (1.4) ja kaugjuhtimise (1.6) võtetes on järgnevad erandid:
- juurdekutsumisel langetab teine käsklus / lisakäsklus hinnet 2 võrra kõikides võtetes ja kõikides klassides;
 - kaugjuhtimise võtetes (1.6, 2.8 ja 3.10) esimese asendi vahetamiseks antud teine käsklus / lisakäsklus langetab hinnet 2 võrra kõikides klassides.
- Klassides 2 ja 3 alandatakse üldreeglina teistkordse (lisa-)käskluse eest hinnet 2 punkti võrra, kolmanda käskluse andmisel loetakse võtte, või mõnel juhul selle osa, ebaõnnestunuks.
- Kõikides võtetes langetatakse hinnet 2 võrra, kui koerajuht ei anna häälkäsklust (selgelt) või annab ainult käemärgi.
- Kui koerajuht ei anna häälkäsklust (selgelt) või annab ainult käemärgi, langetatakse hinnet 2 võrra. Tuleb tähele panna, et lisakäskluse andmisel hinde langetamine on õigupoolest hinde langetamine eksimuse eest. Mõnel juhul on eksimuseks esimese käskluse mitte täitmine. Vaata: Hindamise üldpõhimõtted.
- Võtte osa on näiteks istuma minemine pärast võtte lõpetamist, asend kaugjuhtimise võtetes või asend võtetes 2.3 ja 3.4.
- Suunatud ja kaugjuhtimise käsklustega võtete puhul langetatakse käskluse kordamisel hinnet 1-2 võrra. Vt. Täpsemalt nende võtete kirjeldustest (1.5 & 1.6, 2.5 & 2.8, 3.6 & 3.10).

52. Igasugune koera karistamine toob kaasa koera ja koerajuhi diskvalifitseerimise.
53. Kui koerajuht koera võtte ajal puudutab, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti) Selle eest võib saada hoiatuse.
Võtte alguspunktis on lubatud „käepuude“, mis tähendab seda, et koer puudutab (oma ninaotsaga) ühe korra koerajuhi peopesa. See on lubatud ainult enne võtte algust.
54. Kui koera puudutamist võtte ajal või võtete vahepeal võib tõlgendada koera karistamisena, siis koerajuht ja koer diskvalifitseeritakse.
55. Kui koer ei võta võtte alguses sisse vajalikku algasendit (näiteks ei lähe istuma või lamama), loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).
56. Kui koer ei võta pärast võtte sooritamist sisse algasendit (istumine):
- klassis 1 on kõrgeim võimalik hinne 8; hinnet langetatakse 1 võrra esmakordse „istu“ käskluse mittetäitmise eest (st koerajuht pidi andma teistkordselt „istu“ käskluse); hinnet langetatakse 1 võrra selle eest, et koer ei võtnud algasendit;
 - klassides 2 ja 3 on kõrgeim võimalik hinne 7.
57. Kui koer ei istu võtte alguses koerajuhi kõrval rahulikult, võib ta saada hindeks kõige rohkem 8.
58. Kui koerajuht teeb käskluse andmisel samme, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).
59. Kui koer puudutab (kergelt) koerajuhti, nt juurdekutsumise või toomise võtete ajal, kui ta tuleb koerajuhi ette istuma või algasendisse / liigub koerajuhi kõrvale, langetatakse hinnet 1-2 võrra. Kui koer müksab koerajuhti või põrkab temaga kokku, võib kõrgeim hinne olla 7.
60. Haukumine ja vingumine võtte ajal alandab alati hinnet ka siis, kui see on juhuslik ja lühiajaline. Kui koer haugub, on kõrgeim võimalik hinne 7, kui ta aga haugub (või vingub) palju, langetatakse hinnet veelgi. Kui koer haugub või vingub pidevalt loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Ka siis, kui tegemist on vaid ühe väga lühikese haugatusega või lühikese haugatuse seeriaga võtte alguses või lõpus, isegi kui need väljendavad entusiasmi, alandatakse alati hinnet vähemalt 1 võrra. Kui haukumine on pidev ja kordub erinevate võtete ajal, koer diskvalifitseeritakse. Sama kehtib vingumise kohta.
61. Kui koerajuht hoiab koera võtete vaheajal kaelarihmast, toob see kaasa hoiatuse ja üldmulje hinde alandamise. Klassis 3 toob see kaasa kollase kaardi ja kui käitumine kordub, siis lõpuks punase kaardi.
62. Kui koer rahuldab võistlusplatsil oma loomulikke vajadusi:
- klassis 1 võtte ajal, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti) ja üldmulje ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti);
 - klassis 1 võtete vaheajal, siis loetakse üldmulje ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti);
 - klassides 2 ja 3 võtte ajal või võtete vaheajal, siis koer diskvalifitseeritakse.

Kõrvalkõnd, hindamine

Vaata üldiseid juhiseid punktides 27-33 ja täpseid kirjeldusi iga klassi kõrvalkõnni võtte kohta.

63. Kõrvalkõnni hindamisel tuleb arvestada nii üldpilti kui ka soorituse detaile. Kõrvalkõnni hinne

sõltub eksimuste sagedusest, nende kaalukusest, raskusastmest ja tugevusest.

Kõrvalkõnnis hinnatakse kõrgelt järgmiseid elemente. Nii koerajuhi kui koera liikumine peab olema loomulik. Koer peaks koerajuhi vasakul küljel talle järgnema järjekindlalt, tähelepanelikult, aktiivselt, motiveeritult ning heas kontaktis koerajuhiga. Koer peaks püsima koerajuhi suhtes samas asendis ning samal kaugusel läbivalt kogu kõrvalkõnni võtte jooksul, sealhulgas pööretel, ümberpööretel, peatustel ja erineva tempoga liikumisel. Koer peaks oma asendit hoidma sundimatult, ilma pingeta, ei tohiks jääda muljet, et koer otsib sagedasti õiget kõrvalkõnni asendit. Koerajuht peaks liikuma loomulikult ning võttes nõutud tempomuutusi (normaaltempo, aeglane, kiire) selgelt eristama. Kui koerajuht ja koer liiguvad aeglaselt või kui tempomuutused ei ole selgelt eristuvad langetatakse hinnet 2-3 võrra.

Aeglane või kõhklev istumisasendisse minek, peatustel istumisasendisse mitte minemine, samuti ükskõik, millises olukorras lisakäskluse andmine on eksimused. Koera ebatäpne asend (ei ole paralleelne koerajuhiga, koera keha on liikumissuuna suhtes nurga all (viltune asend) või koer on kõveras asendis) nii kõrvalkõnni ajal kui algasendis, peaks hinnet langetama 1-3 võrra sõltuvalt eksimuste sagedusest ja raskusastmest. Hinnet langetab ka tempo aeglustamine ja peatumine enne või pärast pööreid ja peatusi, samuti pöörete või peatuste ajal.

Koera ja koerajuhi vahel peab olema selgelt eristuv vahemaa. Tõsisteks eksimusteks loetakse seda, kui koer trügib ette, jääb maha, on viltuses asendis või koerajuhist liiga kaugel. Hinnet tuleks langetada 2-5 võrra, kui koer liigub koerajuhile väga lähedal, sh kui koera liikumisasend koerajuhti takistab või häirib, langetatakse hinnet rohkem ning kui koer koerajuhti sagedasti puudutab või tema vastu nõjatub, siis veelgi rohkem.

Võtte võidakse lugeda ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti), kui ette trügimine ja koerajuhile nõjatumine on pidev või koerajuht ja koer pidevalt üksteise vastu põrkuvad või vahemaa koera ja koerajuhi vahel on püsivalt liiga väike.

Võtte võidakse lugeda ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti), kui koer lahkub koerajuhi juurest või järgneb koerajuhile suurema aja võttest 0,5 meetrist suurema vahemaaga (jääb maha või on koerajuhist liiga kaugel).

Koer peaks liikuma loomulikus asendis, mis mh tähendab, et koera kael ja seljajoon peaksid olema loomulikud. Koer võib koerajuhi poole üles vaadata ja hoida temaga silmsidet. See ei tohi siiski viia liialdusteni, nt pea ebaloomuliku asendini või kaela ja seljajoone (selgroo joone) ebaloomuliku nurgani, näiteks väiksema kui 90° nurgani. Samaväärselt tõsine eksimus on, kui koer vaatab küljele ebaloomulikul või liialdatud viisil.

Tuleb arvesse võtta, et loomulik pea asend (nurk) võib sõltuvalt koera tõust olla erinev.

Koera loomulikus asendis liikumise nõude suhtes esinevad eksimused peaksid kaasa tooma hinde olulise langetamise (2-5). See võib kaasa tuua ka võtte ebaõnnestumise, eelkõige kui sellele lisandub teisi eksimusi.

Kõrvalkõnni võtte hinnatakse ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti), kui:

- koer lahkub koerajuhi juurest või järgneb koerajuhile suurema aja võttest 0,5 meetrist suurema vahemaaga;
- koer vingub ja/või haugub võtte jooksul pidevalt;
- koer vajab pidevalt lisakäsklusi;
- suurema osa võtte sooritamise ajast koerajuht ja koer longivad või koer jääb pidevalt maha.

Käsu ennetamine, võtte alustamine liiga vara ja iseseisev tegutsemine

64. Kui koer ennetab võtte alguses käsklust (st ei püsi korralikult algasendis: sikutab, tõuseb püsti, aga ei liigu ettepoole), on kõrgeim võimalik hinne 8.
65. Kui koer klassis 1 lahkub algasendist (alustab võtet) pärast seda, kui võtte on alanud (võtted, kus koer saadetakse koerajuhist eemale), kuid koerajuht ei ole veel käsklust andnud (näiteks reageerides liikumisjuhi käsule), võib koerajuht koera ühe korra tagasi kutsuda. Kui koer tuleb tagasi ja sooritab võtte, võib ta saada hindeks maksimaalselt 7. Kui ta ei tule tagasi, vaid jätkab võtte sooritamist, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).
66. Kui koer klassides 2 ja 3 alustab võtet (lahkub koerajuhi kõrvalt) enne koerajuhilt käskluse saamist (nt reageerides liikumisjuhi käsule), ei ole lubatud teda võtte jätkamiseks tagasi kutsuda ja võtte loetakse ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).
67. Kui koer tegutseb võtte ajal omaalgatuslikult (iseseisvalt), näiteks peatub ilma käskluseta, läheb lamama ilma käskluseta, siis langetatakse hinnet üldreeglina 3 võrra.

Näited:

- Koer peatub oma teekonnal iseseisvalt ükskõik, millises kohas ruutu minekul (väljaspool ruutu), hantli toomisel või koonuste/tünni ümber jooksmisel. Koerale tuleb anda lisakäsklus, et ta teekonda jätkaks. Hinnet langetatakse 3 võrra.
- Koer peatub ruudus iseseisvalt. Isegi kui koerale ei tule anda lisakäsklust, langetatakse hinnet 3 võrra.
- Koer läheb ruudus iseseisvalt kohe lamavasse asendisse (ilma vastava käskluseta). Hinnet langetatakse 3 võrra.

Võistlusplatsilt või koerajuhi kõrvalt lahkumine

Võistlusplatsilt lahkumine

68. Kui koer klassides 2 ja 3 lahkub võistlusplatsilt võtete ajal või võtete vaheajal ega allu kontrollile, siis koer diskvalifitseeritakse.
69. Kui koer klassis 1 lahkub võistlusplatsilt võtete ajal või võtete vaheajal ega allu kontrollile, siis on koerajuhil lubatud teda kaks korda kutsuda. Kui koer tuleb tagasi, võib võistluspaar katset jätkata, aga üldmulje hinne ei saa olla kõrgem kui 5. Konkreetne võtte loetakse ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer lahkub võistlusplatsilt teist korda, siis ta diskvalifitseeritakse.
70. Kui koer klassides 2 ja 3 lahkub võistlusplatsilt rühmavõtte ajal (ajal, mil koerajuht on väljaspool koera vaatevälja) ning läheb võistlusplatsilt väljaspool oleva koerajuhi juurde, ei kaasne sellega

katsel diskvalifitseerimist juhul, kui koer on selgelt kontrolli all ning läheb otsejoores koerajuhi juurde. Samas loetakse see võte sellisel juhul ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti) ning klassis 2 langetatakse arvestataval määral üldmulje hinnet (hinne ei saa olla kõrgem kui 5). Klassis 3 antakse sellisel juhul kollane kaart.

Kuna klassis 1 on koerajuhid rühmavõtte ajal võistlusplatsil, hinnatakse rühmavõttes võistlusplatsilt lahkumist nii nagu seda tehakse teistes võtetes. Üldmulje ei saa olla kõrgem kui 5.

Koerajuhi kõrvalt lahkumine ilma võistlusplatsilt lahkumata

71. Kui koer klassides 2 ja 3 lahkub koerajuhi juurest võtte ajal (katkestab võtte) või võtete vahepeal ega allu kontrollile, kuid ei lahku võistlusplatsilt, siis on koerajuhil lubatud koera ilma oma kohalt lahkumata ühe korra kutsuda. Kui koer tuleb koerajuhi juurde tagasi, loetakse antud võte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti), kuid võistluspaar võib jätkata järgmise võttega.

Klassis 2 toob selline käitumine suure üldmulje hinde langetamise.

Klassis 3 saab selle eest hoiatuse. Kohtunik näitab kollast kaarti.

Kui koer ei tule tagasi või lahkub koerajuhi juurest teist korda, järgneb diskvalifitseerimine (nii klassides 2 kui ka 3). Klassis 3 näitab kohtunik punast kaarti.

72. Kui koer klassis 1 lahkub koerajuhi juurest võtte ajal või võtete vahepeal ega allu kontrollile, on koerajuhil lubatud koera ilma oma kohalt lahkumata kaks korda kutsuda. Kui koer tuleb tagasi koerajuhi juurde, võib võistluspaar katsed jätkata, aga üldmuljesse tehakse märke ja punkte alandatakse tunduvalt (hinne ei saa olla kõrgem kui 7). Konkreetne võte loetakse ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer lahkub koerajuhi juurest teist korda, siis ta diskvalifitseeritakse.

Eseme toomise võtted

73. Hantli/ toomiseseme mahapillamine:

Kui koer pillab hantli vm. toodava eseme maha, aga võtab selle omaalgatuslikult üles, võib ta hindeks saada kõige rohkem 7. Kui koerale tuleb mahapillatud eseme ülesvõtmiseks anda lisakäsklus "too", võib hinne olla kõige rohkem 5. Kui koer pillab eseme koerajuhi kõrvale ja koerajuht tõstab selle üles ilma, et ta peaks selleks astuma, võib võtte eest hindeks anda 5, eeldusel et koer on sisse võtnud korrektse algasendi. Kui eseme mahakukkumise põhjuseks on koerajuhi hooletus pärast käskluse "anna" andmist, võib võtte eest hindeks saada kõige rohkem 7.

74. Hantli/ toomiseseme närimine või hammustamine:

Hantli / toomiseseme närimine ja hammustamine on tõsised eksimused, mille eest langetatakse hinnet 2-3 võrra. Kui koer närib palju, võib hinne olla kõige rohkem 5. Väga intensiivse närimise või hantli / toomiseseme lõhkumise eest loetakse võte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Hinnet ei langetata, kui koer püüab ühe korra hantlist / toomisesemest lihtsalt paremini haarata.

Pärast käsklust hantli / toomiseseme koerajuhile mitte andmine ning selle jätkuvalt tugev hoidmine on tõsine eksimus, mille tõttu langetatakse vastaval määral hinnet.

Üldmulje

75. Katsetel, kus ühe klassi võtted on jaotatud kahe või enama võistlusplatsi vahel nii, et seda klassi

hindavad kaks või enam kohtunikku (nt üks kohtunik hindab mõned võtted ja teine kohtunik ülejäänud võtted) annavad mõlemad (kõik) kohtunikud klassides 1 ja 2 üldmulje hinde vastavalt sellele, kuidas koer nende võistlusplatsil töötab. Üldmulje lõpphinne arvutatakse kõikide kohtunike antud hinnete keskmisena.

Kui hindamisjuhised määravad, et teatud eksimuste puhul ei saa üldmulje hinne olla kõrgem kui näiteks 7 või 5 või 0 juhul, kui koer ..., siis ei saa sellise eksimuse esinemisel üldmulje lõpphinne olla kõrgem, isegi, kui teisi võtteid hinnanud kohtunik(ud) on andnud kõrgema hinde. Kui aga teisi võtteid hinnanud kohtunik(ud) on üldmuljet hinnanud madalamalt, saab üldmulje lõpphinne olla sellest madalam.

VI REEGLID JA EESKIRJAD ÜKSIKUTE VÕTETE SOORITAMISEKS JA HINDAMISEKS

KLASS 1

VÕTE 1.1. Rühmas istumine 1 minut, koerajuht on koera vaateväljas

[Koefitsient 3]

Käsklused: “Istu”, “Koht”

Sooritus:

Rühmas peab olema vähemalt kolm ja mitte rohkem kui kuus koera. Koerajuhid sisenevad võistlusplatsile rihmastatud koeraga. Rihm (jalutusrihm) eemaldatakse võtte alguspunktis, kui koer on algasendis. Rihm tuleb ära panna nii, et see ei oleks nähtaval.

Võte algab kui kõik rühma kuuluvad koerajuhid seisavad rivis üksteisest umbes 3 meetri kaugusel, rihmastamata koerad on nende kõrval algasendis. Liikumisjuht teatab, et võte algab ja palub koerajuhtidel koerte juurest lahkuda. Võte lõpeb, kui koerajuhid on oma koerte juurde tagasi tulnud ja liikumisjuht on teatanud, et võte on lõppenud.

Koerajuhid lahkuvad oma koerte juurest, liikudes koos ühe rivina, otsejoones umbes 15 meetrit edasi võistlusplatsi serva suunas pöörduvad näoga koerte poole. Kui 1 minut on möödunud, palub liikumisjuht koerajuhtidel liikuda ühes rivis oma koerte juurde tagasi. Koerajuhid mööduvad koertest umbes 0,5 meetri kauguselt ja jäävad seisma oma koera selja taha umbes 3 meetri kaugusele. Liikumisjuhi märguandel lähevad nad oma koerte kõrvale. Üheminutiline aeg algab, kui kõik koerajuhid on jõudnud 15 meetri kaugusele ja on ümber pööranud.

Hindamine:

Kui koer ei võta sisse istumisasendit (võtte alguspunktis, kahe käskluse peale, kõrgem kui 6 punkti. Vaata üldiseid hindamisjuhiseid p 55), tõuseb seisma, heidab lamama või liigub rohkem kui ühe oma keha pikkuse võrra, loetakse võte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer heidab lamama või tõuseb seisma ajal, mil üks minut on kulunud ja koerajuhtidele on antud juhis liikuda oma koerte suunas, ei saa hinne olla kõrgem kui 6.

Igasugune liikumine langetab hinnet. Rahutu käitumine, näiteks keha raskuse kandmine ühelt jalalt teisele, langetab hinnet. Koer võib pead pöörata ja ringi vaadata, samuti näidata üles huvi võistlusplatsil või sellest väljaspool toimuva vastu. See ei tohi siiski jätta muljet rahutusest või ängistusest.

Kui koer haugatab mõnel korral, langetatakse hinnet 1-2 võrra; kui ta haugub mitmeid kordi (mitu haukumise episoodi), langetatakse hinnet veelgi; kui ta haugub enamuse võtte ajast, loetakse võte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Sama kehtib ka vingumise kohta.

Kui koer tõuseb ja läheneb teisele koerale, mistõttu tekib korrarikkumise ja kakluse oht, siis tuleb võte katkestada. Teised koerad võivad võtet jätkata, koer, kes segaduse põhjustas, aga mitte.

VÕTE 1.2. Kõrvalkõnd

[Koeffitsient 4]

Käsklus: "Kõrval"

Sooritus:

Märkus: Kõrvalkõnni detailne kirjeldus on esitatud üldistes juhistes. Vaata üldiste juhiste kõrvalkõnni osa punktides 27-32.

Klassis 1 sooritatakse kõrvalkõnd normaaltempo koos pööretega vasakule ja paremale, ümberpööretega ja peatumistega. Kõrvalkõndi sooritatakse ka kiirendatud tempo (joostes), aga sellisel juhul ainult koos parempööretega. Tempo muutus normaaltempo kiirendatud tempole peab olema selgelt eristatav. Võte peab sisaldama ka liikumist algasendist kahe või kolme sammu kaupa edasi ja tagasi. Kõik samal eksamil või võistlusel osalevad koerad peavad sooritama kõrvalkõnni sama liikumisskeemi järgi.

Soovituslik kestus: umbes 1 minut. Tuleb arvestada, et mõned tõud/koerajuhid vajavad rohkem/vähem aega sama skeemi/distsantsi läbimiseks.

Hindamine:

Märkus: Kõrvalkõnni soorituse ja hindamise detailne kirjeldus on esitatud üldistes juhistes (vaata punkti 63). Tuleb järgida üldiseid juhiseid, arvestades samas klassi, mida parasjagu hinnatakse. Kui koer lahkub koerajuhi juurest või järgneb talle suurema osa võtte ajast rohkem kui poole meetri kaugusel, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koerajuht ja koer liiguvad aeglaselt (normaaltempo ja kiirendatud tempo puhul), tuleb hinnet langetada 2-4 võrra. Pidev mahajäämine on tõsine eksimus ja sellisel juhul tuleb hinnet langetada 2-5 võrra.

Kontakti puudumine ja lisakäsklused loetakse eksimusteks. Ebatäiuslik kõrvalasend (koer ei ole koerajuhiga paralleelselt, koera keha ei ole liikumissuuna suhtes otse (viltune asend) langetab hinnet 1-3 võrra. Liikumise aeglustamine ja peatumine enne pöördeid, nende ajal või pärast pöördeid ning enne peatuseid langetavad hinnet.

Koera (ja koerajuhi) liikumine peab olema loomulik. Koera ebaloomulik asend ja liialdatud asend on tõsised eksimused. Sama kehtib ka koerajuhi kohta. Eksimuse suurusest sõltuvalt võib see põhjustada võtte ebaõnnestumise (hinne 0 punkti).

Koera ja koerajuhi vahel peab olema selgelt eristuv vahemaa. Hinnet langetatakse, kui koer liigub koerajuhile nii lähedal, et see häirib või takistab koerajuhi liikumist, veel rohkem langetatakse hinnet siis, kui koer nõjatub koerajuhi vastu või puudutab teda.

VÕTE 1.3. Liikumise pealt seisma jäämine või istuma või lamama minek

[Koeffitsient 3]

Käsklused: "Kõrval", "Seisa", "Istu", „Lama“

Kirjeldus:

Kohtunik otsustab, millise asendi kolmest võimalikust asendist (seisma jäämine / istumine / lamamine) peab koer võtma. Kohtunik või liikumisjuht peab enne võistlust (enne klassi algust) võistlejatele teatama, millist asendit kasutatakse. Klassis 1 on kõikidele võistlejatele asend sama.

Sooritus:

Kõik võtte erinevad etapid, sooritatakse pärast liikumisjuhilt loa saamist.

Koerajuht ja koer alustavad algasendist normaalses tempos sirgjoonelist liikumist. Pärast umbes 10 meetri läbimist, annab koerajuht liikumisjuhi märguandel ilma ise peatumata koerale käskluse ja koer peab kohe õige asendi võtma. Korduskäsklus ei ole asendi võtmisel lubatud, sellisel juhul loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).

Koerajuht jätkab liikumist veel umbes 10 meetrit (kuni kohani, mis on tähistatud näiteks märgi või koonusega), pöörab ümber ja jääb seisma näoga koera suunas. Pärast umbes 3 sekundi möödumist läheb koerajuht liikumisjuhi loal tagasi koera suunas piki rada, mis on tulnud teega paralleelne, möödub koerast umbes 0,5 meetri kauguselt, nii et koer jääb temast vasakule, teeb pärast koerast möödumist (1-2 meetrit) pöörde, naaseb koera juurde ja annab käskluse võtta sisse algasend.

Hindamine:

Märkus: Asendite võttes erineb hinde langetamine vale asendi eest sellest, kuidas hinnet langetatakse teistes võtetes.

Võtte loetakse ebaõnnestunuks, kui:

- koer peatub vales asendis (vt erandit allpool);
- muudab õiget asendit enne, kui koerajuht on teinud ümberpöörde (vt erandit allpool);
- peatub enne käsklust;
- vajab asendis olles õige asendi võtmiseks lisakäsklust;
- koerajuht peatub enne käskluse andmist või käskluse andmise ajal.

Koer, kes peatub käskluse peale kohe ja täiuslikult, aga jääb valesse asendisse, võib saada hindeks 6, kui võtte on muus osas sooritatud veatult.

Koer, kes peatub käskluse peale kohe ja täiuslikult ning õiges asendis, kuid muudab asendit enne, kui koerajuht on ümber pööranud, võib saada hindeks 6, kui võtte on muus osas sooritatud veatult ja koer ei liigu paigalt, vaid ainult muudab asendit.

Hinde saamiseks ei tohi koer liikuda pärast käskluse saamist rohkem kui ühe oma kehapiikkuse võrra.

Samuti loetakse võtte ebaõnnestunuks, kui koer tuleb koerajuhile vastu või järgneb koerajuhile, kui see möödub koerast (koer keerab järgi) ning kui koer on liikunud koha pealt rohkem kui ühe oma kehapiikkuse. Kui koer liigub alla ühe kehapiikkuse, saab võtte eest anda mitte rohkem kui 5 punkti.

Kui koer muudab õiget asendit pärast seda, kui koerajuht on märgi / koonuse juures ümber pööranud, võib koer saada kõige rohkem 7 punkti.

Kui koerajuht muudab liikumiskiirust / aeglustab või kiirendab tempot, enne kui ta koerale käskluse annab, on kõrgeim hinne 8.

Käemärkide ja kehakeele kasutamine käskluse (seisa, istu, lama) andmisel on tõsine eksimus, mis toob kaasa hinde olulise langetamise. Sõltuvalt sekkumise tugevusest ja kestvusest alandatakse hinnet 1-5 võrra (vt üldiseid juhiseid p 48).

Hindamisel tuleb tähelepanu pöörata ka kõrvalkõnnile. Halb kõrvalkõnd alandab hinnet 1-2 võrra. Eksimuseks loetakse ka aeglast liikumist ja peatumist ning peatumist viltuses asendis. Nende eksimuste eest vähendatakse hinnet 1-4 võrra. Kui koerajuht möödub koerast valelt poolt, langetatakse hinnet 1 võrra.

VÕTE 1.4. Juurdekutsumine

[Koeffitsient 4]

Käsklused: “Lama”, (“Koht”), “Tule”, (“Kõrval”)

Sooritus:

Kõik võtte erinevad etapid, sooritatakse pärast liikumisjuhilt loa saamist.

Koerajuht annab koerale lamamiskäsu ja eemaldub näidatud suunas näidatud kohta umbes 20-25 meetri kaugusele alguspunktist ning pöörab ümber (iseseisvalt). Liikumisjuhi loal kutsub koerajuht koera. Juurdekutsumisel võib käsule lisaks hüüda koera nimepidi, aga nimi ja käsklus peavad moodustama terviku ja neid ei tohi tajuda kahe eraldi sõnana.

Hindamine:

On tähtis, et koer reageeriks juurdekutsumise käsklusele innukalt. Koer peab liikuma kiiresti, liikumiskiirust muutmata ja vähemalt kiires traavis. Vastumeelne lähenemine loetakse veaks. Koera kiiruse hindamisel tuleb arvesse võtta koera tõugu ja kehaehitust.

Kui koer tõuseb istuma, seisma või liigub enne juurdekutsumiskäsklust kohalt alla ühe oma kehapikkuse, on kõrgeim hinne 8 punkti. Kui koer liigub enne juurdekutsumise käsklust oma kohalt üle ühe oma kehapikkuse, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).

Kui antakse rohkem kui üks juurdekutsumise käsklus, on kõrgeim võimalik hinne 8. Kolmanda käskluse andmise korral loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).

VÕTE 1.5. Saatmine ruutu koos lamama minekuga

[Koeffitsient 3]

Käsklused: “Edasi”, [“Parem/vasak”], (“Seisa”), “Lama”, “Istu”

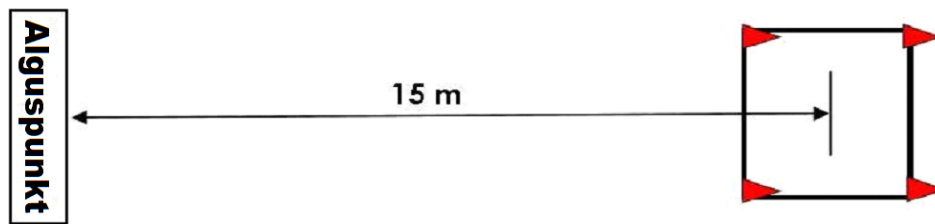
Kui koer on eemaldunud (distantil), on lisaks suulistele käsklustele lubatud ka käemärgid, sh ka „seisa“ ja „lama“ käsklused.

Kirjeldus:

Ligikaudu 3x3 meetri suurune ruut paikneb umbes 15 meetri kaugusel alguspunktist. 15 meetrit on vahemaa ruudu keskpunkti ja võtte alguspunkti vahel. Ruudu nurgad märgistatakse koonustega (kõrgus umbes 10 - 15 cm). Koonuste väliskülgi peab ühendama nähtav joon (märgitud näiteks teibi, kriidi või lindiga). Ruudu piirid peavad olema vähemalt ligikaudu 3-5 meetri kaugusel

võistlusplatsi piiridest.

Vaata klassi 1 võtte 5 joonist.

Joonis: Võtte 1.5 täpsemad hindamise juhiseid vaata Osa VII lisa 5.

Sooritus:

Enne võtte algust peab koerajuht kohtunikule teatama, kas ta käsib koeral ruudus kõigepealt seisma jääda ja siis lamama minna või otse ruutu jõudes lamama minna. Kõik ülejäänud käsud, välja arvatud seisa ja lama või ümbersuunamise käsud sooritatakse pärast liikumisjuhilt loa saamist. Koer peab järgima käsklusi, st kui ruudus antakse käsklus seisma jääda, peab ta seisma, ja kui antakse käsklus otse ruutu jõudes lamama minna, peab koer viivituseeta lamama minema.

Kui koer tegutseb iseseisvalt, langetatakse hinnet. See tähendab, et ruudus peab koerale andma käskluse, kas seisma jäämiseks või lamama minemiseks.

Pärast liikumisjuhilt loa saamist, saadab koerajuht koera ruutu (3 m x 3 m). Koer peab liikuma ruudu juurde sirgjooneliselt ja sisenema ruutu eestpoolt.

Kui koer jõuab ruutu, käsib koerajuht tal kõigepealt kas seisma jääda ja siis lamama minna või otse lamama minna. Kui koerale antakse käsklus seista, peab koera asend olema selge ja kindel, enne kui talle antakse käsklus lamama heita. Seisma jäämise ja/või lamama minemise käsklused annab koerajuht iseseisvalt. Liikumisjuhi märguandel liigub koerajuht edasi koera suunas, asub koera kõrvale ja käsib pärast liikumisjuhilt loa saamist koeral sisse võtta algasend.

Vältimaks hinde langetamist, ei tohi koerajuht terve võtte jooksul kasutada rohkem kui nelja käsklust. Nelja käskluse hulka arvestatakse seisukäsklus ruudus. Teine võimalus on, et koerajuht käsib koeral kohe ruutu jõudes lamamisasendisse minna ja kasutada seega ainult kolme käsklust.

Kui koera peab suunama, võib juhtimiskäsu puhul kasutada ka käemärke.

Käemärke võib koos suuliste käsklustega kasutada, kui koer on eemaldunud (distsantsil).

Hindamine:

Hindamisel on oluline võtta arvesse koera valmidust käskluste ja juhtimiskäskluste täitmisel, koera tempot ja liikumise sirgjoonelisust.

Koerale suuna näitamine (nt ruudu suuna) või koera puudutamine võtte alguspunktis (iseegi enne võtte algust) toovad kaasa võtte ebaõnnestumise. Enne võtte algust on lubatud üks „käepuude“, kuid nii, et koer puudutab koerajuhti, mitte vastupidi, ning see ei tohi jätta muljet suuna näitamisest. Vaata üldiseid juhiseid punktides 20 ja 53.

Kui koerajuht liigub käsklust andes paigalt (astub mistahes suunas), loetakse võte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koerajuht kasutab liigseid käemärke (kehakeelt), on kõrgeim hinne 8.

Käemärke on lubatud kasutada ainult koera ümbersuunamiseks. Käemärgi kasutamine ajal, mil koer on koerajuhi kõrval, alandab hinnet (-2).

Kui koer liigub aeglaselt või väga aeglaselt, võib talle hindeks anda 7-8.

Koera iseseisev tegutsemine alandab hinnet. Kui koer jääb enne käskluse saamist kas teel ruutu või ruudus seisma, langetatakse hinnet 3 võrra.

Kui koer läheb istuma või heidab lamama väljaspool ruutu, ei tohi teda enam ruutu suunata ja võte loetakse ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).

Kui koerajuht kasutab rohkem kui kuut käsku (kaasa arvatud seisa käsk) / rohkem kui viit käsku (kohene lama käsk), alandatakse hinnet.

Lisa juhtimiskäskluse / ümbersuunamiskäskluse hindamine sõltub käskluse andmise tugevusest ja koera valmidusest käsku täita ja selle eest alandatakse hinnet 1-2 võrra iga lisakäskluse eest.

Ruut

Kui koer siseneb ruutu küljelt või tagantpoolt, langetatakse hinnet ½ - 1 võrra.

Hinde saamiseks peab koera kogu kere olema ruudu sees. Koera saba ei pea ruudus olema.

Kui koerale antakse käsklus seisma jäämiseks ja koer jääb seisma ruudu läheduses või piiril ning koera tuleb ruutu ümber suunata, peab koerale ruudus andma uue käskluse seisma jäämiseks enne lamama mineku käsklust. Kui koerale on antud seisma jäämise lisakäsklus ja ümbersuunamise käsklus, tuleb ruudus anda käsklus otse lamama minemiseks. Mõlemal juhul langetatakse hinnet 2 võrra, eeldusel, et koer reageerib käsklustele kiiresti ja asendid on selged.

Kui koer võtab ruudus sisse vale asendi (käskluse peale), alandatakse hinnet 2 võrra. Kui seisuasend on ebamäärane ja ebakindel või liiga lühiajaline, langetatakse hinnet 1-2 võrra.

Kui koer võtab ruudus iseseisvalt sisse vale asendi alandatakse hinnet 3 võrra.

Kui koer väljub ruudust enne võtte lõppu, loetakse võte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer liigub, roomab või nuusib ruudus, langetatakse hinnet 1-3 võrra. Kui koer muudab asendit enne, kui koerajuht tema juurde jõuab, langetatakse hinnet 2-3 võrra. Kui koerajuht on jõudnud koera kõrvale ja koer tõuseb istuma või seisma enne käskluse saamist, võib ta saada hindeks kõige rohkem 8.

Teistkordse seismise või lamamise käsu eest langetatakse hinnet 1 võrra (klassis 1). Võte loetakse ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti), kui kasvõi ühte seismise või lamamise käsklust tuleb anda kolmandat korda.

VÕTE 1.6. Kaugjuhtimine, istumine/ lamamine, 4 asendimuutust

[Koeffitsient 3]

Käsklused: “Lama” – (“Koht”) - “Istu” - “Lama”.

Lisaks suulistele käsklustele võib asendi muutusteks kasutada samaaegselt käemärke, kasutades kas ühte või mõlemat kätt.

Kirjeldus:

Võtte alguspunkt paikneb kahe märgi vahel, mis on teineteisest ligikaudu 1 meetri kaugusel. Kahe märgi vaheline mõtteline joon tähistab võtte piiri. Koer peab võtte ajal koerajuhi käsul muutma neli korda oma asendit (istumine-lamamine-istumine-lamamine), ilma sealjuures oma kohalt liikumata. Liikumisjuht näitab koerajuhile millal anda käsklus järgmiseks asendiks ning milline on järgmine asend, kasutades kirjalikke märke, joonistusi või elektrilist tablood. Liikumisjuht peab seisma koerast umbes 3-5 meetri kaugusel nii, et ta ei näeks koerajuhti juhendades koera asendivahetusi. Liikumisjuht peab näitama uut asendivahetuse märki umbes iga 3 sekundi tagant.

Sooritus:

Koerajuht annab liikumisjuhi loal oma koerale võtte alguspunktis mõttelise joone (võtte piiri) ees käskluse lamama minemiseks nii, et koer oleks võtte piiriga puutes.

Koerajuht eemaldub koerast, minnes selleks ettenähtud kohta koera ette umbes 5 meetri kaugusele ja pöörab näoga koera poole. Koer peab asendit muutma neli korda ja asendite järjekord on alati istumine-lamamine-istumine-lamamine, seega peab viimane käsk asendi muutumiseks olema "lama".

Liikumisjuht peab näitama uut asendivahetuse märki umbes iga 3 sekundi tagant.

Koerajuht peab kasutama suulisi käsklusi. Koerast eemal olles võib koerajuht kasutada koos suuliste käsklustega ka käemärke, aga need peavad olema lühikesed ja suuliste käsklustega üheaegsed. Pärast viimast lamamiskäsklust läheb koerajuht tagasi koera juurde ja annab liikumisjuhi loal koerale käskluse algasendi võtmiseks (istumiskäskluse).

Hindamine:

Hindamisel tuleb tähelepanu pöörata asendite vahetamise kiirusele, asendite puhtusele, sellele, kui hästi koer asendis püsib ja kui palju koer end liigutab.

Kui koer liigub alguspunktist mistahes suunas kokku rohkem kui ühe oma kehapiikkuse võrra, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer liigub kokku kuni ühe oma kehapiikkuse võrra, saab kõrgeim hinne olla 6. Liikumise vahemaa hindamiseks liidetakse kokku kõik koera liikumised (edasi, tagasi, kõrvale jne).

Kui koer jätab ühe asendi neljast vahele, näiteks võtab sisse vale asendi või võtab asendi sisse alles pärast kolmandat käsklust, on kõrgeim hinne 7. Kui koer eksib kahe asendiga, on kõrgeim hinne 5. Kui koer vajab ühel korral asendi muutmiseks kahte käsklust, on kõrgeim hinne 8. Kui koer eirab teist käsklust, ei võeta seda asendit arvesse. See tähendab, et esimene lisakäsklus ühe asendi sissevõtmiseks alandab hinnet 2 võrra ning järgmistel asendimuutustel alandab teine lisakäsklus hinnet 1 võrra.

Koerajuht võib asendi sissevõtmiseks anda kolmanda käsu, kui aeg seda võimaldab ja kui see on vajalik selleks, et koer saaks järgmist asendit võtta (aga seda asendit ei võeta arvesse).

Koerajuhi rõhutatud suulised käsud ja liialdatud või pikad käemärgid alandavad hinnet (vt üldised juhendid).

Kui koer tõuseb istuvasse asendisse, enne kui koerajuht tema juurde jõuab, on kõrgeim võimalik hinne 8.

Kui koerale peab andma lisakäskluse algasendist (kõrvalasendist) võtte alguse asendisse minemiseks või võtte lõpus lamamast algasendisse (kõrvalasendisse) minemiseks, langetatakse hinnet vastavalt üldistele juhistele, st 1 võrra.

VÕTE 1.7. Esemee toomine koos hüppega üle tõkke

[Koeffitsient 4]

Käsklused: „Hopp“ – „Too“ – „Anna“ - („Kõrval“)

Sooritus:

Koerajuht läheb tõkke ette ja jääb sellest omal vabal valikul umbes 2-4 meetri kaugusele, koer peab võtma sisse algasendi. Hüppetõkke peab olema umbes koera turja kõrgune, kuid mitte kõrgem kui 50 cm.

Liikumisjuht annab koerajuhile puidust hantli. Koerajuht viskab hantli üle tõkke. Koerajuht annab koerale käskluse hüpata üle tõkke, haarata hantel ja hüpata tagasi. Käsklust "too" ei tohi anda hiljem, kui hetkel, mil koer alustab esimest hüpet. Koerajuht võib kasutada enda hantlit, kuid kohtunik peab kontrollima, et see oleks puidust ja vastaks reeglitele. Kõik käsklused peale „too“ annab koerajuht pärast liikumisjuhilt loa saamist.

Hindamine:

Kui koer peab hantlit lühiajaliselt otsima ja töötab sealjuures aktiivselt, ei langetata selle eest hinnet. Kui koer riivab hüppe ajal kasvõi kergelt tõket, võib talle hindeks anda kõige rohkem 8. Kui koer toetub tõkkele, loetakse võte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).

Kui koer hüppab üle tõkke ainult ühes suunas, kuid toob hantli, on kõrgeim hinne 6. Kui koer ei hüppa kummaski suunas üle tõkke, loetakse võte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer ei too hantlit, loetakse võte samuti ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer ajab tõkke ümber, loetakse võte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer ennetab käsklust tuleb hinnet langetada 2-3 võrra. Lisakäsklus, st teine „too“ või „hopp“ käsklus, langetab hinnet 1 võrra. Kui koer lahkub hantli viskamise ajal oma kohalt, loetakse võte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).

Hantli mahapillamise, närimise ja hammustamise kohta vt üldiseid hindamise juhiseid.

VÕTE 1.8. Saatmine eemale ümber koonuste grupi või tünni ja tagasitulek

[Koeffitsient 4]

Käsklus: “Ringi” - “Parem / vasak” - (“Kõrval“)

Kui koera peab ümber juhtima, võib suulise käsklusega samaaegselt kasutada käemärke.

Kirjeldus:

3-6 koonust või tünn (kõik ligikaudu 40-50 cm kõrgused) paigutatakse umbes 10 meetri kaugusele alguspunktist. Võtte asetus on näidatud allpool oleval joonisel. Osa VII Lisas 4 on näidatud mõned

võimalikud koonuste asetamise viisid.

Klassis 1 ei tohiks koonuste vahel olla palju ruumi. See võib põhjustada koonuste vahelt läbi jooksmist.

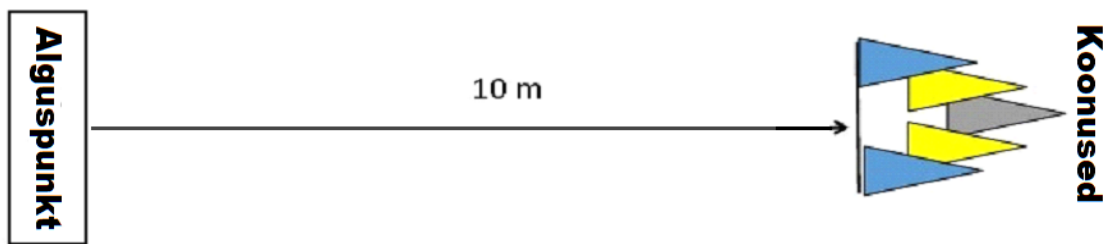
Koer ei tohi näha koonuste/tünni paigutamist, mistõttu tuleb koonused/tünn paigale asetada enne, kui koerajuht on võtte alguspunkti asunud.

Sooritus:

Koerajuht seisab koos algasendisse pandud koeraga alguspunktis, näoga koonuste/tünni poole.

Liikumisjuht kuulutab välja võtte alguse. Liikumisjuhi loal saadab koerajuht koera alguspunktist jooksma ringi ümber koonuste/tünni. Koer võib ümber koonuste/tünni joosta nii päripäeva kui vastupäeva.

Koer peab jooksma ümber koonuste/tünni, tulema tagasi koerajuhi juurde, liikudes otse suunaga keskjoonele/koerajuhile ja võtma sisse algasendi. Vaata osa VII lisa 4.2 soovitatud liikumise trajektoori. Koer ei pea ümber koonuste/tünni liikuma nende lähedalt. Sõltuvalt koera tõust, on sobivaks vahemaaks ligikaudu pool meetrit keskmise suurusega koerte puhul ning kuni üks meeter suurte koerte puhul.

Joonis: Võtte 1.8. Vaata ka osa VII lisa 4.1 koonuste paigutamise juhendit ja punktist 4.2 soovituslikke liikumise trajektoori.

Hindamine:

Hindamisel on oluline pöörata tähelepanu koera valmidusele täita koerajuhi käsklusi ja juhtimiskäsklusi, koera liikumiskiirusele ja tema oskusele valida lühim mõistlik tee, jättes sobiva/selge vahe enda ja koonuste/tünni vahele. Kõrgelt hinnatakse mõistlikult sümmeetrilist liikumist ja tagasitulekul keskendumist keskjoonele/koerajuhile. Koer võib joosta ümber koonuste/tünni kas päripäeva või vastupäeva.

Koer peab liikuma hea ja ühetaolise kiirusega, vähemalt kerges traavis. Aeglane ja vastumeelne töötamine langetab hinnet 1-5 võrra. Koera kiiruse ja koonuste/tünnini jäetud vahemaa hindamisel tuleb arvesse võtta koera tõugu ja kehatüüpi.

Kui koer peatub või pöörab tagasi oluliselt enne koonuste/tünni juurde jõudmist, tuleb koer uuesti suunata ümber koonuste/tünni liikuma. Sellisel juhul langetatakse hinnet 3 võrra, kui koer pärast ühte lisakäsklust siiski jookseb ümber koonuste/tünni. (See tähendab, et kui võtte sooritus on muus osas täiuslik, saab sellisel juhul kõrgeim hinne olla 7).

Kui koer pöörab pärast koonuste/tünni juurde jõudmist tagasi, kuid ei jookse ringi ümber nende, on hinne kõige rohkem 5. Teine võimalus on, et koer suunatakse lisakäsklusega ümber koonuste/tünni liikuma ning sellisel juhul langetatakse hinnet vaid 3 võrra.

Kui koera tuleb tagasi kutsuda, on kõrgeim võimalik hinne 8. Kui koer teeb kaks ringi ümber koonuste/tünni, on kõrgeim võimalik hinne 8.

Võtte loetakse ebaõnnestunuks (0):

- kui koer keerab ringi enne koonuste/tünni juurde jõudmist (koer peaks olema jõudnud vähemalt 1,5-2 m kaugusele koonuste/tünni servast);
- kui koerale tuleb kolmas kord anda käsklus "ringi"; või
- kui koera tuleb teist korda tagasi kutsuda.

Kui koera peab ümber juhtima, võib juhtimiskäsklusega koos kasutada käemärke. Koera kiiruse hindamisel tuleb arvestada koera tõugu ja kehatüüpi.

Kui koera liikumise trajektoor on koonustele/tünnile väga lähedal või ei ole trajektoor piisavalt sirgjooneline ja sümmeetriline, langetatakse hinnet ½-2 võrra.

Kui koer puudutab koonust/koonuseid või tünni või põrkab nendega kokku, langetatakse hinnet 1-3 võrra sõltuvalt puute tugevusest. Kui koer ajab koonuse/koonused ümber, langetatakse hinnet 2-3 võrra. Kui koer jookseb koonuste vahelt läbi, saab kõrgeim hinne olla 7.

Kui koerajuht näitab võtte alguspunktis koerale suunda või puudutab koera, loetakse võtte mittesooritatuks. (Vt üldiseid juhiseid punktides 20 ja 53).

VÕTE 1.9. Üldmulje

[Koeffitsient 2]

Hindamine:

Üldmulje hindamisel on põhiline koera koostöövalmidus ja innukus käskluste täitmisel. Olulised on ka soorituste täpsus ja korrektsus ning nii koerajuhi kui ka koera loomulik liikumine. Kõrge hinde saamiseks peavad koerajuht ja koer tegema head meeskonnatööd, nautima koostööd ja näitama üles head sportlaslikkust. Üldmulje hinnet mõjutab ka võistluspaari tegevus võtete ajal ja võtete vaheajal.

Kui koer ei allu kontrollile ja lahkub koerajuhi juurest võtete ajal või võtete vahel (kasvõi ainult üks kord), kuid püsib võistlusplatsil, siis saab üldmulje eest anda hindeks mitte rohkem kui 7 tingimusel, et koer tuleb tagasi (maksimaalselt kahe kutsumise peale). Kui koer ei tule koerajuhi juurde tagasi või lahkub koerajuhi juurest teist korda, siis ta diskvalifitseeritakse.

Kui koer lahkub võistlusplatsilt, kuid tuleb kutsumise peale viivitamatult tagasi (maksimaalselt kaks kutsumist), saab anda mitte rohkem kui 5 punkti.

Kui koer rahuldab võistlusplatsil oma loomulikke vajadusi, on üldmulje hindeks null (=0).

Märkus: Eelnimetatust kõrgemaid hindeid ei saa anda isegi siis, kui lõpphinne arvutatakse kahe või enama kohtuniku hinnete keskmisena. Vaata üldiseid hindamisjuhiseid punktis 75.

KLASS 2

VÕTE 2.1. Lamamine rühmas 2 minutit. Koerajuhid on väljaspool koera vaatevälja [Koeffitsient 3]

Käsklused: “Lama” – (“Koht”) - “Istu”

Sooritus:

Koerad lamavad ja koerajuhid on 2 minuti kestel koerte vaateväljast eemal. Rühmas peab olema vähemalt kolm koera ja mitte rohkem kui kuus koera. Koerad peavad võistlusplatsile sisenema ilma jalutusrihmata, kuid kaelarihmaga. Koerajuhid annavad koertele lamama ja istuma minemise käsklused ükshaaval. Kõik käsklused antakse liikumisjuhi loal ja liikumisjuht suunab võtte kõiki osi. Võtte ajal püütakse koerte tähelepanu kõita, näiteks kõnnib nende vahel ringi inimene.

Võtte algab siis, kui kõik rühma kuuluvad koerajuhid seisavad koos oma koertega rivis umbes 3 meetri kaugusel üksteisest, koerad on nende kõrval algasendis ja liikumisjuht ütleb: "võtte algab".

Liikumisjuhi loal annavad koerajuhid ükshaaval oma koerale käskluse algasendist lamama minemiseks. Järjekord on suunaga vasakult paremale (1 → 6).

Koerajuhid eemalduvad koertest üheaegselt liikudes otsejoones võistlusplatsi serva ja seejärel väljapoole koerte vaatevälja. 2 minutit läheb käima siis, kui kõik koerajuhid on koerte vaateväljast väljas. Kui kaks minutit on möödunud, antakse koerajuhtidele korraldus jalutada koos tagasi võistlusplatsile ja üles rivistuda näoga koerte suunas. Pärast seda liiguvad koerajuhid liikumisjuhi märguandel oma koerte selja taha, möödudes neist umbes 0,5 meetri kauguselt, jäävad seisma oma koertest umbes 3 meetri kaugusel ja pööravad end koerte suunas. Liikumisjuhi korraldusel liiguvad nad seejärel oma koerte kõrvale ja annavad oma koertele käskluse algasendisse tõusta (ükshaaval suunaga paremalt vasakule (6 → 1)) nii, et koer, kes esimesena lamama läks tõuseb viimasena istuma. Võtte lõpeb, kui koerajuhid on oma koerte juurde tagasi jõudnud, kõik koerad on sisse võtnud algasendi ja liikumisjuht on teatanud, et võtte on lõppenud.

Koerajuhte tuleb hoiatada, et nad oma käsklusi liiga valjuhäälselt ei annaks. See võib mõjutada teisi koeri ja toob kaasa märgatava hinde langetamise.

Hindamine:

Kui koer reageerib (heidab lamama või tõuseb istuma) enne koerajuhi käsklust (allub näiteks kaasvõistleja vastavale käsule), on kõrgeim hinne 8. Kui koer tegutseb iseseisvalt, saab kõrgeim hinne olla 7. Kui koer on reageerinud liiga vara (heitnud lamama või tõusnud istuma), peab ta jääma sellesse asendisse (lamama või istuma). Kui koer seda võtte alguses ei tee, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer võtte lõpus tõuseb istuma ja heidab uuesti lamama omaalgatuslikult, on kõrgeim hinne 6. Kui koer lamab külili, on kõrgeim hinne 7. Kui koer ei tõuse võtte lõpus istuma, on kõrgeim hinne 7.

Kui koer ei lähe teise käskluse peale lamama; tõuseb sellel ajal, kui koerajuhid on väljaspool vaatevälja, seisma või istuma; roomab üle ühe oma kehapiikkuse või heidab selili, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer istub või tõuseb seisma siis, kui kaks minutit on

kulunud, ja koerajuhid on juba võistlusplatsil üles rivistunud, ei saa hinne olla kõrgem kui 6. Kui koer sealjuures veel oma kohalt liigub, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).

Igasugune koera liikumine alandab hinnet. Rahutu olek, nagu näiteks keharaskuse tõstmine ühelt küljelt või jalalt teisele, alandab hinnet. Koer võib pead pöörata ja ringi vaadata, samuti näidata üles huvi võistlusplatsil või sellest väljaspool toimuva vastu. See ei tohi siiski jätta muljet rahutust olekust ja ängistusest.

Kui koer haugatab mõnel korral, langetatakse hinnet 1-2 võrra; kui ta haugub mitmel korral (mitu haugatuste jada), langetakse hinnet veelgi. Kui koer haugub enamuse võtte ajast, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Samamoodi toimitakse ka siis, kui koer vingub.

Kui koer tõuseb seisma ja läheneb teisele koerale, nii et tekib korrarikkumise ja kakluse oht, siis tuleb võtte katkestada. Teised koerad võivad võtet jätkata, koer, kes segaduse põhjustas, aga mitte.

VÕTE 2.2. Kõrvalkõnd

[Koeffitsient 4]

Käsklus: "Kõrval"

Sooritus:

Märkus: Kõrvalkõnni soorituse ja hindamise detailne kirjeldus on esitatud üldistes juhistes.

Kõrvalkõnni soorituse kohta vaata üldiste juhiste punkte 27-32.

Kõrvalkõnnis peaks koer järgnema koerajuhile tema vasakul küljel järjekindlalt ja aktiivselt ning heas kontaktis koerajuhiga, olles samas asendis ja samal kaugusel läbivalt kogu kõrvalkõnni võtte jooksul, sealhulgas pööretel, ümberpööretel, peatustel ja erineva tempoga liikumisel.

Kõrvalkõnni kontrollitakse klassis 2 erinevatel kiirustel: normaaltempo, aeglustatud ja kiirendatud sammul ning koos pööretega, ümberpööramistega ja peatumistega. Soorituses peab olema selgelt eristatav tempo muutus liikumisel normaaltempo, aeglases tempo ja kiires tempost. Võtte peab sisaldama ka liikumist algasendist kahe või kolme sammu kaupa edasi ja tagasi, samuti lühikest liikumist (5-8 sammu / 2-3 meetrit) otse tagasi. Liikumine tagasi algab peatusega ja lõpeb peatusega. Liikumisjuht annab peatuseks loa. Tuleb kontrollida, et tagurpidi liikumise rada oleks tasane ja ohutu.

Kõik samal eksamil või võistlusel osalevad koerad peavad sooritama kõrvalkõnni sama liikumisskeemi ja vahemaade järgi.

Soovituslik kestus: umbes 2 minutit. Tuleb arvestada, et mõned tõud/koerajuhid vajavad rohkem või vähem aega sama skeemi/distanti läbimiseks.

Hindamine:

Märkus: Kõrvalkõnni soorituse ja hindamise detailne kirjeldus on esitatud üldistes juhistes.

Kõrvalkõnni hindamise kohta vaata üldiste juhiste punkti 63. Hindamisel tuleb arvestada ka klassi, mida hinnatakse.

Kui koer lahkub koerajuhi juurest või järgneb koerajuhile suurema osa võtte ajast rohkem kui poole

meetri kaugusel, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koerajuht ja koer liiguvad aeglaselt (normaaltempo ja kiirendatud tempo puhul), langetatakse hinnet 2-4 võrra. Pidev mahajäämine on tõsine eksimus ja sellisel juhul tuleb hinnet langetada 2-5 võrra.

Kontakti puudumine ja lisakäsklused loetakse eksimusteks. Ebatäiuslik kõrvalasend (koer ei ole koerajuhiga paralleelselt, koera keha ei ole liikumissuuna suhtes otse (viltune asend) langetab hinnet 1-3 võrra. Liikumise aeglustamine ja peatumine enne pöördeid, nende ajal või pärast pöördeid või enne peatuseid langetavad hinnet.

Nii koerajuhi kui koera liikumine peab olema loomulik. Koera ebaloomulikud või liialdatud asendid loetakse suureks eksimuseks. Sama kehtib ka koerajuhi kohta. Need eksimused võivad kaasa tuua võtte ebaõnnestumise.

Koera ja koerajuhi vahel peab olema selgelt eristuv vahemaa. Hinnet alandatakse, kui koer liigub koerajuhile nii lähedal, et see häirib või takistab koerajuhi liikumist, veel rohkem punkte võetakse maha siis, kui koer nõjatub koerajuhi vastu või puudutab teda.

Tagurpidi kõndimisel on lubatud koerajuhi kerge ettevaaltlikus. Kui kõrvalkõnd ei ole tagurpidi liikumisel päris täiuslik, ei tohiks hinnet langetada rohkem kui 1-2 võrra.

VÕTE 2.3. Seismine ja/või istumine ja/või lamama heitmise liikumise pealt

[Koeffitsient 3]

Käsklused: “Kõrval” (3 korda) - “Seisa” / “Istu” / “Lama” - “Seisa” / “Istu” / “Lama”

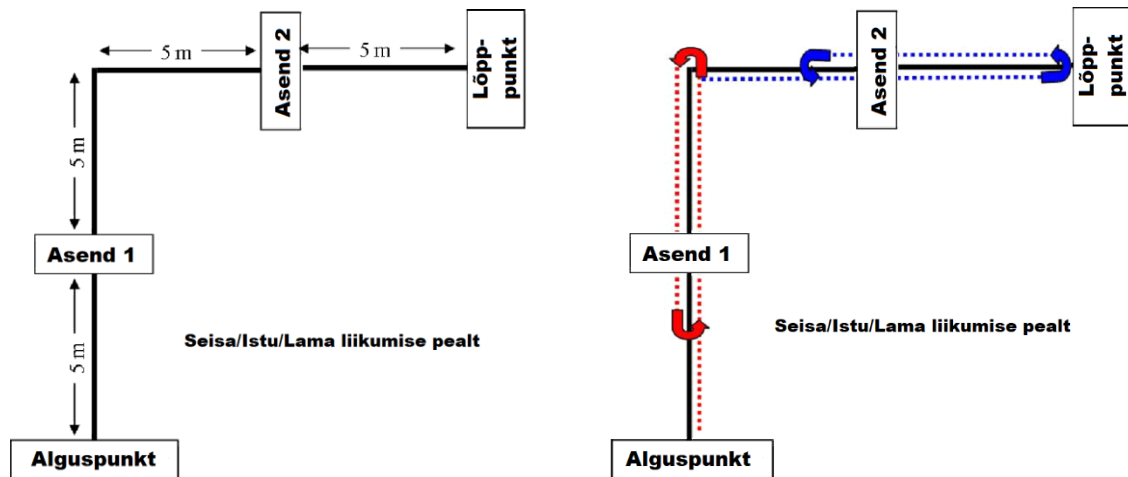
Kirjeldus:

Võtte sooritatakse juurde lisatud joonise järgi. Koer peab sooritama kaks kolmest võttesse kuuluvast asendist seismine / istumine / lamamine. Kohtunik otsustab enne võistluse algust, millist kaht asendit kasutatakse ja millises järjekorras. Võtte peab sisaldama pööret paremale või vasakule. Asendid ja pöörde suund on kõigile võistlejatele sama. Alguspunkt, pöördekohad (90° paremale või vasakule) ja lõpp-punkt peavad olema märgitud nt väikeste koonustega.

Kohtunik või liikumisjuht peab enne võistlust (enne klassi algust) informeerima koerajuhte sellest, millist kahte asendit kasutatakse, millises järjekorras ja millises suunas pööratakse.

Peatused (seismine / istumine / lamamine) tehakse umbes 10-meetrise löigu keskel (umbes 5 meetri peal).

Vt. võtte joonist allpool.

Joonis: võtte 2.3.

Sooritus:

Liikumisjuht annab koerajuhile märku, millal alustada, millal anda koerale käsklus seista/istuda/lamada, millal pöörata ja millal lõpus seisma jääda. Nurkades tehakse pöörded iseseisvalt, iseseisvalt toimub ka koera kaasavõtmine peatustelt.

Koerajuht ja koer alustavad alguspunktist liikumist otse esimese pöördepunkti suunas. Olles läbinud umbes pool sellest lõigust (~5m), käsib koerajuht liikumisjuhi märguandel koeral liikumise pealt sisse võtta esimene asend (seismine / istumine / lamamine) ning koer peab viivituseeta võtma õige asendi. Lisakäsklus asendi võtmiseks ei ole lubatud, see toob kaasa asendi ebaõnnestumise. Koerajuht jätkab liikumist keskjoone kõrval ~5 meetrit (umbes järgmise pöördekohani), pöörab liikumisjuhi korraldusel ringi, jätkab liikumist tagasi oma koera poole, möödub koerast umbes 0,5 meetri kaugusel, nii et koer jääb temast vasakule, jätkab liikumist veel umbes 2 meetrit, nii et koer jääb temast maha, pöördub liikumisjuhi korraldusel ümber ja jalutab oma koera juurde tagasi. Koera juurde jõudes võtab koerajuht koera kaasa andes koerale käskluse "kõrval" ilma ise peatumata, tempot aeglustamata või kiirendamata.

Võtte jätkub samamoodi nagu selle esimene etapp. Peale pööret (paremale/vasakule) jätkab koerajuht koos koeraga liikumist (~5 m) teise punktini (lõpp-punkt), annab koerale käskluse teise asendi võtmiseks ja jätkab ise nii nagu võtte esimeses etapis.

Seismis-, istumis- ja lamamisasendid peavad olema paralleelsed kujuteldavate joontega, mis ühendavad algus-, pöörde- ja lõpp-punkte. Vahemaa koera ja pöördepunktide vahel peab sõltuvalt koera suurusest olema umbes 0,5 meetrit. Pöörded tuleb sooritada täisnurga all (90°), neid ei tohi ümardada. Koerajuht ja koer peavad mööduma nurgakoonustest paremalt poolt, nii et koonused jäävad vasakule. Liikuda tuleb normaalkiirusega, mitte aeglasemalt ega kiiremini kui normaalkiirusega kõrvalkõnnis.

Hindamine:

Märkus: Asendite võttes hinnatakse vale asendit rangemalt kui teistes võtetes.

Selleks et võtte eest hinne saada, peab õigesti olema sooritatud vähemalt üks asend. Kui koeral ebaõnnestub üks asend, on kõrgeim hinne võtte eest 7.

Asendi ebaõnnestumine (=vahelejätmine).

Asendi ebaõnnestumiseks loetakse seda, kui:

- koer võtab sisse vale asendi;
- liigub pärast käsklust rohkem kui ühe oma kehapikkuse võrra;
- koer muudab pärast õige asendi võtmist oma asendit;
- koerajuht annab asendis olles õige asendi võtmiseks teistkordse käskluse;
- koer peatub, kuid jätkab uuesti liikumist ja liigub rohkem kui ühe kehapikkuse võrra;
- koerajuht on kasutanud koera asendisse käskimiseks tugevaid käemärke ja kehakeelt.

Kui koer üldse ei peatu, et asendit sisse võtta, st ei ole peatunud enne, kui koerajuht on ümber pöördunud, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Koera peatamiseks võib anda teistkordse käskluse ja kui koer peatub enne, kui koerajuht on jõudnud järgmise pöördumiskohani, võib võtet jätkata, aga selle eest ei saa hindeks rohkem kui 6.

Hindamisel tuleb tähelepanu pöörata kõrvalkõnnile ja sellele, kas asendid (seismine, istumine ja lamamine) on paralleelsed kujuteldavate joontega, mis ühendavad algus-, pöörde- ja lõpp-punkte. Eksimusteks loetakse aeglane liikumine, aeglane seismis-, istumis-, lamamisasendi sissevõtmine, vildakad asendid, halb kõrvalkõnd, liikumiskiiruse muutmine, enne käskluse andmist tempo aeglustamine või kiirendamine, nurkade ümardamine, õigest kursist (kujuteldavate ühendusjoontega paralleelne) kõrvalekaldumine ja pööramine, et koera vaadata. Selliste eksimuste puhul vähendatakse hinnet 1-4 võrra. Kui koerajuht möödub koerast valelt poolt, langetakse hinnet 1 võrra.

Asendi parandamiseks ei ole lisakäsklused lubatud. Lisakäskluse andmisel loetakse antud asend ebaõnnestunuks.

Käemärkide ja kehakeele kasutamine seismis-, istumis-, lamamiskäskluste andmisel on tõsine eksimus, mis toob kaasa hinde olulise langetamise. Hinnet alandatakse sõltuvalt sekkumise tugevusest ja kestvusest 1-5 võrra, asend võidakse lugeda ka ebaõnnestunuks. Vt. üldiseid juhiseid punkti 48.

VÕTE 2.4. Juurdekutsumine koos seismise peatusega

[Koeffitsient 4]

Käsklused: “Lama” (“Koht”), “Tule”, “Seisa”, “Tule” (“Kõrval”)

Kõik käsklused peavad olema suulised käsklused. Koera peatamiseks on lubatud kasutada häälkäsklusega samaaegset käemärki. Peatuse andmiseks on lubatud kasutada nii ühte kui ka kahte kätt.

Kirjeldus:

Juurdekutsumise kaugus on umbes 25-30 meetrit. Kui koer on läbinud umbes pool sellest vahemaast, annab koerajuht koerale käskluse peatumiseks (seismiseks). Võtte alguspunkt ja poolt vahemaad tähistav punkt võivad olla tähistatud nt väikese koonusega, poolkeraga vmt. Poolt vahemaad tähistav koonus või muu abivahend paigutatakse selgelt nähtavalt, kuid nii, et see oleks koera trajektoorist piisavalt kaugel. See märk tähistab peatumiskäskluse andmise kohta, st käsklus antakse, kui koer on poole vahemaa koonuse/märgiga kohakuti.

Sooritus:

Koerajuht annab alguspunktis koerale käskluse lamama minemiseks, kõnnib osutatud suunas temast eemale umbes 25-30 meetri kaugusele ja pöörab end siis ümber, jäädes seisma näoga koera poole. Liikumisjuhi loal kutsub koerajuht koera enda juurde. Kui koer on jõudnud läbida umbes pool vahemaad, st kui ta on vastava märgiga kohakuti, käsib koerajuht (iseseisvalt) koeral seisma jääda. Poolt vahemaad tähistatakse väikese koonusega, mis on paigutatud koera trajektoorist eemale. (Pool vahemaad => koht, kus antakse peatumiskäsklus, mitte koht, kus koer peaks peatuma). Koer peaks alustama liikumist ja peatumist viivituseeta pärast vastavat käsklust. Pärast liikumisjuhi luba (umbes 3 sekundit hiljem) kutsub koerajuht koera tagasi algasendisse. Kõik käsklused peavad olema suulised käsklused ja antud selgelt. Peatumiskäsuna on lubatud kasutada suulist käsklust koos käemärgiga. Käemärk tuleb anda suulise käsklusega samaaegselt ja see ei tohi kesta suulisest käsklusest kauem.

Juurdekutsumisel võib käsule lisaks hüüda koera ka nimepidi, aga nimi ja käsklus peavad ühe moodustama terviku (esitatud koos üksteise järel) ja koer ei tohi tajuda neid kahe eraldi käsklusena.

Hindamine:

On tähtis, et koer reageeriks juurdekutsumise käsklustele innukalt ja täidaks peatumiskäskluse täpselt. Koer peab liikuma reipalt, ühtlases tempos ja vähemalt kiires traavis. Aeglane ja vastumeelne liikumine ning peatuse ennetamine loetakse eksimuseks. Väga aeglane või vastumeelne liikumine võib põhjustada võtte ebaõnnestumise. Koera kiiruse ja peatumise hindamisel tuleb arvesse võtta koera tõugu ja kehatüüpi. Koer peab paigalt liikuma ja peatuma kohe pärast käsklust.

Kui koerale peab andma teise juurdekutsumise käskluse (kas võtte alguses või pärast peatust), langetatakse hinnet 2 võrra. Võtte loetakse ebaõnnestunuks, kui koera kutsutakse kas alguspunktist või peatuspunktist kolm korda, samuti siis, kui juurdekutsumise käsklust antakse kokku neli korda. Kui koer liigub enne esimest juurdekutsumise käsklust üle ühe oma kehapiikkuse, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer tõuseb seisvasse või istuvasse asendisse või liigub vähem kui kehapiikkuse võrra enne, kui koerajuht teda esimest korda kutsub, on kõrgeim hinne 8. Peatumise hindamisel on kiiretele/raske kehaehitusega koertele lubatud teatud mööndus peatumisel, mitte aga aeglaselt liikuvatele koertele. Koer peaks alustama peatumist kohe pärast peatumiskäskluse andmist.

Peatumise eest täispunktide saamiseks ei tohi koer, sõltumata oma kiirusest, pärast käskluse

saamist liikuda üle ühe oma kehapiikkuse. Aeglane koer peaks peatuma täpsemini. Vastassuunalised sammud loetakse oluliseks eksimuseks ja langetavad hinnet. Eksimuseks loetakse ka koera peatumisel edasi libisemist ning sellisel juhul langetatakse hinnet.

Kui koer ei peatu ettenähtud kohas peatub pärast kolme oma kehapiikkust loetakse see peatumise ebaõnnestumiseks ja kõrgeim hinne on sellisel juhul 7.

Kui koer ei püüagi peatuda, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).

Kui koer peatub vales asendis või koer muudab seisemiselt asendit, langetatakse hinnet 2 võrra, kui peatus oli muus osas suurepärase.

VÕTE 2.5. Saatmine ruutu, lamama minek ja juurdekutsumine

[Koeffitsient 4]

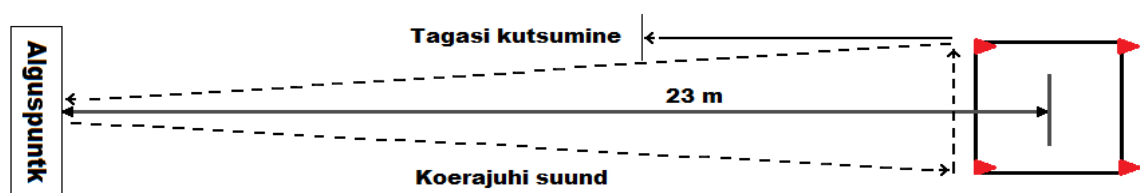
Käsklused: „Edasi”, „Parem/vasak”, („Seisa”), „Lama”, „Tule”.

Kui koer on eemaldunud (distsantsil), on lisaks suulistele käsklustele lubatud ka käemärgid, sh ka „seisa“ ja „lama“ käsklused.

Kirjeldus:

Ruut suurusega 3x3 meetrit paikneb ligikaudu 23 meetri kaugusel alguspunktist. 23 meetrit on vahemaa võtte alguspunkti ja ruudu keskpunkti vahel. Ruudu nurgad märgistatakse koonustega (kõrgus umbes 10-15 cm). Koonused peavad olema väliskülgedelt ühendatud nähtava joonega (märgitud näiteks teibi, kriidi või lindiga). Ruudu piirid peavad olema vähemalt umbes 3-5 meetri kaugusel võistlusplatsi piiridest.

Vaata joonist ruudu asendi kohta. Vaata osa VII punkti 5 ruudu moodustamise detailide kohta.

Joonis: võtte 2.5. Vaata osa VII punkti 5 ruudu moodustamise detailide kohta.

Sooritus:

Enne võtte algust peab koerajuht kohtunikule teatama, kas ta käsib koeral ruudus kõigepealt seista ja siis lamama minna või otse ruutu jõudes lamama minna.

Kõik käsklused, välja arvatud käsklus seisma jäämiseks, lamama minemiseks ja ümbersuunamiseks, antakse liikumisjuhi loal.

Koerajuht peab käsklused andma vastavalt kohtunikule teatatud plaanile ja koer peab neid vastavalt täitma, st kui ruudus antakse käsklus seisma jäämiseks, siis peab koer seisma ning kui talle antakse käsklus lamama minemiseks, siis peab ta viivitusega lamama minema.

Kui koer tegutseb iseseisvalt, siis langetatakse hinnet. See tähendab, et ruudus tuleb kasutada „seisa“ või „lama“ käsklust.

Pärast seda, kui liikumisjuht on andnud loa, saadab koerajuht koera alguspunktist ruutu (3 m x 3 m). Koer peab liikuma ruudu suunas sirgjooneliselt ning sisenema ruutu eestpoolt.

Kui koer jõuab ruutu, käsib koerajuht tal kõigepealt kas seisma jääda ja siis lamama minna või otse lamama minna. Kui koerale antakse käsklus seista, peab koera asend olema konkreetne ja stabiilne (~3 sek), enne kui talle antakse käsklus heita lamama. Koerajuht annab seisma jäämise ja/või lamama minemise käsklused iseseisvalt.

Pärast liikumisjuhilt loa saamist liigub koerajuht edasi paremapoolse koonuse suunas. Kui koerajuht on umbes 2 meetri kaugusel koonusest, teeb ta liikumisjuhi loal pöörde vasakule ja jätkab liikumist umbes 3 meetrit, kuni pöörab liikumisjuhi loal uuesti vasakule, jätkates liikumist tagasi alguspunkti suunas. Kui koerajuht on pärast teist pööret läbinud umbes 10 meetrit, kutsub ta pärast liikumisjuhilt loa saamist koera enda juurde, jätkates ise samal ajal liikumist alguspunkti suunas. Ruudust juurdekutsumisel võib koerajuht kergelt pead pöörata. Kui koerajuht jõuab alguspunkti, annab liikumisjuht talle korralduse seisma jääda.

Selleks, et vältida hinde langetamist lisakäskluste eest, ei tohi koerajuht terve võtte jooksul kasutada rohkem kui nelja käsklust, üks neist neljast on seismiskäsk ruudus. Teine võimalus on, et koerajuht käsib koeral kohe ruutu jõudes lamamisasendisse minna ja kasutada seega ainult kolme käsklust. Kui koera peab ümber suunama, võib koos juhtimiskäsklusega kasutada käemärke.

Hindamine:

Hindamisel on oluline pöörata tähelepanu koera valmidusele käskluste ja juhtimiskäskluste täitmisel, koera liikumiskiirusele ja liikumise sirgjoonelisusele.

Kui koerajuht näitab võtte alguspunktis (isegi enne võtte algust) koerale suunda (nt ruudu suunda) või puudutab koera, loetakse võtte ebaõnnestunuks. Enne võtte algust on lubatud üks „käepuude“, kuid nii, et koer puudutab koerajuhti, mitte vastupidi, ning see ei tohi jätta muljet suuna näitamisest. Vaata üldiseid juhiseid punktides 20 ja 53.

Kui koerajuht liigub käsklust andes paigalt (astub mistahes suunas), loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koerajuht teeb liigseid liigutusi (kasutab kehakeelt), on kõrgeim hinne 8.

Käemärgid on lubatud ainult siis, kui koera on vaja suunata. Kui käemärke kasutatakse siis, kui koer on koerajuhi kõrval, langetatakse hinnet 2 võrra.

Kui koer liigub aeglaselt või väga aeglaselt, võib ta võtte eest hindeks saada 6-7.

Koera iseseisev tegutsemine alandab hinnet. Kui koer peatub teel ruutu või ruudus jääb seisma või heidab lamama ilma koerajuhi käsklusega, langetatakse hinnet 3 võrra.

Ruut

Kui koer siseneb ruutu küljelt või tagantpoolt, langetatakse hinnet ½-1 võrra.

Kui koer istub või heidab lamama väljaspool ruutu, ei või teda ümber suunata ja võte loetakse ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Hinde saamiseks peab koera kogu kere, välja arvatud saba, olema ruudu sees.

Kui koer peatatakse seisma jäämise käsklusega, kuid koer peatub ruudu läheduses või selle piiril ning ta tuleb seetõttu ümber suunata, tuleb ruudus anda uus seisma jäämise käsklus enne lamamise käsklust / või tuleb anda kohene lamamise käsklus peale koera peatamist ja lisakäsklust ümbersuunamiseks. Mõlemal juhul langetatakse hinnet 2 võrra, kui koer reageerib kiirelt ja asendid on selged.

Kui koer võtab ruudus (käskluse peale) sisse vale asendi, alandatakse hinnet 2 võrra. Kui seisuasend on ebamäärane või on liiga lühiajaline, alandatakse hinnet 1-2 võrra.

Kui koer võtab iseseisvalt tegutsedes vale asendi, alandatakse hinnet 3 võrra.

Kui koer tõuseb istuma või seisma enne, kui koerajuht on sooritanud teise pöörde, loetakse võte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer tõuseb istuma või seisma pärast koerajuhi teist pööret aga enne käskluse saamist, on kõrgeim hinne 7. Kui koer liigub/roomab ruudus ilma püsti tõusmata, alandatakse hinnet 2-3 võrra. Kui koer liigub ja ületab ruudu piiri enne kui liikumisjuht on andnud juurdekutsumiseks loa, loetakse võte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer ennetab juurdekutsumise käsklust ja alustab liikumist vaid pisut enne koerajuhi vastavat käsklust, nt liikumisjuhi loa peale, alandatakse hinnet 2-3 võrra.

Teistkordse juurdekutsumise, seismise või lamamise käskluse eest alandatakse hinnet 2 võrra. Võte loetakse ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti), kui kasvõi ühte nendest käsklustest on antud ka kolmandat korda.

VÕTE 2.6. Suunatud toomine

[Koeffitsient 3]

Käsklused: “Kõrval”, “Seisa”, “Parem / vasak” “Too”, “Anna” (“Kõrval”)

Kirjeldus:

Kaks puidust hantlit pannakse maha umbes 10 meetri kaugusele teineteisest ja nii, et need oleksid hästi nähtavad. Loosiga tõmmatakse, kumma hantli peab koer tooma. Võtte alguspunkt on umbes 15 meetri kaugusel kahe hantli vahelise mõttelise joone keskpunktist.

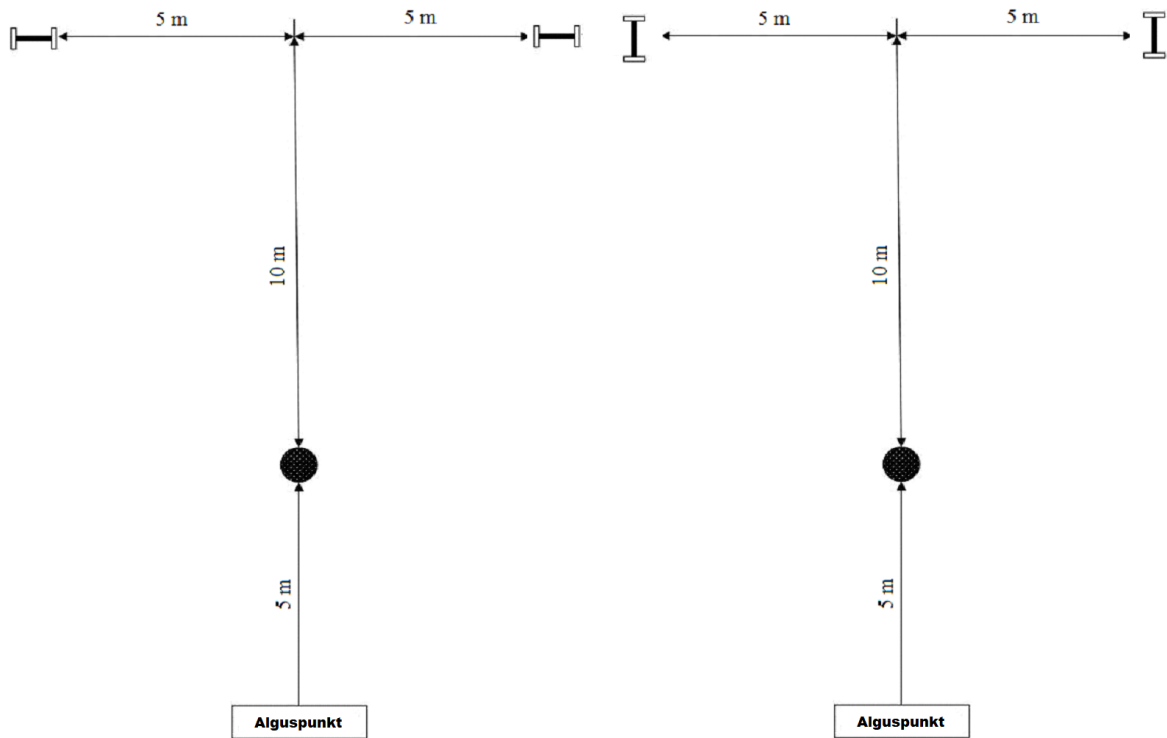
Väike märk (tükk linti, kriidimärgid, märk vmt) asub umbes 10 meetri kaugusel kahe hantli vahelise mõttelise joone keskpunktist. Võtte alguspunkt asub seega märgist umbes 5 meetri kaugusel.

Peale võtte alguse kuulutamist paneb liikumisjuht kaks puidust hantlit maha umbes 10 meetri kaugusele teineteisest nii, et need oleksid hästi nähtavad. Liikumisjuht paneb sama katse jooksul kõikidele osalejatele hantlid maha alati samas järjekorras (kas vasakult paremale või paremalt

vasakule) ja samasse asendisse, sõltumata sellest, milline hantel tuleb ära tuua.

Vaata klassi 2 võtte 6 joonist.

Koerajuht ja koer seisavad võtte alguspunktis näoga märgi poole, mis asub umbes 5 meetri kaugusel (näoga kahte hantlit ühendava mõttelise joone keskpunkti poole). Kuulutatakse välja võtte algus.

Joonis: võtte 2.6.

Hantlid võib paigutada nii horisontaalselt kui vertikaalselt ning need peavad paiknema vähemalt 3 meetri kaugusel võistlusplatsi servast.

Sooritus:

Koerajuht ja koer seisavad võtte alguspunktis näoga märgi poole, mis asub umbes 5 meetri kaugusel. Pärast seda, kui võtte algus on välja kuulutatud ja hantlid on maha paigutatud, liigub koerajuht liikumisjuhi korraldusel koos koeraga võtte alguspunktist märgi suunas, möödub märgist umbes 1-2 meetri kaugusele, teeb liikumisjuhi märguandel ümberpöörde ning annab märgi juurde tagasi jõudes koerale (iseseisvalt) seismiskäskluse.

Koer peab olema näoga alguspunkti poole. Koerajuht eemaldub koerast ja naaseb alguspunkti, pöördudes näoga hantlite poole. Koerajuht ei tohi koerale käsklust andes ega koerast eemaldudes peatuda.

Pärast umbes kolme sekundit antakse koerajuhile korraldus suunata koer õige (järjekord on eelnevalt loositud) hantli juurde, koer peab hantli ära tooma ja koerajuhile loovutama.

Suunamiskäsklus (parem/vasak) ja toomiskäsklus tuleb esitada kiiresti järjestikku, viivitusega esitatud toomiskäsklust tõlgendatakse teise käsklusena.

Hindamine:

Hindamisel on oluline pöörata tähelepanu koera valmidusele hantlit tuua, täita koerajuhi suunamis- ja peatumiskäsklusi, koera liikumiskiirusele ja tema oskusele valida kõige lühem tee õige hantli juurde.

Kui koerajuht näitab võtte alguspunktis koerale suunda või puudutab koera, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Lubatud on käepuude, koer võib puudutada koerajuhti, vaata üldiseid hindmise juhiseid.

Selle võtte eest hinde saamiseks ei tohi koer liikuda rohkem kui ühe kehapiikkuse võrra märgi juures seisma jäämise kohast, kuni ta saab käskluse hantli toomiseks.

Kui koer märgi juures lamab, istub (vale asend) või liigub, on kõrgeim hinne 8. Kui koer liigub seisvast asendist enne toomiskäsklust üle ühe oma kehapiikkuse, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).

Punktide mahavõtmine juhtimise/suunamise lisakäskluste eest sõltub käskluste tugevusest ja koera valmidusest käsklusi täita. Hinnet alandatakse 1-2 võrra käskluse kohta.

Kui koer läheb selgelt vale hantli suunas, kuid koerajuht peatab ta ja juhatab õige hantli juurde ja koer toob õige hantli ära, võib hinne olla kõige rohkem 7. Kui koer juhatatakse vale hantli juurest ära, ilma et koerajuht teda peataks, alandatakse hinnat 2 võrra. Kui koer võtab üles vale hantli, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).

Kui koer pillab hantli maha, närib või hammustab seda, tuleb hindamisel juhendada võtete hindamise üldistest juhistest.

VÕTE 2.7. Esemearatundmine ja toomine

[Koeffitsient 4]

Käsklused: "Otsi", "Anna", ("Kõrval")

Sooritus:

Koerajuht seisab võtte alguspunktis, koer on tema kõrval algasendis. Liikumisjuht teatab, et võtte algab ja annab koerajuhile puidust toomiseseme (10 cm x 2 cm x 2 cm), mis on juba eelnevalt eraldumärgiga tähistatud. Tähistamiseks tuleks kasutada harilikku pliiatsit või pastapliiatsit, st mitte viltpliiatsit, markerit vmt. Koerajuht võib eset oma käes hoida umbes 10 sekundit. Selles etapis ei ole koeral lubatud eset puudutada ega nuusutada. Liikumisjuht palub koerajuhil ese endale tagasi anda ja end ümber keerata. Koerajuht otsustab, kas koer näeb või ei näe esemete paigutamist. Lubatud on käsklused "kõrval" ja "koht".

Liikumisjuht jalutab koerajuhist umbes 10 meetri kaugusele, et panna kuus ühesugust eset maha, sealhulgas koerajuhi käest saadud ese ise seda puudutamata. Liikumisjuht asetab viis (5) eset maha käega ja seega puudutab neid. Esemed paigutatakse ringikujuliselt, horisontaalse või vertikaalse reana üksteisest umbes 25 cm kaugusele. Esemete paigutus peab olema kõigi võistlusel osalevate koerte jaoks ühesugune. Koerajuhi eseme asukoht võib samal võistlusel osalejatele olla erinev. Kui

esemed on paigutatud horisontaalsesse või vertikaalsesse rivisse, ei tohi koerajuhi ese olla rea kummiski otsas äärmine.

Koerajuhil palutakse seejärel ringi keerata ja käskida koeral koerajuhi märgistatud ese ära tuua. Koer peab leidma koerajuhi eseme, tooma selle ära ja loovutama koerajuhile, nagu on kirjeldatud üldistes juhistes.

Koeral lubatakse töötada umbes pool minutit, eeldusel et ta töötab aktiivselt ja sihikindlalt. Iga võistleja jaoks peab olema olema kuus uut eset.

Hindamine:

Hindamisel on oluline pöörata tähelepanu koera valmidusele töötada, koera töö efektiivsusele ja kiirusele. Võtte loetakse ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti), kui koeral lubatakse võtte alguses, enne kui ese antakse liikumisjuhile tagasi, seda nuusutada või puudutada ja samuti kui koerale antakse käsklusi siis, kui koer on esemete juures.

Kui koer valib ühe korra vale eseme, aga siis toob õige, võib ta hindeks saada kõige rohkem 7.

Võtte loetakse ebaõnnestunuks või kui koer haarab kaks korda vale eseme. Veaks ei loeta, kui koer nuusutab õiget eset otsides teisi esemeid või puudutab neid kergelt.

Hinnet alandatakse, kui koer esemeid nügib või liigutab või kui koer peab õiget eset mitu korda kontrollima. Eseme nügimise või liigutamise eest alandatakse hinnet ½-1 võrra. Lühiajaline esemete uuesti kontrollimine ei alanda ilmingimata hinnet, kui koer teeb seda süstemaatilise ja efektiivse töö käigus.

Kui koer pillab eseme maha, närrib või hammustab seda, tuleb hindamisel juhinduda võtete hindamise üldistest juhistest.

VÕTE 2.8. Kaugjuhtimine

[Koeffitsient 4]

Käsklused: “Lama” – (“Koht”) – 2x [“Istu”/ “Seisa”/ "Lama"] – istu.

Lisaks suulistele käsklustele võib asendi muutusteks kasutada samaaegselt käemärke, kasutades kas ühte või mõlemat kätt.

Sooritus:

Koer peab muutma ilma kohalt liikumata koerajuhi käsul kuus korda oma asendit (istumine/seismine/lamamine).

Võtte alguspunkt paikneb kahe märgi vahel, mis on teineteisest ligikaudu 1 meetri kaugusel. Kahe märgi vaheline mõtteline joon tähistab võtte piiri.

Koerajuht annab liikumisjuhi loal oma koerale võtte alguspunktis mõttelise joone (võtte piiri) ees käskluse lamama minemiseks nii, et koer oleks võtte piiriga puutes. Koerajuht eemaldub koerast, minnes selleks ettenähtud kohta umbes 10 meetri kaugusele koerast ja pöördub näoga koera poole. Asendite järjekord on alati istu - seisa - lama või seisa - istu - lama. Koer peab iga asendi võtma kaks korda ja viimane käsklus asendi muutmiseks peab olema „lama“. Asendite järjekord peab

olema kõigi võistlejate jaoks ühesugune.

Liikumisjuht näitab koerajuhile asendite muutmise aega ja järjekorda, kasutades kirjalikke märke, joonistusi või elektrilist tablood. Liikumisjuht peab seisma koerast umbes 3-5 meetri kaugusel nii, et ta ei näeks juhiseid andes koera. Liikumisjuht peab näitama uut asendivahetuse märki umbes iga 3 sekundi tagant.

Koerajuht peab kasutama suulisi käsklusi ja ta võib kasutada koerast eemal olles ka käemärke. Nii suulised käsklused kui käemärgid peavad olema lühikesed ja üheaegsed. Pärast viimast lamamiskäsklust läheb koerajuht tagasi koera juurde ja annab liikumisjuhi loal koerale istumiskäskluse.

Hindamine:

Hindamisel tuleb tähelepanu pöörata asendite vahetamise kiirusele, asendite puhtusele, sellele, kas asendid on sirged, kui hästi koer antud asendis püsib ja kui palju koer end liigutab.

Kui koer liigub alguspunktist kokku rohkem kui ühe oma kehapikkuse võrra (mistahes suunas), loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer liigub kuni ühe oma kehapikkuse, on kõrgeim hinne 5 punkti. Liigutud vahemaa hindamisel liidetakse kokku kõik koera liikumised (edasi, tagasi, kõrvale jne).

Kui koer jätab ühe asendi kuuest tegemata, on kõrgeim hinne 7, kui tegemata jääb kaks asendit, on kõrgeim hinne 5. Kui koer jätab ühe asendi vahele ja võtab kohe järgmise asendi, on kõrgeim hinne 5. Võtte eest hinde saamiseks peab koer vahetama asendeid käskluse järgi vähemalt neli korda.

Kui asendi vahetamiseks/õige asendi võtmiseks on võtte jooksul ühel korral vaja anda kaks käsklust, ei saa hinne olla kõrgem kui 8. Kui koer ühe asendi kohta antud teist käsklust ei kuula, ei võeta seda asendit arvesse. See tähendab, et esimesel korral alandab lisakäsklus asendi võtmiseks hinnet 2 võrra, järgmistel asendimuutustel alandab lisakäsklus hinnet 1 võrra.

Et koer saaks järgmist asendivahetust õigesti teha, võib asendi vahetamiseks anda kolmanda lisakäskluse, kui see jääb selle asendi aja piiridesse, kuid sellisel juhul ei võeta seda asendit hindamisel arvesse.

Koerajuhi rõhutatud suulised käsklused ja liialdatud või pikad käemärgid alandavad hinnet (vt üldised juhendid).

Kui koer tõuseb istuvasse asendisse, enne kui koerajuht tema juurde jõuab, on kõrgeim võimalik hinne 8.

Selle võtte eest võib hinde saada isegi siis, kui koer võtab 3-4 asendit sisse alles pärast lisakäsklust, eeldusel et koer kuuletub lisakäsklustele viivitamatult, võtab sisse korralikud, selged asendid ja sooritab võtte muus osas hästi ja nõuetekohaselt.

VÕTE 2.9. Ümber koonuste grupi või tunni saatmine, seisma jäämine ja hüpe üle tõkke [Koeffitsient 3]

Käsklused: „Ringi“ – „Seisa/lama“ – „Parem/Vasak“ - "Hopp", ("Kõrval")

Koera peatamiseks, suunamiseks (vasak/parem) ja koera suuna parandamiseks (ümbersuunamiseks) võib häälkäsklustega samaaegselt kasutada ka käemärki. Koera peatamiseks on lubatud kasutada mõlemat kätt.

Kirjeldus:

Enne võistluse algust annab kohtunik teada, millise asendi (seismine või lamamine) peab koer võtma koerajuhi juurde tagasi liikudes. Asend on sama kõikidele võistlejatele.

Kaks hüppetõket (üks kinnine, laudadega ja üks avatud, latiga) paigutatakse teineteisest ligikaudu 5 meetri kaugusele. Tõkke kõrgus peaks olema umbes koera turja kõrgus, kuid mitte rohkem kui 50 cm.

3-6 koonust või tünn (kõik ligikaudu 40-50 cm kõrgused) paigutatakse umbes 10 meetri kaugusele kujuteldavast hüppetõkkeid ühendavast joonest. Võtte asetus on näidatud allpool oleval joonisel ja koonuste paigutamise näidisasendid on esitatud lisas 4.

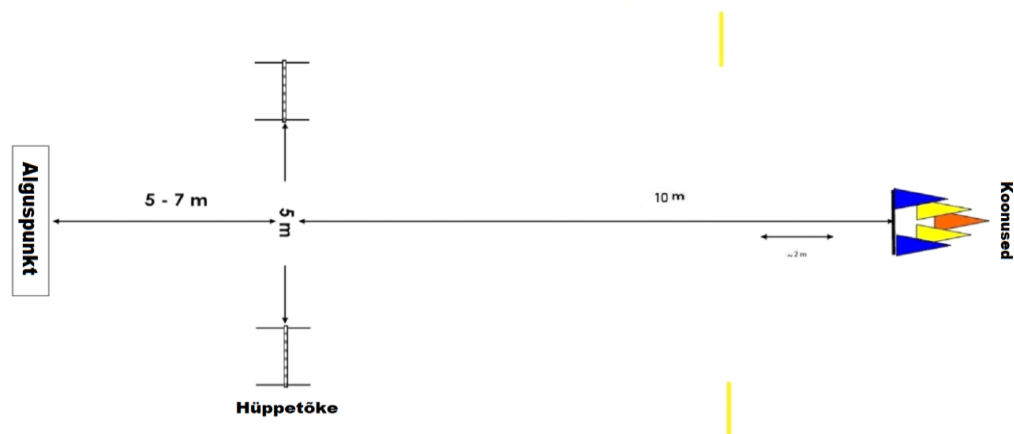
Koera peatumise koha (umbes 2 meetri kaugusel koonustest/tünnist) võib tähistada paari koonuse, lühikese torujupi, poolkera või muu märgiga, mida koerajuht näeb, kuid mis on koerale märkamatud ja tema trajektooriga eemal. Vaata allpool olevat joonist.

Koer ei tohi näha koonuste/tünni paigutamist, mistõttu tuleb koonused/tünn paigale asetada enne, kui koerajuht on võtte alguspunkti asunud.

Koerajuht (või liikumisjuht või kohtunik) peaks liisu tõmbamisega valima, millist tõket koer peab hüppama (kinnine/avatud ja vasak/parem). Koerajuhile ei öelda pärast liisu tõmbamist, milline suund valituks osutus. Kui koer on jooksnud ümber koonuste/tünni ja asendis (seismine või lamamine) peatunud, öeldakse koerajuhile, millise tõkke peab koer hüppama. Liikumisjuht ütleb „kinnine/avatud ... käsklus“.

Võtte alguspunkti valib koerajuht. See peab olema viis kuni seitse meetri (5-7m) kaugusel tõkkeid ühendavast kujuteldavast joonest.

Hüppetõkete soovitusliku kuju joonised on esitatud Osas VII, lisa 1.1 ja 1.2. Soovitused koonuste paigutamise kohta on esitatud Osa VII Lisas 4 ja koera jooksu trajektooriga kohta lisa 4.2.

Joonis: võtte 2.9.

Märgid, mis näitavad 2 meetrist vahemaad, ei ole kohustuslikud. Vaata veel joonist 2 võttes 3.8 trajektooride kirjeldust.

Sooritus:

Koerajuht seisab valitud alguspunkti näoga koonuste/tünni poole, koer istub tema kõrval algasendis. Liikumisjuht kuulutab välja võtte alguse. Liikumisjuhi loal saadab koerajuht koera ringi ümber koonuste/tünni. Koer võib ümber koonuste/tünni joosta nii päripäeva kui vastupäeva. Koer ei pea ümber koonuste/tünni liikuma nende lähedalt. Koera ja koonuste/tünni vahel peab olema selgelt eristuv vahemaa. Sõltuvalt koera tõust on sobivaks vahemaaks ligikaudu pool meetrit keskmise suurusega koerte puhul ning kuni üks meeter suurte koerte puhul.

Kui koer liigub tagasi koerajuhi suunas ja on koonustest/tünnist vähemalt ~2 meetri kaugusel, annab koerajuht iseseisvalt käskluse peatumiseks asendis, mille kohtunik on eelnevalt määranud. Kasutada tuleb häälkäsklust, kuid sellega samaaegselt võib kasutada ka käemärki.

Peatuse ajal (umbes 3 sek) annab liikumisjuht teada, milline tõke on liisuga tõmmatud.

Liikumisjuhi loal saadab koerajuht koera õiget hüppetõket ületama, misjärel peab koer liikuma tagasi algasendisse. Koerajuht peab enne koera saatmist ära ootama liikumisjuhi loa.

Koerajuht võib anda vahetult pärast koera liikuma hakkamist talle käskluse hüppamiseks. Hüppe käsu andmiseks ei ole käemärk lubatud.

Hindamine:

Hindamisel on oluline tähelepanu pöörata koera valmidusele täita koerajuhi käsklusi ja suunamiskäsklusi, koera liikumiskiirusele ja tema oskusele valida lühim mõistlik tee, jättes sobiva/selge vahe enda ja koonuste/tünni vahele. Kõrgelt hinnatakse mõistlikult sümmeetrilist liikumist ja tagasitulekul keskendumist keskjoonele/koerajuhile.

Koer võib joosta ümber koonuste/tünni kas päripäeva või vastupäeva. (Vaata üldiseid hindamise juhendist punkte 20 ja 53, käepuude.)

Koer peab liikuma hea ja ühetaolise kiirusega, vähemalt kerges traavis. Aeglane ja vastumeelne töötamine langetab hinnet 1-5 võrra. Koera kiiruse ja koonuste/tünnini jäetud vahemaa hindamisel, samuti peatuse hindamisel tuleb arvesse võtta koera tõugu ja kehatüüpi.

Kui koer ennetab käsku, tuleb hinnet alandada 1-3 võrra. Kui koer tegutseb iseseisvalt tuleb hinnet alandada 3 võrra.

Kui koer peatub iseseisvalt ilma käsklust saamata, ei saa hinne olla kõrgem kui 7.

Kui koer peatub või pöörab tagasi enne koonuste/tünni juurde jõudmist, tuleb koer uuesti suunata ümber koonuste/tünni liikuma. Sellisel juhul langetatakse hinnet 3 võrra juhul, kui koer peale ühte lisakäsklust siiski ümber koonuste/tünni liigub. (See tähendab, et kui võtte sooritus on muus osas täiuslik, saab sellisel juhul kõrgeim hinne olla 7).

Võte loetakse ebaõnnestunuks (=0), kui koer ei liigu ümber koonuste/tünni.

Kui koer peatub iseseisvalt (enne käsklust, selgelt liiga vara) pärast seda, kui ta on liikunud ümber koonuste/tünni, peab koerajuht koera uuesti kutsuma ja uuesti peatama. Sellisel juhul on kõrgeim

hinne 7.

Kui koerajuht peatab koera liiga vara, kuid koer on juba selgelt ümber koonuste/tünni liikunud (kaugus vähemalt 1 m), alandatakse hinnet 2 võrra.

Peatuse hindamisel tuleb tähelepanu pöörata koera valmidusele täita peatamiskäsklust. Koerajuht otsustab iseseisvalt, millal peatumiskäsklust anda, kuid see ei tohi toimuda enne, kui koer on liikunud ümber koonuste/tünni ja jõudnud neist vähemalt kahe meetri kaugusele.

Kui koer võtab vale asendi või liigub pärast peatumiskäsu andmist (rohkem kui ühe keha pikkuse) enne, kui peatub, võib kõrgeim hinne olla 8.

Koer peab asendis (seismine/lamamine) püsima, kuni koerajuht ta tagasi kutsub / annab käskluse hüppeks. Kui koer alustab pärast peatust liikumist liiga vara, alandatakse hinnet 2-3 võrra. Kui koer alustab liikumist väga vara (nt enne liikumisjuhi luba), võib see kaasa tuua isegi võtte ebaõnnestumise

Kui koer liigub selgelt rohkem kui ühe kehapikkuse oma asendist (seisa/lama) pärast seda, kui ta on korra peatunud ja enne, kui talle on antud suunav käsk, loetakse võtte ebaõnnestunuks (=0).

Kui koer liigub peatudes rohkem kui kolm oma kehapikkust, saab kõrgeim hinne olla 7. Kui koer ei peatu üldse, loetakse võtte ebaõnnestunuks.

Kui koer liigub selgelt vale tõkke suunas ning ta peatatakse ja suunatakse edukalt õigele tõkkele, alandatakse hinnet 3 võrra. Kui koer suunatakse ümber nii, et koera ei peatata, alandatakse hinnet 1-2 võrra.

Koera täiendava suunamise (ümbersuunamise) käskluste kasutamisel sõltub hinne alandamise ulatus sellest, kui tugevalt neid tuleb anda, samuti koera valmidusest käsklusi täita. Hinnet võib alandada 1-2 võrra käskluse kohta. Teiste lisakäskluste kasutamisel alandatakse hinnet vastavalt hindamise üldistele juhistele.

Kui koera trajektoor on koonustele/tünnile liiga lähedal või tema trajektoor ei ole piisavalt sirgjooneline ja sümmeetriline, on liuglev, tuleks hinnet alandada ½-2 võrra.

Kui koer puudutab koonust/koonuseid või tünni või põrkab nendega kokku, alandatakse hinnet 1-3 võrra sõltuvalt puute tugevusest. Kui koer ajab koonuse/koonused ümber, langetatakse hinnet 2-3 võrra. Kui koer jookseb koonuste vahelt läbi, saab kõrgeim hinne olla 7.

Kui koer puudutab hüppe ajal tõket, alandatakse hinnet 2 võrra.

Kui koer puudutab avatud tõkke pulka või ajab selle maha, alandatakse hinnet samuti 2 võrra, mitte rohkem.

Võtte loetakse ebaõnnestunuks (=0) kui:

- koer hüppab koonuste/tünni suunas liikudes üle tõkke;
- koerale tuleb anda teine ümbersuunamiskäsklust, et saata ta ringi ümber koonuste/tünni, st antakse kolmas „ringi“ käsklust;
- koerajuht annab peatumiseks käskluse (seisa/lama) selgelt liiga vara, st kui koer on veel koonuste/tünni kõrval;

- koer ei peatu käskluse peale;
- koer ei hüppa üle tõkke või hüppab üle vale tõkke;
- koer toetub tõkkele;
- tõke kukub maha;
- koerajuht näitab võtte alguspunktis koerale suunda või puudutab koera. Vt üldiseid juhiseid punktides 20 ja 53.

VÕTE 2.10. Üldmulje

[Koeffitsient 2]

Hindamine:

Üldmulje hindamisel on kõige olulisem koera koostöövalmidus ja innukus käskluste täitmisel. Tähtsal kohal on ka soorituse täpsus ja korrektsus ning nii koerajuhi kui ka koera loomulik liikumine. Kõrge hinde saamiseks peavad koerajuht ja koer tegema head meeskonnatööd, nautima koostööd ja näitama üles head sportlaslikkust. Üldmulje hinnet mõjutab võistluspaari tegevus võtete ajal ja võtete vahel.

Kui koer ei allu võtte ajal või võtete vahel koerajuhi kontrollile ja lahkub koerajuhi juurest, kuid jääb võistlusplatsile, saab üldmulje eest anda hindeks mitte rohkem kui 5 ja seda tingimusel, et koer tuleb tagasi esimese kutsumise peale.

Kui koer ei tule tagasi või lahkub teist korda, siis ta diskvalifitseeritakse. Kui koer lahkub võistlusplatsilt võtte ajal või võtete vahel või rahuldab platsil loomulikke vajadusi, siis ta diskvalifitseeritakse võistluselt. Samas, kui võtte 2.1 ajal koer lahkub võistlusplatsilt ja läheb koerajuhi juurde, koera ei diskvalifitseerita, vaid tema kõrgeim üldmulje hinne saab olla 5.

Märkus: Eelnimetatust kõrgemaid hindeid ei saa anda isegi siis, kui lõpphinne arvutatakse kahe või enama kohtuniku hinnete keskmisena.

Vaata üldiseid hindamisjuhiseid punktis 75.

KLASS 3

VÕTTED 3.1. ja 3.2.

- **Rühmas istumine 2 minutit, koerajuhid on väljaspool koera vaatevälja**

[Koeffitsient 2]

- **Lamamine 1 minut ja juurdekutsumine**

[Koeffitsient 2]

Võtted 3.1. ja 3.2. sooritatakse kombineeritult, kuid kumbagi võtet hinnatakse eraldi pärast selle sooritamise lõppu.

Käsklused: “Istu” - “Koht” - “Lama” - "Tule"

„Lama“ käsklusega samaaegselt võib kasutada käemärki.

Kirjeldus:

Koerad peavad võistlusplatsile sisenema ilma jalutusrihmata, kuid kaelarihmaga. Rühmas peab olema vähemalt kolm koera ja mitte rohkem kui neli koera. Kui klassis on ainult viis osalejat, sooritavad kõik viis need võtted koos. Vaata allpool toodud erandit tiitlivõistluste kohta.

Võte 3.1. algab siis, kui kõik rühma kuuluvad koerajuhid seisavad rivis umbes 4-5 meetri kaugusel üksteisest, koerad on nende kõrval algasendis ja liikumisjuht kuulutab võtte alanuks. Võtte esimene osa (3.1.) lõpeb pärast seda, kui koerajuhid on võistlusplatsile tagasi tulnud, seisavad oma koertest vähemalt umbes 10 meetri kaugusel näoga koerte poole ja liikumisjuht teatab, et võte 3.1. on lõppenud ja algab võte 3.2.

Võte 3.2 algab viivitamatult pärast võtet 3.1. Koerad istuvad rivis oma kohtadel. Koerajuhid annavad ükshaaval suunaga vasakult paremale (1→4) oma koerale käskluse minna lamavasse asendisse. Koerad peavad lamama ühe minuti (1 min) ja kutsutakse pärast seda ükshaaval alates paremalt vasakule (4→1) koerajuhtide juurde algasendisse.

Sooritus:

Koerajuhid seisavad rivis, koerad nende kõrval algasendis. Pärast liikumisjuhi korraldust jätavad koerajuhid oma koerad, liiguvad väljaspoole koerte vaatevälja ja jäävad varjatuks kaheks minutiks. 2 minutit läheb käima siis, kui kõik koerajuhid on koerte vaateväljast väljas. Pärast kahe minuti möödumist antakse koerajuhtidele märguanne liikuda tagasi võistlusplatsile ja jääda seisma. Seejärel antakse koerajuhtidele korraldus liikuda koertest umbes 10 meetri kaugusele ja jääda seisma näoga koerte poole. Liikumisjuht teatab, et võtte 1. osa lõppenud ja algab 2. osa.

Teine osa algab, kui liikumisjuht sellest teada annab. Koerad peavad istuma. Liikumisjuhi loal peavad

koerajuhid, kelle koerad on võtte 1. osa ajal võtnud sisse vale asendi, käskima koerad õigesse asendisse, st istuma. Seda tehakse liikumisjuhi loal ükshaaval suunaga paremalt vasakule (4→1) (vaata joonist allpool).

Koerajuhtidele antakse alates vasakult paremale (1→4) korraldus käskida oma koertel minna lamavasse asendisse. Koerad peavad lamama ühe minuti ja kutsutakse pärast seda ükshaaval alates

paremalt vasakule (4→1) koerajuhtide juurde. Juurdetuleku käsklus antakse pärast liikumisjuhi märguannet ja liikumisjuht asub järgmise koera taha alles pärast seda, kui eelmine koer on jõudnud oma koerajuhi kõrval algasendisse. Koerajuhte tuleb hoiatada, et nad ei annaks oma käsklusi liiga valjuhäälselt. See võib mõjutada teisi koeri ja toob kaasa märgatava hinde langetamise. Kohtuniku otsustada on, kuidas toimida koerajuhtidega, kelle koerad pole võtte teist osa algusest peale sooritanud ja koerajuhtidega, kes ei taha oma koeri juurde kutsuda.

Võtteid 3.1. ja 3.2. käsitletakse ühe võttena ja seega ei ole koerajuhil lubatud nende kahe võtte vahel sekkuda (premeerida või koeraga suhelda). Koerte ette jääv võistlusplatsist väljaspool asuv ala võiks olla suletud (st kõrvalistel isikutele, kes ei kuulu võistluse toimkonda, ei peaks olema sinna juurdepääsu). Maailmameistrivõistlustel ja tiitlivõistlustel on see nõue kohustuslik. Tiitlivõistlustel, kus on palju osalejaid, näiteks kvalifikatsioonivõistlused, tiitlivõistlused ja rahvusvahelised võistlused (FCI-CACIOB), võib peakohtunik koos rühmavõtteid hindavate kohtunike ja liikumisjuhiga otsustada, et rühmas võib olla viis koera.

Hindamine:

Kui võtte 3.1. ajal tõuseb koer püsti või heidab lamama, loetakse võtte ebaõnnestunuks (=0). Kui koer liigub ükskõik, kumba võtte osa ajal rohkem kui üle ühe oma kehapikkuse, loetakse mõlemad võtted (3.1. ja 3.2.) ebaõnnestunuks. Kui koer heidab lamama või tõuseb seisma pärast seda, kui kaks minutit on kulunud ja koerajuhid on juba võistlusplatsil üles rivistunud, on hinne kõige rohkem 5. Kui koer on liikunud kohapealt rohkem kui ühe kehapikkuse peale rivistumist võtte 3.1. lõpus, loetakse võtte 3.2. ebaõnnestunuks.

Koertele, kes pärast võtte 3.1. lõppemist on seisvas või lamavas asendis, antakse ükshaaval käsklus võtta sisse istuv asend. Esimese istumiskäsu eest hinnet ei alandata. Kui läheb vaja teistkordset käsklust, alandatakse hinnet 2 võrra. Kui koer ei istu isegi pärast teist käsklust, loetakse võtte 3.2. ebaõnnestunuks (=0). Kui koer muudab pärast võtte 3.2. algust asendit (st liikumisjuht on paremalt vasakule liikudes koerast möödunud), ei ole koerajuhil lubatud enam tema asendit parandada. Koer, kes siis, kui koertele antakse lamamiskäsklus, juba lamab, saab hindeks kõige rohkem 7; ja koer, kes sel hetkel seisab, saab hindeks maksimaalselt 8 punkti (kui ta täidab lamamiskäskluse).

Kui koer heidab lamama enne koerajuhi käsklust (allub näiteks kaasvõistleja vastavale käsule), on teise osa eest kõrgeim hinne 8 punkti. Kui koer heidab lamama iseseisvalt, ei saa hindeks olla rohkem kui 7. Võtte 3.2. loetakse ebaõnnestunuks, kui koer ei heida lamama, kui koer muudab 1-minutilise perioodi jooksul asendit (istub, tõuseb seisma), liigub rohkem kui üle ühe oma kehapikkuse või heidab selili. Kui koer lamab külili, on kõrgeim hinne 7.

Kui koer tuleb koerajuhi juurde teise koera juurdekutsumiskäskluse peale, on võtte 3.2. eest kõrgeim hinne 6. Kui koer tuleb koerajuhi juurde ilma igasuguse kutseta, loetakse võtte 3.2. ebaõnnestunuks (=0). Kui koera tuleb juurde kutsuda teist korda, on kõrgeim võimalik hinne 8. Kui koer haugatab mõne korra alandatakse hinnet 1-2 võrra; kui ta haugub mitmel korral (mitu haukumise jada), alandatakse hinnet veelgi. Kui ta haugub suurema osa võtte ajast, loetakse võtte

ebaõnnestuniks (=0). Sama kohaldatakse ka vingumise kohta.

Igasugune koera liigne liikumine alandab hinnet. Rahutu käitumine, nagu näiteks keharaskuse tõstmine ühelt jalalt teisele, alandab hinnet. Koeral on lubatud pead pöörata ja ringi vaadata, samuti näidata üles huvi võistlusväljakul või sellest väljaspool toimuva vastu. See ei tohi siiski jätta muljet rahutusest või ängistusest.

Kui koer lahkub võtte 3.1. ajal võistlusplatsilt ja läheb nägemisulatusest väljas oleva koerajuhi juurde, loetakse võttest 3.1. ja 3.2. ebaõnnestunuks ning koerale antakse kollane kaart, kuid teda ei diskvalifitseerita võistluselt.

Kui koer tõuseb seisma ja läheneb teisele koerale ja tekib korrarikumise ja kakluse oht, siis tuleb võtte katkestada. Teised koerad võivad võtet jätkata, koer, kes segaduse põhjustas, aga mitte.

VÕTTED 3.3. ja 3.4.

- **Kõrvalkõnd**

[Koeffitsient 4]

- **Asendid liikumise pealt ja juurdekutsumine**

[Koeffitsient 3]

Kirjeldus:

Võttest 3.3 „kõrvalkõnd“ ja 3.4 „asendid liikumise pealt ja juurdekutsumine“ on kombineeritud. Kombineeritud harjutused algavad kõrvalkõnniga. Asendid liikumiselt võivad olla integreeritud kõrvalkõnni sisse nii tavalises, aeglases kui ka kiires tempos. Asendid liikumiselt tuleb teha järjestikku, üksteise järel.

Võtteid 3.3 ja 3.4 hinnatakse eraldi ja peab olema selgelt arusaadav, millal on käimas kõrvalkõnd (võtte 3.3.) ja millal algavad asendid liikumiselt (võtte 3.4.). Võtte 3.4 algab ja lõpeb peatusega.

„Asendid liikumise pealt ja juurdekutsumine“ võttes on kaks erinevat osa:

1. liigu tagasi koera juurde / võta koer liikumiselt kaasa;
2. kutsu koer juurde.

Need mõlemad osad peavad olema võttesse lisatud.

Võtte skeem ja asendid on samad kõikidele võistlejatele.

On soovitatav kohandada võtte skeem ja võtte teostus vastavalt võistlustele. Võttest 3.3 ja 3.4 ei tohiks kokku võtta rohkem aega kui 4½ minutit.

VÕTE 3.3: Kõrvalkõnd

[Koeffitsient 4]

Käsklus: "Kõrval"

Sooritus:

Märkus: Kõrvalkõnni soorituse ja hindamise detailne kirjeldus on esitatud üldistes juhistes.

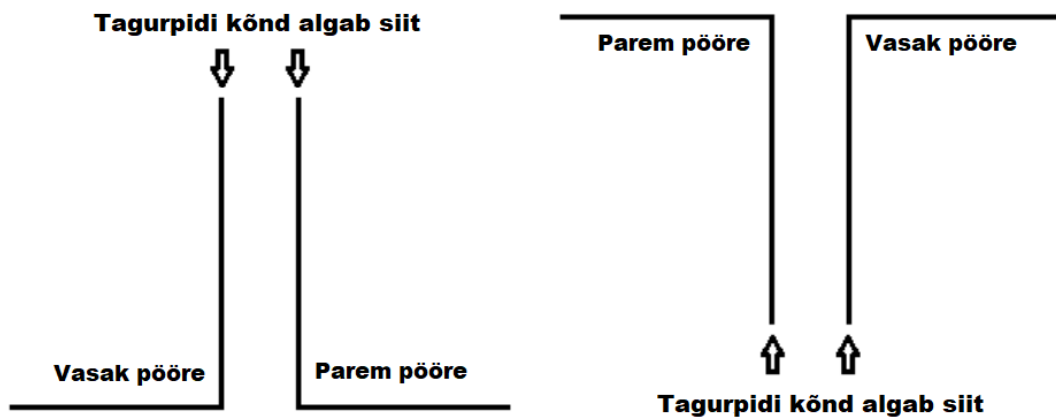
Kõrvalkõnni soorituse kohta vaata üldiste juhiste punkte 27-32.

Kõrvalkõnnis peaks koer järgnema koerajuhile tema vasakul küljel järjekindlalt ja aktiivselt ning heas kontaktis koerajuhiga, olles samas asendis ja samal kaugusel läbivalt kogu kõrvalkõnni võtte jooksul, sealhulgas pööretel, ümberpööretel, peatustel ja erineva tempoga liikumisel.

Kõrvalkõnni kontrollitakse erinevatel kiirustel: normaaltempo, aeglustatud ja kiirendatud sammul ning koos pööretega, ümberpöörastega ja peatumistega. Sooritusel peab olema selgelt eristatav tempo muutus liikumisel normaaltempo, aeglases tempo ja kiires tempost. Võtte peab sisaldama ka liikumist seisvast asendist mõne sammu kaupa erinevatesse suundadesse ning seisvast asendist pöörast ja ümberpöörast. Võttesse kuulub ka liikumine tagurpidi umbes 5-10 meetrit (15-20 sammu). Tagurpidi liikumine algab peatusega ja lõpeb peatusega. Tagurpidi liikumine peab sisaldama ühte pööret vasakule liikumise või paremale. Liikumisuht annab märku alustamiseks, pöörasteks ja lõpetamiseks. Tuleb kindlustada, et tagurpidi liikumise rada oleks tasane ja ohutu. Liikumisuht peab kasutama orientiire, et õigesti hinnata tagurpidi liikumise vahemaad.

Soovituslik kestus: võtted 3.3 ja 3.4 ei tohiks kokku võtta rohkem aega kui 4½ minutit.

Tuleb arvestada, et mõned tõud/koerajuhid vajavad rohkem või vähem aega sama skeemi/distsantsi läbimiseks.

Hindamine:

Kõrvalkõnni soorituse ja hindamise detailne kirjeldus on esitatud üldistes juhistes. Kõrvalkõnni hindamise kohta vaata üldiste juhiste punkti 63. Hindamisel tuleb arvestada ka klassi, mida hinnatakse.

Kui koer lahkub koerajuhi juurest või suurema osa võtte ajast järgneb koerajuhile rohkem kui poole meetri kaugusel, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koerajuht ja koer liiguvad aeglaselt (normaaltempo ja kiirendatud tempo puhul), langetatakse hinnet 2-4 võrra. Pidev mahajäämine on tõsine eksimus ja sellisel juhul tuleb hinnet langetada 2-5 võrra.

Kontakti puudumine koera ja koerajuhi vahel ja lisakäsklused loetakse eksimusteks. Ebatäiuslik kõrvalasend (koer ei ole koerajuhiga paralleelselt, koera keha ei ole liikumissuuna suhtes otse (viltune asend)) langetab hinnet 1-3 võrra. Liikumise aeglustamine ja peatumine enne pöördeid,

nende ajal või pärast pöörded või enne peatuseid langetavad hinnet.

Nii koerajuhi kui koera liikumine peab olema loomulik. Koera ebaloomulikud või liialdatud asendid loetakse suureks eksimuseks. Sama kehtib ka koerajuhi kohta. Need eksimused võivad kaasa tuua võtte ebaõnnestumise.

Koera ja koerajuhi vahel peab olema selgelt eristuv vahemaa. Hinnet alandatakse, kui koer liigub koerajuhile nii lähedal, et see häirib või takistab koerajuhi liikumist, veel rohkem punkte võetakse maha siis, kui koer nõjatub koerajuhi vastu või puudutab teda.

Tagurpidi kõndimisel on lubatud koerajuhi kerge ettevaaltlikkus. Kui kõrvalkõnd ei ole tagurpidi liikumisel päris täiuslik, ei tohiks hinnet langetada rohkem kui 1-2 võrra.

VÕTE 3.4. Asendid liikumise pealt ja juurdekutsumine

[Koeffitsient 3]

Käsklused: „Kõrval”, „Seisa” / „Istu” / „Lama” – „Tule“ – „Kõrval“

Sooritus:

Selles võttes võetavad asendid on seismine, istumine ja lamamine. Kohtunik otsustab enne võistluse algust, millised kaks asendit kolmest (seismine, istumine lamamine) ja millises järjekorras tuleb sooritada, millisest asendist toimub juurdekutsumine ja milline on võtte tervikskeem. Võtte skeem ja asendid on samad kõikidele võistlejatele. Võtte skeemi ja kasutatavaid asendeid tutvustatakse võistlejatele enne võistluse või vastava klassi algust, näiteks paigutades seinale vastava võtte skeemi (sh asendeid, juurdekutsumist ja liikumissuundi) kujutava joonise.

Võtte algab peatusega ja liikumisjuht teatab selgelt „Algab võtte 3.4.“ või „Algab asendite võtte“.

Võtte 3.4. võib sisalduda ükskõik, millises võtte 3.3. (kõrvalkõnni) osas, kuid võtte 3.4. kõik osad tuleb sooritada järjest, kusjuures osade vahel on lühike kõrvalkõnd (umbes 4-5 meetrit). Võtte sooritatakse juurdelisatud joonise järgi. Ühe asendiga peab kaasnema juurdekutsumine.

Kõik võtte erinevad etapid sooritatakse pärast liikumisjuhilt loa saamist. Võtte osade sooritused, sh koerajuhi pöörded, koerajuhi kiirus/tempo enne ja pärast koera asendisse jätmist jmt peavad olema selgelt eristatavad.

Koerajuht peaks nii enne kui pärast koera asendisse jätmist liikuma normaalses tempos. Kasutada võib ka kiiret tempot, kuid soovitatavalt mitte tavalistel rahvuslikel võistlustel. Kiiret tempot võib kasutada nt tiitlivõistlustel, rahvusvahelistel võistlustel, kvalifikatsioonivõistlustel vmt.

Koerajuht seisab koos koeraga algasendis ja liikumisjuht teatab, et algab võtte 3.4, misjärel alustab koerajuht liikumisjuhi juhendamisel liikumist. Koerajuht liigub normaaltempos (või kiires tempos) umbes 4-5 meetrit, seejärel annab liikumisjuht koerajuhile korralduse esimeseks asendiks (seismine / istumine / lamamine) ning koerajuht jätab koera asendisse, liikudes ise normaaltempos (või kiires tempos). Teise käsu andmine toob kaasa võtte ebaõnnestumise. Pärast koera asendisse jätmist antakse liikuvale koerajuhile korraldused pöörata vasakule, paremale, teha ümberpöörd ja/või peatuda, või koer juurde kutsuda või ükskõik, milline kombinatsioon nendest.

Pärast esimest asendit alustavad koerajuht ja koer liikumist või jätkavad liikumist (sõltuvalt sellest, kuidas esimene asend sooritati). Pärast lühikese vahemaa läbimist (mõni meeter kõrvalkõnnis) annab liikumisjuht korralduse teise asendi võtmiseks vastavalt kirjeldusele allpool.

Võte 3.4. lõpeb, kui teine asend on täielikult sooritatud, liikumisjuht on andnud korralduse peatumiseks ja koer on algasendis. Liikumisjuht teatab „võte on lõppenud“. Jätkub kõrvalkõnd (võte 3.3.) või kui see on juba toimunud, siis võte lõpeb ja liikumisjuht teavitab sellest koerajuhti. Liikumise skeemid, pöörded ja ümberpöörded, ajal kui koerajuht liigub ilma koerata, ei tohiks olla liigselt pikad.

Võimalikud variandid pärast seda, kui koerajuht on jätnud koera asendisse:

1. Koerajuht liigub tagasi koera juurde / võtab } või vastupidi
koera kaasa }

2. Koerajuht kutsub koera enda juurde

1. Koerajuht liigub tagasi koera juurde

1.1. Sirges liinis edasi-tagasi kõndimine

Koerajuht jätab koera asendisse, liikudes ise sirgjoones umbes 4-5 meetrit edasi ning liikumisjuhi loal pöörab ümber ja/või peatub, jätkab liikumist tagasi oma koera poole, möödub koerast umbes 0,5 meetri kaugusel, nii et koer jääb temast vasakule. Koerajuht jätkab liikumist veel umbes 2-3 meetrit, nii et koer jääb temast maha, pöördub liikumisjuhi korraldusel ümber ja liigub koera juurde tagasi ning koerani jõudes:

- peatub ja annab koerale käskluse algasendi võtmiseks ning jätkab vastavalt liikumisjuhi korraldustele või;
- jätkab liikumist ilma ise peatumata ja võtab koera kaasa.

1.2. Liikumine pööretega vasakule/paremale ja ümberpöördega

Koerajuht jätab koera asendisse ja liigub ise edasi vastavalt liikumisjuhi korraldustele (pärast seda, kui on umbes 2-3 meetrit liikunud otsesuunas) pöörates vasakule ja/või paremale, ja/või tehes ümberpöörded, ning liigub seejärel koera juurde tagasi nii nagu ülalpool kirjeldatud.

2. Koerajuht kutsub koera enda juurde

2.1. Sirges liinis liikumine ja juurdekutsumine

Koerajuht jätab koera asendisse, liikudes ise sirgjoones umbes 4-5 meetrit edasi ning liikumisjuhi loal peatub ja pöörab ümber või pöörab ümber ja peatub. Liikumisjuhi loal kutsub koerajuht seejärel koera enda juurde, kasutades ainult suulist käsklust. Käemärgi kasutamine alandab hinnet 2 võrra. Kui koer on jõudnud algasendisse, annab liikumisjuht korralduse edasiseks tegevuseks sõltuvalt sellest, millises etapis on võte.

2.2. Liikumine pööretega vasakule/paremale ja ümberpöördega ning juurdekutsumine

Koerajuht jätab koera asendisse ja teeb vastavalt liikumisjuhi suunistele pöörded vasakule,

paremale ja ümberpöördeid. Juurdekutsumise ajal võib koerajuht liikuda igas suunas, sealhulgas olla koera selja taga. Juurdekutsumise ajal jätkab koerajuht liikumist ning liigub koos koeraga mõne meetri edasi. Liikumisjuht annab korralduse edasiseks tegevuseks sõltuvalt selles, millises etapis on võtte.

Juurdekutsumine võib toimuda mitmel viisil, sh näiteks nii, et koerajuht:

- peatub, pöörab ümber ja seejärel annab juurdekutsumise käskluse või pöörab ümber, peatub ja seejärel annab juurdekutsumise käskluse; või
- annab juurdekutsumise käskluse koerast eemale liikudes sarnaselt sellele, kuidas juurdekutsumine toimub ruudu võttes; või
- pöörab ümber ja liigub tagasi koera suunas, möödub temast ning annab seejärel juurdekutsumise käskluse.

Kui koerajuht seisab, võib koer tulla kõrvalasendisse nagu seda on kirjeldatud juurdekutsumise võttes, sh otse kõrvale või kõigepealt koerajuhi ette ja sealt kõrvalasendisse. Sellisel juhul, kui koer läheneb koerajuhile seljatagant, ei ole eelistatud asendit, aga see peaks välja nägema vaba ja ilus. Sama kehtib ka juhul, kui koerajuht liigub ja koer läheneb eestpoolt, sooritus peaks välja nägema veatu.

Kokkuvõtte liikumisjuhi tegevusest:

Liikumisjuhi korraldused peavad olema selged ja täpsed, nii et kohtunik ja koerajuht saavad aru, millise võtte etapiga on tegemist.

Liikumisjuht peab selgelt teada andma, millal algab asendite võtte (3.4.). Liikumisjuht annab koerajuhile korraldused edasi liikumiseks, koerale asendi (seismine, istumine, lamamine) võtmise käskluse andmiseks, vasakule või paremale pööramiseks, ümberpööramiseks, koera algasendisse kutsumiseks ja peatumiseks.

On soovitatav, et liikumisjuht teavitaks koerajuhti selgelt:

- kui koerajuht peaks koera selja tagant möödudes kaasa võtma;
- kui koerajuht peab koerast mööduma ilma koera kaasa võtmata;
- kui koerajuht peab peatuma koera kõrval.

Liikumisel peatused peaksid alati lõppema lühikese kõrvalkõnni ja seejärel peatusega.

Liikumisjuhi soovituslikud korraldused sõltuvalt liikumise kiirusest (näited):

- „Kõrvalkõnd on lõppenud, algab liikumiselt peatuste võtte, esimene asend koos juurdekutsumisega, teine asend lama.“
- „Liikumisel peatuste võtte (3.4.) on lõppenud, algab/jätkub kõrvalkõnni võtte (3.3.).“
- „Asendite võtte on lõppenud, jätkub kõrvalkõnd/võtte 3.3.“
- „Mõlemad võtted on lõppenud, tänan.“

Hindamine:

Märkus: Asendite võttes hinnatakse vale asendit rangemalt kui teistes võtetes.

Võtte 3.4. käigus sooritavat lühiajalist kõrvalkõndi hinnatakse ning see arvestatakse selle võtte

hinde hulka. Võtte eest hinde saamiseks peab koer õigesti sooritama vähemalt ühe asendi kahest.

Kui koer on jätnud ühe asendi vahele, on kõrgeim hinne võtte eest 7.

Kui koer ei soorita juurdekutsumist, aga teeb mõlemad asendid korrektselt, ei saa hinne olla kõrgem kui 7.

Kui koer jätab vahele mõlemad asendid, loetakse võtte ebaõnnestunuks (=0).

Kui koer ei soorita juurdekutsumist ja ühte asendit, loetakse võtte ebaõnnestunuks (=0).

Asendi ebaõnnestumiseks/vahelejätmiseks loetakse seda, kui:

- koer võtab sisse vale asendi;
- koer liigub pärast käsklust rohkem kui ühe oma kehapikkuse võrra;
- koer muudab asendit pärast õige asendi võtmist;
- koerajuht annab asendis olles õige asendi võtmiseks teistkordse käskluse;
- koer peatub, kuid jätkab uuesti liikumist ja liigub rohkem kui ühe kehapikkuse võrra;
- koer alustab liikumist selgelt enne juurdekutsumise käsklust (ebaõnnestuvad asend, juurdekutsumine ja võtte);
- koerajuht on kasutanud koera asendisse käskimiseks tugevaid käemärke ja kehakeelt.

Kui koer peatub vales asendis, võib jätkata juurdekutsumisega, kuid hinne ei saa olla kõrgem kui 7 ning seda eeldusel, et juurdekutsumine ja teine asend on täiuslikud.

Kui koer on peatumiskäsklusest rohkem kui kolm kehapikkust edasi liikunud või ei peatu üldse, ei ole võimalik selles asendist juurdekutsumisega jätkata ja võtte loetakse ebaõnnestunuks.

Kui koer lahkub asendist ja liigub koerajuhi juurde enne juurdekutsumise käsklust, loetakse võtte ebaõnnestunuks.

Kui koer võtab õige asendi, kuid ei reageeri juurdekutsumise käsklusele (lisakäsklus), saab kõrgeim hinne olla 7. Juurdekutsumise lisakäsklus või juurdekutsumisel kasutatud käemärk langetavad hinnet 2 võrra.

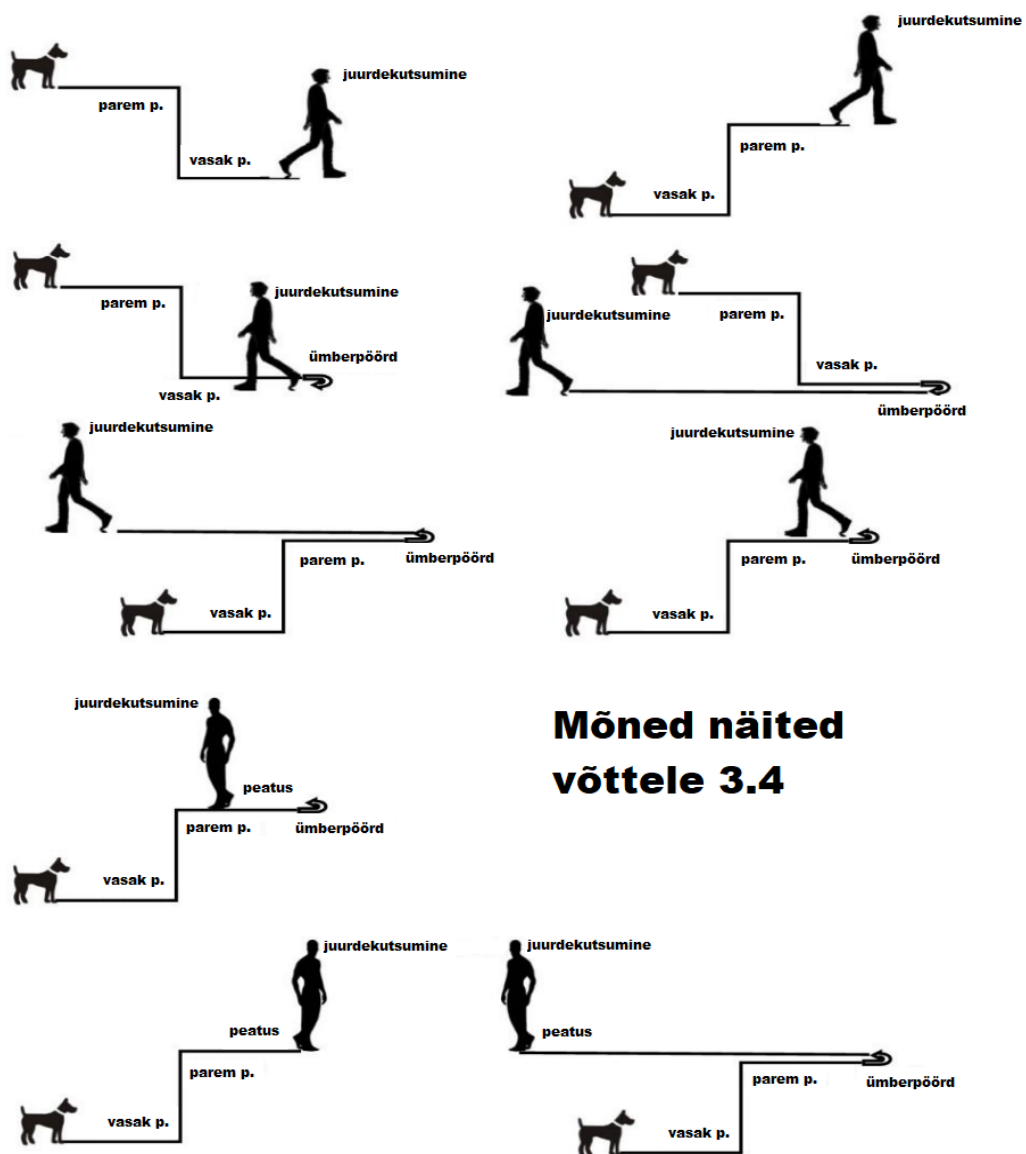
Hindamisel tuleb tähelepanu pöörata liikumise alustamisele, kõrvalkõnnile peatuste vahel, asendite võtmisele ja sellele, kuidas koer pärast peatuseid koerajuhiga kontakti võtab. Asendite vahel tuleb kõrvalkõnd sooritada samas tempos nagu kõrvalkõnni võttes (3.3.), st enne (ega pärast) peatuseid ei tohi tempot aeglustada ega kiirendada.

Eksimusteks loetakse aeglane liikumine, aeglane seismis-, istumis-, lamamisasendi võtmine, vildakad asendid, halb kõrvalkõnd, liikumiskiiruse muutmine, nurkade ümardamine (sh ka koerajuhi poolt), õigest kursist kõrvalekaldumine ja enese pööramine, et koera vaadata. Selliste eksimuste eest vähendatakse hinnet 1-5 võrra.

Lisakäsklused asendis olles õige asendi jätkamiseks ei ole lubatud. Lisakäskluse andmisel loetakse antud asend ebaõnnestunuks. Käemärkide ja kehakeele kasutamine seismis-, istumis- ja lamamiskäskude andmisel, samuti koera suunas tagasi vaatamine on tõsised eksimused, mille eest langetatakse hinnet 1-5 võrra. Sõltuvalt sekkumise tugevusest ja kestvusest võidakse asend lugeda ka ebaõnnestunuks.

Kokkuvõtvalt:

- Vale asend (1) ja hea teine asend + hea juurdekutsumine (2) => maksimaalselt 7.
- Koer liigub rohkem kui ühe kehapiikkuse (1) hea teine asend + juurdekutsumine => maksimaalselt 6.
- Liikumiselt peatused (1) pärast kolme kehapiikkust ja hea teine asend ja juurdekutsumine => maksimaalselt 5.
- Koer ei võta asendit (1) (jätkab liikumist, ei peatu üldse kolme kehapiikkuse sees) + juurdekutsumine (st juurdekutsumist väga erinevalt / lühikeselt distantsilt), võtte loetakse ebaõnnestunuks (=0), isegi kui teine asend on korras.
- Mõlemad asendid korras, koer ei reageeri juurdekutsumise käsklusele, maksimaalselt 7.

Joonis: võtte 3.4.

Mõned näidised võtte 3.4 koostamise juhisteks. Vaata osa VII lisa 3 liikumisjuhi juhisteks.

VÕTE 3.5. Juurdekutsumine koos seismise ja/või istumise ja/või lamamise peatustega [Koeffitsient 3]

Käsklused: “Lama” - “Koht” - “Tule” (3 korda) - “Seisa” – „Istu“ - "Lama"

Kõik käsklused peavad olema suulised käsklused. Koera peatamiseks on lubatud kasutada häälkäsklusega samaaegset käemärki. Kasutada võib nii ühte kui mõlemat kätt.

Kirjeldus:

Juurdekutsumise kaugus on umbes 25-30 meetrit. Juurdekutsumisel peab koer peatuma, kas seisma jäämisega, lamama või istuma minemisega. Kohtunik otsustab, millist kahte peatumisviisi nendest kolmest kasutatakse. Võistlejatele antakse enne katset või enne klassi algust teada, milliseid peatumisasendeid ja millises järjekorras võistlusel kasutatakse, paigutades vastava info nt võistluspaigas teadetetahvlile.

Võtte alguspunkt, 1/3 ja 2/3 vahemaad tähistavad punktid peavad olema tähistatud koonusega, poolkeraga vmt. 1/3 ja 2/3 vahemaad tähistav koonus või muu abivahend paigutatakse koerajuhile selgelt nähtavalt, kuid nii, et see oleks koera trajektooriga piisavalt kaugel. Need märgid tähistavad peatumiskäskluse (seisa/istu/lama) andmise kohta, st käsklus antakse, kui koer on koonuse/märgiga kohakuti.

Sooritus:

Koerajuht annab alguspunktis koerale käskluse lamama minemiseks, kõnnib osutatud suunas temast eemale umbes 30-35 meetri kaugusele ja pöörab end siis ümber, jäädes seisma näoga koera poole. Liikumisjuhi loal kutsub koerajuht koera enda juurde. Kui koer on jõudnud läbida umbes kolmandiku vahemaast, st kui ta on vastava märgiga kohakuti, annab koerajuht koerale esimese peatumiskäskluse (seisa või istu või lama). Liikumisjuhi märguandel (peale u 3 sekundi möödumist) kutsub koerajuht koera uuesti. Kui koer on läbinud umbes kaks kolmandikku vahemaast (koer on teise märgiga kohakuti), annab koerajuht koerale teise peatumiskäskluse (seisa või istu või lama). Pärast teist peatust kutsub koerajuht koera liikumisjuhi loal enda juurde algasendisse.

Peatumiskäsklused annab koerajuht iseseisvalt, kui koer on vastava märgiga kohakuti. Kõik teised käsklused antakse liikumisjuhi loal.

Kõik käsklused peavad olema suulised ja need tuleb anda selgelt. Koera peatamiseks on lubatud kombineerida häälkäsklust ja käemärke. Käemärgid peavad olema suulise käsklusega samaaegsed ega tohi kesta suulisest käsklusest kauem.

Juurdekutsumisel võib käsklusele lisaks hüüda koera nimepidi, aga nimi ja käsklus peavad moodustama terviku (koos, üks järgneb teisele) ja koer ei tohi tajuda neid kahe eraldi käsklusena.

Hindamine:

On tähtis, et koer reageeriks kõigile juurdekutsumise käsklustele innukalt ja täidaks peatumiskäsklused täpselt. Koer peab liikuma reipalt, ühtlases tempos ja vähemalt kiires traavis.

Aeglane ja vastumeelne liikumine ning peatuste ennetamine loetakse eksimuseks. Väga aeglane või

vastumeelne liikumine võib põhjustada võtte ebaõnnestumise. Koera kiiruse ja peatumise hindamisel tuleb arvesse võtta koera tõugu ja kehatüüpi. Koer peab paigalt liikuma ja peatuma kohe pärast käsklust.

Kui koerale peab andma teise juurdekutsumise käskluse (kas võtte alguses või pärast peatust), langetatakse hinnet 2 võrra. Võtte loetakse ebaõnnestunuks, kui koera kutsutakse alguspunktist või peatuspunktist kolm korda, samuti siis, kui juurdekutsumise käsklust antakse kokku viis korda. Kui koer liigub enne esimest juurdekutsumise käsklust üle ühe oma kehapikkuse, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer tõuseb seisma või istuma enne esimest juurdekutsumise käsklust või liigub kohalt alla 1 oma kehapikkuse, võib hindeks anda 8.

Peatumise hindamisel on kiiretele/raske kehaehitusega koertele lubatud peatumisel teatud mööndus, aeglaselt liikuvatele koertele mitte. Koer peaks alustama peatumist kohe pärast peatumiskäskluse andmist.

Peatumise eest täispunktide saamiseks ei tohi koer, sõltumata oma kiirusest pärast peatumiskäskluse saamist liikuda üle ühe oma kehapikkuse. Aeglane koer peaks peatuma täpsemini. Vastassuunalised sammud loetakse oluliseks eksimuseks ja langetavad hinnet. Eksimuseks loetakse ka koera peatumisel edasi libisemist ning sellisel juhul langetatakse hinnet. Kui koer liigub pärast käskluse saamist üle kolme oma kehapikkuse, loetakse peatumine ebaõnnestunuks.

Kui koer jätab vahele ühe asendi (st ei peatu umbes oma kolme kehapikkuse piirides), on kõrgeim hinne 7. Kui koer ei proovigi ühes asendis peatuda, on kõrgeim hinne 5. Kui koer ei peatu kummaski ettenähtud kohas, siis loetakse võtte ebaõnnestunuks (=0).

Kui koer peatub ühe korra vales asendis või kui koer vahetab õige asendi vales, langetatakse hinnet 2 võrra, kui peatus oli muus osas suurepärase. Kui kumbki asend ei ole õige, loetakse võtte ebaõnnestunuks.

VÕTE 3.6. Suunatud eemale saatmine koos lamama minekuga ja juurdekutsumine

[Koeffitsient 4]

Käsklused: “Edasi” - “Seisa” - “Parem/vasak” - (“Seisa”) - “Lama” - “Tule”.

Kui koer on eemaldunud on lisaks suulistele käsklustele lubatud ka käemärgid, sh ka „seisa“ ja „lama“ käsklused.

Kirjeldus:

Ring, mille raadius on 2 meetrit (diameeter 4 meetrit) paikneb alguspunktist 10 meetri kaugusel, st ringi keskpunkt on võtte alguspunktist umbes 10 meetri kaugusel. Ringi keskkohat ei tohi olla märgistatud. Ringi piirjoon (12.6 m) peab olema muudetud nähtavaks, märgistades see tervenisti või vähemalt 8 punktis (väikeste silmahakkavate teibitükkidega, kriidiga, vms). Märkimise ainsaks eesmärgiks on aidata koerajuhil ja kohtunikul aru saada, kas koer asub ringi sees või väljaspool ringi.

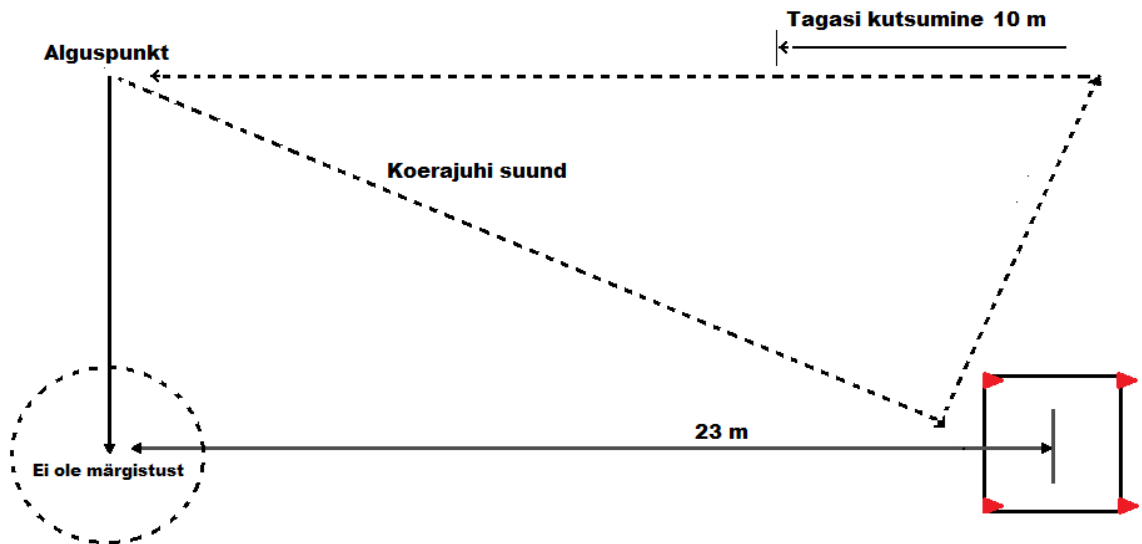
Ringi märgistused ei tohi olla koerale silmatorkavad. Eriti juhul, kui on märgistatud terve ring, peab märgistuse ja fooni vahe olema väga väike. Silmale nähtavad nõõrid ning kangast või plastikust märgistused ei ole lubatud.

Ruut suurusega 3 x 3 m paikneb ligikaudu 25 meetri kaugusel alguspunktist ja ligikaudu 23 meetri kaugusel ringi keskpunktist. Need vahemaad mõõdetakse ruudu keskpunktist. Ruudu nurgad märgistatakse koonustega (kõrgus umbes 10-15 cm). Koonuste väliskülgi peab ühendama nähtav joon (märgistatud näiteks teibi, kriidi või lindiga). (Vt osa VII lisa 5).

Nurk alguspunkti ja ringi keskpunkti ühendavate joonte ja ringi keskpunkti ja ruudu keskpunkti vahel peab olema 90°. Vaata klassi 3 võtte 6 joonist.

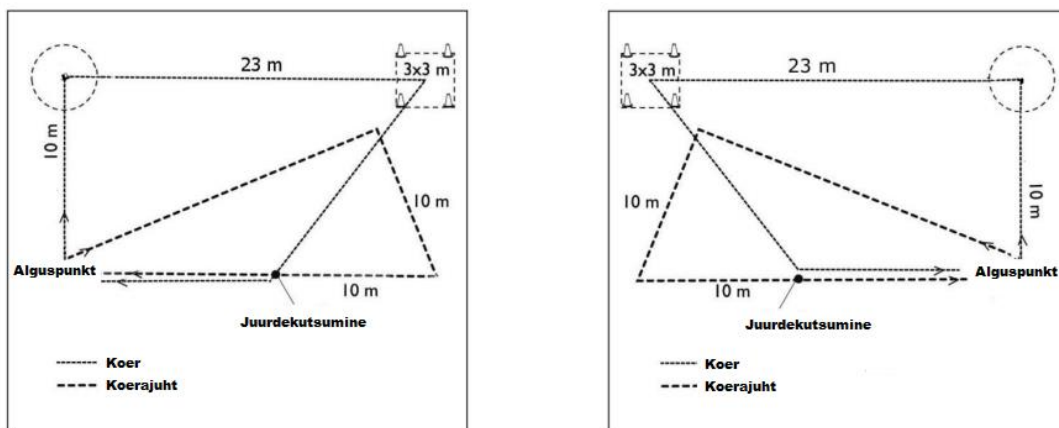
Ruudu ja ringi piirid peavad võistlusplatsi servast asuma vähemalt umbes 3 meetri kaugusel.

Tuleb tagada, et koera ei saaks kõrvalise abiga mõjutada, eriti tiitlivõistlustel (meistrivõistlused jmt). Vaata võtte 3.6. joonist.

Joonis: võtte 3.6.

Vaata osa VII lisa 5 ruudu moodustamise detailide kohta

Joonis: võtte 3.6 asetus ja liikumise juhendid.

Sooritus:

Enne võtte algust peab koeraomanik kohtunikule teatama, kas ta käsib koeral ruudus kõigepealt seisma jääda ja siis lamama minna või otse ruutu jõudes lamama minna. Koerajuht saadab koera ringi ja annab käskluse ringis seista.

Ringist saadetakse koer edasi ruutu, kus koerajuht käsib tal kas ruudus lamama minna / või kõigepealt seisma jääda ja siis lamama minna. Koerajuht kõnnib koera suunas ja pärast kahte pööret kutsub koera ruudust enda juurde, misjärel nad liiguvad koos võtte alguspunkti ja peatuvad. Koer peab täitma talle antud käsklused, st kui ringis või ruudus antakse käsklus seisma jäämiseks, peab koer seisma ning kui talle antakse ruudus käsklus lamama minemiseks, peab koer viivitusega lamama minema. Samuti ei tohi koer seisma jääda ega lamama minna ilma vastava käskluseta. Kui koer tegutseb iseseisvalt, siis langetatakse hinnet.

Kui koerajuht on koerale andnud käskluse ringi minemiseks ja seisma jäämiseks, kuid koer ei ole täielikult ringi piirjoonte sees, võib koerajuht sõltuvalt koera asukohast otsustada, kas saata koer ruutu või parandada koera asukohta ringis.

Kui koer seisab ringi piiril, võib koerajuht koera ruutu saata, kuid hinnet langetatakse. Koerajuht võib ringi piiril seisva koera ka uuesti ringi suunata. See on koerajuhi enda otsustada.

Kui koer on täielikult väljaspool ringi, tuleb ta ringi suunata (vähemalt ühe käpaga ringi), vastasel korral loetakse võtte ebaõnnestunuks.

Pärast seda, kui koer on umbes 3-4 sekundit ringis või selle piiril seisnud, saadab koerajuht koera liikumisjuhi märguandel ruutu mõõtudega 3 m x 3 m.

Kui koerajuht otsustab koera uuesti ringi suunata, peab ta ümbersuunamisega alustama enne, kui liikumisjuht on andnud korralduse koera ruutu saatmiseks, st umbes 3-4 sekundi jooksul.

Koer peab liikuma ringi ja ruudu juurde sirgjooneliselt ja sisenema ruutu eestpoolt.

Kui koer jõuab ruutu, käsib koerajuht tal kõigepealt kas seisma jääda ja siis lamama minna või otse lamama minna. Kui koerale antakse käsklus seista, peab koera asend olema konkreetne ja stabiilne ning kestma ligikaudu 3 sekundit, enne kui talle antakse käsklus heita lamama. Koerajuht annab seisma jäämise ja/või lamama minemise käsklused iseseisvalt.

Kui koer peatub kas teel ruutu, ruudu läheduses või selle piiril, kas käskluse peale või iseseisvalt, tuleb koer uuesti ruutu saata. Ruudus tuleb anda uus seisma jäämise käsklus enne lamamise käsklust või anda lamamise käsklus.

Liikumisjuhi märguandel liigub koerajuht koera poole. Kui koerajuht on umbes 2 meetri kaugusel koerast (teda ei suunata ruudu sisse), siis teeb ta liikumisjuhi loal pöörde (90°), liigub edasi ja pärast umbes 10 meetrit pöördub uuesti ja liigub tagasi alguspunkti poole. Pärast veel 10 meetri läbimist annab liikumisjuht talle korralduse koer enda juurde kutsuda, koerajuht ise jätkab samal ajal liikumist algupunkti suunas. Kui koerajuht jõuab alguspunkti, annab liikumisjuht talle korralduse seisma jääda.

Selleks, et vältida hinde langetamist lisakäskluste eest, ei tohi koerajuht terve võtte jooksul kasutada rohkem kui kuut käsklust, sh üks neist kuuest on seismiskäsk ruudus. Teine võimalus on, et koerajuht käsib koeral ruutu jõudes kohe lamamisasendisse minna, kasutades seega ainult viite käsklust.

Kui koera peab ümber suunama, võib koos suulise käsklusega kasutada käemärke. Koera ruudust juurdekutsumisel võib koerajuht lisaks suulisele käsklusele lühidalt pead pöörata.

Kõik käsklused peale seisma jäämise, lamama minemise ja ümbersuunamise käskluste antakse liikumisjuhi loal.

Hindamine:

Hindamisel on oluline pöörata tähelepanu koera valmidusele koerajuhi käskluste täitmisel, koera liikumiskiirusele ja liikumise sirgjoonelisusele.

Kui koerajuht näitab võtte alguspunktis (isegi enne võtte algust) koerale suunda (ringi või ruutu) või puudutab koera, loetakse võtte ebaõnnestunuks. Enne võtte algust on lubatud üks „käepuude“, kuid nii, et koer puudutab koerajuhti, mitte vastupidi, ning see ei tohi jätta muljet suuna näitamisest. Vaata üldiseid juhiseid punktides 20 ja 53.

Kui koerajuht liigub käsklust andes paigalt (astub mistahes suunas), loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koerajuht teeb liigseid liigutusi (kasutab kehakeelt), on kõrgeim hinne 8.

Käemärgid on lubatud ainult juhul, kui koera on vaja suunata/ümbersuunata. Kui käemärke kasutatakse ajal, mil koer on koerajuhi kõrval, langetatakse hinnet 2 võrra.

Kui koer liigub aeglaselt või väga aeglaselt, võib ta võtte eest hindeks saada kõige rohkem umbes 6-7.

Koera iseseisev tegutsemine toob kaasa hinde alandamise. Kui koer peatub teel ruutu või jääb ruudus seisma või heidab lamama ilma koerajuhi käsklusest, langetatakse hinnet 3 võrra

Hinnet langetatakse, kui koerajuht kasutab rohkem kui kuut käsklust (sh käsklus seisma jäämiseks)

/ rohkem kui viit käsklust (kui koerale antakse kohe käsklus lamama minemiseks). Hinde langetamise ulatus korduvate juhtimiskäskluste / ümbersuunamiskäskluste eest sõltub käskluse andmise tugevusest ja koera valmidusest käsklust täita, hinnet võib vastavalt vähendada 1-2 võrra käskluse kohta.

Ring

Sõltuvalt koera asukohast pärast peatumiskäsklust (väljaspool/seespool ringi / ringi piiril) võib koerajuht koera kas uuesti ringi suunata või ruutu saata.

Kui koer on täielikult väljaspool ringi, on koera ringi ümbersuunamine kohustuslik (vähemalt ühe käpaga ringi).

Kui koer seisab ringi piiril, ei ole ümbersuunamine kohustuslik.

- Kui koer on tervenisti ringi sees, siis tema asukoht ringis hinnet ei mõjuta.
- Kui koer seisab ringi piiril, langetatakse hinnet ½-3 võrra sõltuvalt koera asukohast.
- Kui koeral on kolm jalga ringis, on maksimaalne võimalik hinne 9.
- Kui koeral on kolm jalga ringist väljas (ringis on ainult üks jalg), on maksimaalne võimalik hinne 7. Koerajuht võib koera ümber suunata ning vaid juhul, kui koer täidab käskluse ja liigub täielikult ringi sisse, langetatakse hinnet 2 võrra: ühe võrra ümbersuunamise eest ning ühe võrra peatumiskäskluse eest.
- Kui koer on tervikuna ringist väljas, peab koerajuht koera ringi suunama. Kui ümbersuunamine õnnestub ühe suunamiskäsklusega ja peatumiskäsklusega, langetatakse hinnet 2 võrra. Kui koerale tuleb anda teine suunamiskäsklus ja peatumiskäsklus, langetatakse hinnet veel 2 võrra.
- Kui koer istub või heidab lamama väljaspool ringi, loetakse võtte ebaõnnestunuks.
- Kui koer istub või heidab lamama ringi piiril, tuleb ta suunata ringi sisse seisma ja kõrgeim võimalik hinne on 6.

Ruut

Kui koer siseneb ruutu külje pealt või tagant, siis langetatakse hinnet ½-1 võrra.

Kui koer istub või heidab lamama väljaspool, ei või teda ümber suunata ja võtte loetakse ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Hinde saamiseks peab koera kogu kere, välja arvatud saba, olema ruudu sees.

Kui koer peatatakse seisma jäämise käsklusega, kuid koer peatub ruudu läheduses või selle piiril ning ta tuleb seetõttu ümber suunata, tuleb ruudus anda uus seisma jäämise käsklus enne lamamise käsklust, kui võttes kavandati seisma jäämist enne lamama minekut. Hinnet langetatakse 2 võrra, kui koer reageerib kiirelt ja asendid on selged.

Kui koerale on plaanis anda kohe lamamiskäsklus, kuid koer tuleb ruutu ümber suunamiseks peatada (nt väljaspool ruutu), langetatakse hinnet samuti 2 võrra täiendava seismiskäskluse ja ümbersuunamiskäskluse eest.

Kui koer võtab ruudus (käskluse peale) vale asendi, alandatakse hinnet 2 võrra. Kui seisuasend on

ebamäärane või on liiga lühiajaline, alandatakse hinnet 1-2 võrra.

Kui koer võtab iseseisvalt tegutsedes vale asendi, alandatakse hinnet 3 võrra.

Kui koer tõuseb istuma või seisma enne, kui koerajuht on sooritanud teise pöörde, loetakse võte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer tõuseb (istuma või seisma) pärast koerajuhi teist pööret, aga enne juurdekutsumise käskluse saamist, on kõrgeim hinne 7. Kui koer liigub/roomab ruudus ilma püsti tõusmata, alandatakse hinnet 2-3 võrra. Kui koer liigub ja ületab ruudu piiri enne, kui liikumisjuht annab korralduse juurdekutsumiseks, loetakse võte mittesooritatuks (=0). Kui koer ennetab juurdekutsumise käsklust ja alustab liikumist vaid pisut enne koerajuhi vastavat käsklust, nt liikumisjuhi loa peale, alandatakse hinnet 2-3 võrra.

Teistkordse juurdekutsumise, teistkordse seismise või teistkordse lamamise käsu (nii ringis kui ka ruudus) eest alandatakse hinnet 2 võrra iga lisakäskluse kohta. Võte loetakse ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti), kui kasvõi ühte nendest käskudest tuleb anda kolmandat korda.

VÕTE 3.7. Suunatud toomine

[Koeffitsient 3]

Käsklused: “Edasi” - “Seisa”- “Parem / vasak”/“keskmine“ - “Too” - “Anna”

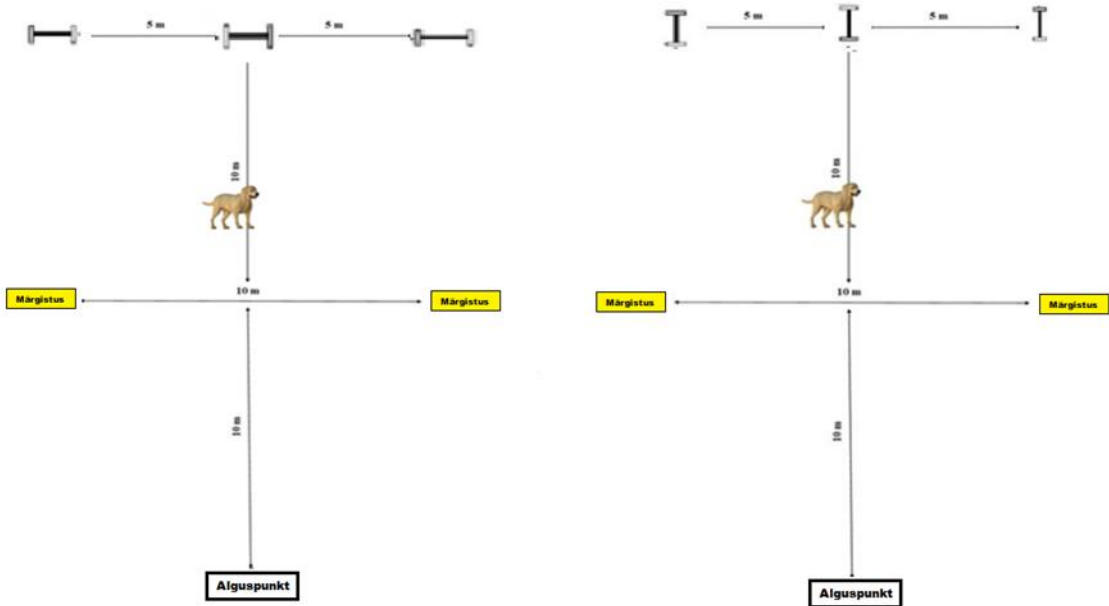
Koera suunamiseks võib suulise käsklusega samaaegselt kasutada käemärke. Keskmise hantli näitamiseks võib kasutada kahte kätt nii, et koerajuht viitab kokku pandud kätega hantli suunas, lubatud on ka väike peaga noogutus.

Kirjeldus:

Kolm puidust hantlit asetatakse ritta umbes 5 meetri kaugusele üksteisest ja nii, et need on hästi nähtavad. Loosiga tõmmatakse, millise hantli peab koer tooma. Toomiseks võib määrata vasaku, keskmise või parema hantli.

Võtte alguspunkt on umbes 20 meetri kaugusel keskmisest hantlist. Paralleelselt hantlite vahelise joonega, umbes 10 meetri kaugusel alguspunktist ja 10 meetri kaugusel hantlitest, moodustub mõtteline joon. See mõtteline joon tähistatakse 2 väikese märgistusega, mis ei ole üksteisest kaugemal kui 10 meetrit (lühikesed 10-20 cm nähtavad teibilõigud, kriit, väikesed koonused, poolkuud, 10-20 cm torujupid vmt). Märgistused peavad olema kohtunikule ja koerajuhile nähtavad, kuid need ei tohi olla koerale nähtavad ega teda segada.

Liikumisjuht asetab kolm hantlit maha. Hantlid pannakse samas katses kõikidele selles klassis osalejatele maha samas järjekorras (vasakult paremale või paremalt vasakule) ja samas asendis (horisontaalselt või vertikaalselt). Hantlid peavad olema paigutatud vähemalt 3 meetri kaugusele võistlusplatsi äärest. Vaata joonist.

Joonis: võtte 3.7.

Hantlid võib paigutada vertikaalselt või horisontaalselt ja peavad olema vähemalt 3m platsi äärest.

Sooritus:

Koerajuht ja koer seisavad hantlite paigutamise ajal võtte alguspunktis näoga keskmise hantli poole, mis asub umbes 20 meetri kaugusel. Liikumisjuht teatab, et võtte algab. Liikumisjuht asetab hantlid nii nagu eelnevalt kirjeldatud, kõikidele osalejatele samas järjekorras. Koerajuht saab koera keskmise hantli suunas ja peale seda, kui koer on liikunud umbes 10 meetrit annab talle käskluse seisma jäämiseks. Seisma jäämise käskluse võib anda ükskõik, millisel hetkel pärast seda, kui koer on mõttelise 10-meetri joone ületanud. Koer peab peatuma enne hantlite joone ületamist. Kui koer peatub enne 10-meetri joont, tuleb ta ümber suunata nii, et ta selle joone ületaks. See langetab hinnet.

Kui koer on peatunud ja seisnud ca kolm sekundit, antakse koerajuhile teada, millise hantli (parem, vasak või keskmine) peab koer ära tooma. Koer peab tooma ära õige hantli ja selle korrektset koerajuhile loovutama. Koerajuhi suunamiskäsklus (parem/vasak/keskmine) ja toomiskäsklus peavad teineteisele järgnema vahepealse pausita, viivitusega esitatud toomiskäsklust tõlgendatakse teise käsklusena.

Hindamine:

Hindamisel on oluline pöörata tähelepanu koera valmidusele tuua hantlit, täita koerajuhi suunamis- ja peatumiskäsklusi, liikumiskiirusele ja koera mõistlikul sirgel liikumisele enne peatumiskäsku ning tema oskusele valida kõige lühem tee õige hantli juurde.

Kui koerajuht näitab võtte alguspunktis koerale suunda või puudutab koera, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).

(Vaata üldiseid hindamise juhiseid punktist 20 ja 53, ka käepuude).

Koer peab võttes näitama ilusat ühtlast kiirust, vähemalt kiiret traavi. Aeglane/vastumeelne töötahe vähendab hinnet 1 kuni 5 võrra. Kiiruse hindamisel tuleb arvesse võtta tõu omapära ja kehatüüpi.

Kui koer ennetab käsklust, tuleb hinnet alandada 1 kuni 3 võrra. Kui koer tegutseb iseseisvalt, tuleb hinnet alandada 3 võrra.

Selleks, et võtte eest hinnet saada, peab koer seisma mõttelise 10-meetri joone ja keskmise hantli vahel (peab olema mõttelise 10-meetri joone ületanud) enne, kui ta saadetakse hantlit tooma.

Kui koer peatub iseseisvalt, on kõrgeim võimalik hinne 7.

Kui koera on peatatud ja tuleb seejärel ümber suunata, on kõrgeim võimalik hinne 8. Kui koer peatati liiga vara ja teda tuleb 10m mõttelise joone ületamiseks täiendavalt suunata, on kõrgeim võimalik hinne 8.

Kui koer võtab vale asendi või liigub pärasr peatumiskäsklust või liigub võtte selles osas, kus ta peaks paigal seisma, on kõrgeim võimalik hinne 8.

Kui koer liigub rohkem kui kolme oma kehapikkust peatumiseks, on võimalik kõrgeim hinne 7.

Kui koer ei peatu, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).

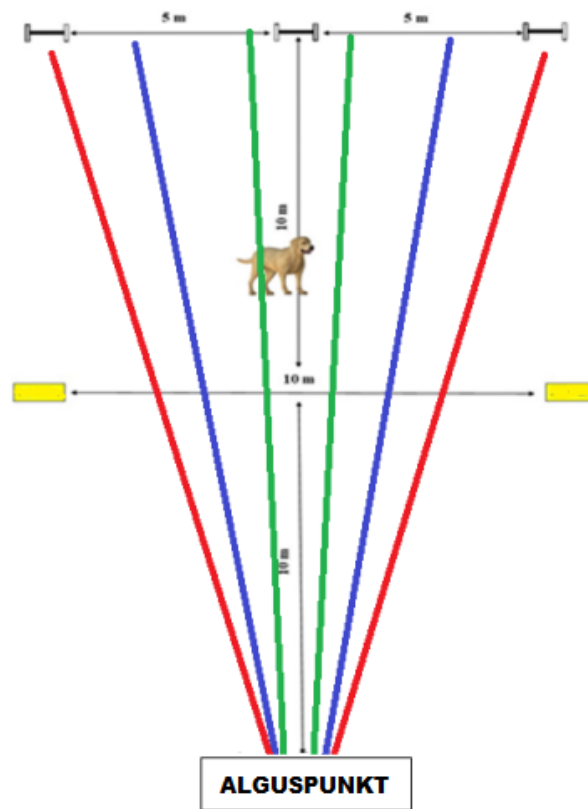
Koer peab jääma oma asendisse (seisma), kuni koerajuht annab suunatud toomise käsu. Kui koer alustab liikumist liiga vara, tuleb hinnet alandada 2-3 võrra. See võib viia ka võtte ebaõnnestumiseni, näiteks kui koer alustab liikumist enne liikumisjuhi käsku.

Kui koer liigub peatumise positsioonist (asendist) rohkem kui ühe oma kehapikkuse võrra pärast peatumiskäsklust ja enne suunatud toomise käskluse saamist, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne = 0).

Kui koer läheb vale hantli juurde, kuid koerajuht peatab ta ning suunab õige hantli juurde ja koer toob ära õige hantli, ei saa kõrgeim hinne olla 7. Kui koer suunatakse vale hantli juurest ära ilma teda peatamata, langetatakse hinnet 1-2 võrra.

Suunamiseks lisakäskluse andmise eest hinde alandamine sõltub käsu tugevusest ja koera soovist käsule alluda. See võib alandada hinnet 1-2 võrra käsu kohta. Lisakäskude eest hinde alandamisel tuleb juhinduda üldiste hindamise reeglite järgi.

Kui koera trajektoor hantli suunas ei ole piisavalt sirgjooneline, alandatakse hinnet ($\frac{1}{2}$ -2 võrra).

Joonis: võtte 3.7.

Koera trajektooriid. Rohelised jooned näitavad eelistatud trajektoori. Sinised jooned tähistavad ala, mis vähendavad hinnet $\frac{1}{2}$ -1 võrra. Punased jooned tähistavad ala, mis vähendavad hinnet 1-1,5 punkti. Kui koera liikumises on ebakindlus, kõver liikumine või väga tugev fookus vales suunas võib hinnet alandada 1,5-2 võrra.

Võtte loetakse ebaõnnestunuks, kui koer ületab hantlite mõttelise joone enne, kui talle on antud suunatud toomise käsklus või liiga hiline peatumise käsklus või peatumise käskluse ignoreerimine. Kui koer võtab üles vale hantli või ei lase hantlit lahti, loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti).

Kui koer pillab hantli maha, närib või hammustab seda, tuleb hindamisel juhinduda võtete hindamise üldistest juhistest.

VÕTE 3.8. Ümber koonuste/tünni saatmine, peatumine, eseme toomine ja hüpe

[Koeffitsient 4]

Käsklused: "Ringi" - "Seisa/Istu/Lama" - "parem/vasak + too" – "Hopp" – "Anna" - ("Kõrval")

Suulisele peatamiskäsklusele ja suunamiskäsklusele (vasak/parem) lisaks võib samaaegset kasutada käemärki, samuti juhul, kui on vajalik ümbersuunamine. Käemärki ei või kasutada hüppe käskluse andmisel. Peatumise käskluse andmiseks mõlema käe kasutamine on lubatud.

Kirjeldus:

Enne võistluse algust määrab kohtunik, millise asendi (seismine/istumine/lamamine) peab koer koerajuhi juurde tagasi tulles sisse võtma. Asend on kõigi võistlejate jaoks ühesugune.

Kaks hüppetõket (üks kinnine, laudadega, ja üks avatud, latiga) on paigutatud umbes 5 meetri kaugusele teineteisest. Tõkke kõrgus peaks olema umbes koera turja kõrgus, kuid mitte rohkem kui 60 cm.

3-6 koonust või tünn (kõik ligikaudu 40-50 cm kõrgused) paigutatakse umbes 15 meetri kaugusele mõttelisest hüppetõkkeid ühendavast joonest.

Võtte asetus on näidatud allpool oleval joonisel ja koonuste paigutamise näidisasendid on esitatud osa VII lisas 4.

Meistrivõistlustel/rahvusvahelistel võistlustel ja tiitlivõistlustel kasutatakse alati koonuseid.

Koer ei tohi näha koonuste/tünni paigutamist, mistõttu tuleb koonused/tünn kohale asetada enne, kui koerajuht on võtte alguspunkti asunud.

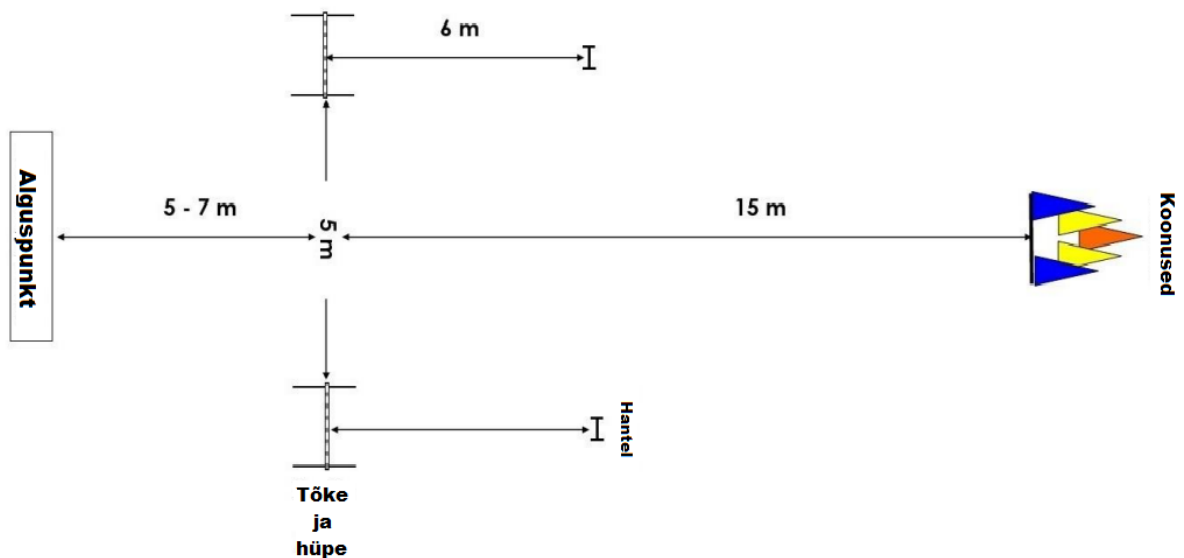
Enne võistluse/klassi või võtte algust tõmbab koerajuht (või liikumisjuht või kohtunik) liisku, millisest suunast (paremalt/vasakult) peab koer hantli tooma ja vastavalt millisest tõkkest ta peab üle hüppama. Seega loositakse ühtlasi välja, kas koer peab hüppama üle avatud või kinnise tõkke. Liisu tõmbamiseks võib enne võistluse või klassi algust kasutada ka arvutit. Sellel hetkel koerajuhile veel suunda ei öelda. Kui koer on jooksnud ümber koonuste/tünni ja asendis (seismine/istumine/lamamine) peatunud, öeldakse koerajuhile, millise hantli peab koer tooma ja seega millise tõkke (avatud/kinnine) peab koer hüppama. Liikumisjuht ütleb „vasak/parem, avatud/kinnine ... käsklus“.

Hantlid tuleb võistluste ajal panna alati maha samas järjekorras (paremalt vasakule või vasakult paremale) sõltumata sellest, milline neist tuleb ära tuua.

Võtte alguspunkti valib koerajuht. See peab olema viie kuni seitse meetri (5-7m) kaugusel kahte tõket ühendavast mõttelisest joonest. Hantlid asetatakse tõketest 6 meetri kaugusele. Vaata joonist.

Võistlustel peab olema kolmes erinevas suuruses puidust hantleid, mis sobivad erinevat tõugu koertele. Kõige suurem hantel ei tohi kaaluda rohkem kui 450 g. Hantlite suurus peab vastama koera suurusele, aga koerajuht võib vabalt valida, millise suurusega hantlit ta kasutab.

Hüppetõkete soovitusliku kuju joonised on esitatud osas VII, lisas 1.1 ja 1.2. Soovitused koonuste paigutamise kohta on esitatud osa VII lisas 4.

Joonis: võtte 3.8.

Hantleid võib paigutada ainult horisontaalselt.

Vaata samuti osa VII lisa 4.1 ja 4.2 koonuste asetusi ja koera liikumise trajektoori.

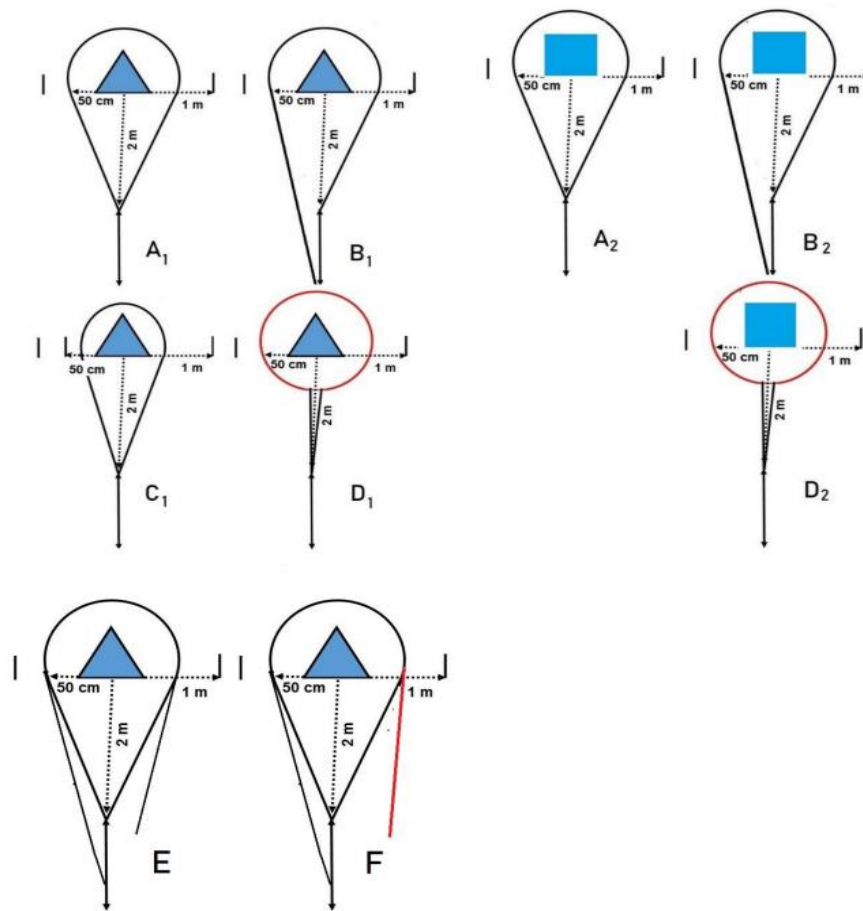
Sooritus:

Koerajuht seisab koos algasendis koeraga võtte alguspunktis, näoga koonuste/tünni poole.

Liikumisjuht kuulutab välja võtte alguse ning läheb ja paigutab hantlid hüppetõkete taha umbes 6 meetri kaugusele tõketest. Pärast liikumisjuhilt märguande saamist saab koerajuht koera koonuste/tünni ümber ringi tegema. Koera ja koonuste/tünni vahel peab jääma selgelt eristuv vahemaa, seega ei pea koer tihedalt ümber koonuste/tünni liikuma. Sõltuvalt koera tõust on sobivaks vahemaaks ligikaudu pool meetrit keskmise suurusega koerte puhul ning kuni üks meeter suurte koerte puhul.

Kui koer liigub tagasi koerajuhile suunas ja on koonustest/tünnist selgelt möödunud, st vähemalt ca 2 meetrit võrra, aga ei ole möödunud hantleid ühendavast mõttelisest joonest, käsib koerajuht (iseseisvalt) koeral peatuda ja võtta sisse asend, mis on eelnevalt kohtuniku poolt määratud. Tuleb kasutada suulist käsklust, kuid sellega koos võib kasutada samaaegset käemärki. Peatuse ajal (umbes kolm sekundit) teatab liikumisjuht koerajuhile, milline hantel loositi ja koerajuht annab tema märguandel koerale käsu õige hantel ära tuua, hüpata selleks üle vastava õige tõkke ja tulla tagasi algasendisse. Koer võib liikumist alustada alles pärast koerajuhilt käskluse saamist.

Liikumisjuht ütleb „vasak/parem, avatud/kinnine ... käsklus“. Seega peab koerajuht ootama, kuni liikumisjuht on öelnud „käsklus“ enne, kui ta koera saab/käskluse annab. Koerajuht võib koerale anda hüppamiskäskluse koheselt pärast seda, kui koer on võtnud maast hantli, kuid siinkohal ei ole lisaks häälkäsklusele enam lubatud käemärk tõkke ületamiseks.

Joonis: võtte 3.8.

Joonised koera hea trajektoori kohta. Mõistlik sümmeetria ja kaugus koonustest. Kõik joonised A–E on samaväärselt head. Need näitavad ühtlast sümmeetriat, kaugust ja keskendumist keskjoonele või koerajuhile enne peatust. Ka joonis D trajektoori on samaväärselt hea, kuid seda ei tohiks ekslikult lugeda ainsaks ideaalseks trajektoorigi. Joonis F demonstreerib kerget fookust vasakule hantlile/tõkkele ega ole seetõttu ideaalne, langetades hinnet $\frac{1}{2}$ -1 võrra. Väga tugev liikumine/fookus hantli või tõkete suunas lühikesel distantsil koera ja koonuste vahel vähendab hinnet kuni 2 võrra.

Hindamine:

Hindamisel on oluline pöörata tähelepanu koera valmidusele täita koerajuhi käsklusi ja suunamiskäsklusi, koera liikumiskiirusele ja tema oskusele valida lühim mõistlik tee, jättes sobiva/selge vahe enda ja koonuste/tünni vahele. Kõrgelt hinnatakse mõistlikult sümmeetrilist liikumist ja tagasitulekul keskendumist keskjoonele/koerajuhile. Koer võib joosta ümber koonuste/tünni kas päripäeva või vastupäeva.

Koerale suuna näitamine või koera puudutamine võtte alguspunktis toovad kaasa võtte

ebaõnnestumise. (vaata üldiseid juhiseid punktides 20 ja 53, käe puude).

Koer peab liikuma reipalt, ühtlases tempos ja vähemalt kiires traavis. Aeglase ja vastumeelse töö eest langetatakse hinnet 1-5 võrra. Koera kiiruse ja koonuste/tünnini jäetud vahemaa hindamisel tuleb arvesse võtta koera tõugu ja kehatüüpi. Seda tuleb samuti arvestada peatuse hindamisel (vaata Klass 3, võte 5 peatusteks) ning ühtlasi hinnates kaugust koonustest/tünnist.

Kui koer ennetab käsklust, alandatakse hinnet 1-3 võrra. Kui koer tegutseb iseseisvalt, alandatakse hinnet 3 võrra.

Kui koer peatub iseseisvalt, on kõrgeim võimalik hinne 7.

Kui koer pöörab tagasi enne koonuste/tünni juurde jõudmist, tuleb koer uuesti suunata liikuma ümber koonuste/tünni. Sellisel juhul, kui koer pärast ühte lisakäsklust siiski ümber koonuste/tünni liigub, langetatakse hinnet 3 võrra. See tähendab, et kui võtte sooritus on muus osas täiuslik, saab sellisel juhul kõrgeim võimalik hinne olla 7.

Võtte loetakse ebaõnnestunuks (=0) kui koer hüppab üle tõkke liikudes koonuste suunas või ei tee koonuste/tünni ümber ringi.

Kui koerajuht peatab koera liiga vara, kuid koer on siiski teinud ringi ümber koonuste/tünni (möödunud vähemalt ca 1 meetri võrra), alandatakse hinnet 2 võrra.

Peatuse hindamisel tuleb tähelepanu pöörata koera valmidusele täita peatamiskäsklust. Koerajuht otsustab iseseisvalt, millal peatusmiskäsklust anda, kuid see ei tohi toimuda enne seda, kui koer on liikunud ümber koonuste/tünni ja möödunud neist vähemalt ca 2 meetri võrra.

Kui koer võtab sisse vale asendi või liigub pärast peatumiskäskluse saamist (rohkem kui ühe kehapikkuse) on kõrgeim hinne 8.

Koer peab püsima talle määratud asendis (seismine/istumine/lamamine) kuni talle antakse juurdekutsumise käsklust võtte jätkamiseks. Kui koer alustab pärast peatust liikumist liiga vara, alandatakse hinnet 2-3 võrra. Kui koer alustab liikumist väga vara (nt enne liikumisjuhi luba), võib see kaasa tuua isegi võtte ebaõnnestumise.

Kui koer liigub selgelt rohkem kui ühe oma kehapikkuse peatuse positsioonist (asendist seisa/istu/lama) pärast peatumise käsku / enne suunatud toomise käsku, loetakse võtte ebaõnnestunuks.

Kui koer liigub peatumiseks umbes kolme kehapikkuse võrra, on kõrgeim võimalik hinne 7. Kui koer ei peatu, loetakse võtte ebaõnnestunuks.

Kui koer läheb vale hantli/tõkke juurde, kuid koerajuht peatab ta ja juhatab edukalt õige juurde, alandatakse hinnet 3 võrra. Kui koer suunatakse vale hantli juurest edukalt õige juurde ilma teda peatamata, alandatakse hinnet 1-2 võrra.

Korduvate juhtimis-(ümbersuunamise) käskluste kasutamisel sõltub hinde alandamise ulatus käskluse andmise tugevusest ja koera valmidusest käsku täita. Hinnat võidakse alandada 1-2 võrra käskluse kohta. Punktide mahavõtmine teiste lisakäskluste eest peab toimuma üldjuhendite kohaselt.

Kui koera liikumistee on koonuste/tünnile liiga lähedal või see ei ole ühtlaselt sirgjooneline ja sümmeetriline, alandatakse hinnet ½-2 võrra.

Kui koer puudutab koonust/koonuseid või tünni või põrkab nendega kokku, alandatakse hinnet 1-3 võrra sõltuvalt puute tugevusest. Kui koer ajab koonuse/koonused ümber, langetatakse hinnet 2-3 võrra. Kui koer jookseb koonuste vahelt läbi, saab kõrgeim hinne olla 7. Hinnet tuleks alandada ka siis, kui koer liigub ümber koonuste/tünni neile väga lähedalt.

Kui koer riivab hüppe ajal tõket, langetatakse hinnet 2 võrra.

Kui koer ajab maha avatud tõkke lati, langetatakse hinnet samuti 2 võrra, mitte rohkem.

Võte loetakse ebaõnnestunuks (=0):

- Kui koer hüppab üle tõkke teel koonuste/tünni juurde, loetakse võte ebaõnnestunuks;
- Kui koerale tuleb anda teine ümbersuunamiskäsklus, et saata ta ringi ümber koonuste/tünni, st antakse kolmas „ringi“ käsklus, loetakse võte ebaõnnestunuks;
- Kui koerajuht annab peatumiskäskluse (seisa-istu-lama) liiga vara, nt siis, kui koer on alles koonuste/tünni juures, loetakse võte ebaõnnestunuks;
- Kui koer ei peatu käskluse peale, loetakse võte ebaõnnestunuks;
- Kui koer ületab mõttelise hantleid ühendava joone ilma, et ta oleks haaranud õige hantli, loetakse võte ebaõnnestunuks;
- Kui koer võtab üles vale hantli ja ei lase hantlit käsu peale lahti, loetakse võte ebaõnnestunuks;
- Kui koer ei hüppa üle tõkke või hüppab üle vale tõkke, loetakse võte ebaõnnestunuks;
- Kui koer toetub tõkkele, loetakse võte ebaõnnestunuks;
- Kui tõkke kukub ümber, loetakse võte ebaõnnestunuks;
- Kui koerajuht näitab võtte alguspunkti koerale suunda või puudutab koera, loetakse võte ebaõnnestunuks (0). Vaata üldiseid juhiseid punktides 20 ja 53.

Kui koer pillab hantli maha, närib või hammustab seda, tuleb hindamisel juhinduda võtete hindamise üldistest juhistest.

VÕTE 3.9. Esemepärimine ja toomine

[Koeffitsient 3]

Käsklused: (“Koht/kõrval”), “Otsi”, “Anna” (“Kõrval”)

Sooritus:

Koerajuht seisab võtte alguspunkti, koer on tema kõrval algasendis. Liikumisjuht teatab, et võte algab, ja annab koerajuhile puidust toomiseseme (10 cm x 2 cm x 2 cm), mis on juba eelnevalt mingi eraldusmärgiga tähistatud. Tähistamiseks tuleb kasutada pliiaatsit või pastapliiaatsit, st viltpliiaatsid, markerid jmt ei ole lubatud. Koerajuht võib hoida märgistatud eset oma käes umbes 5 sekundit. Selles etapis ei ole koeral lubatud eset puudutada ega nuusutada. Liikumisjuhi märguandel annab koerajuht talle eseme tagasi ja teeb ümberpöörde. Koerajuht otsustab, kas koer

näeb esemete maha paigutamist või mitte. Lubatud on käsklused "kõrval" või "koht".

Liikumisjuht viib koerajuhi käest saadud eseme, ilma ise seda puudutamata, koos 5-7 sarnase/identse puidust esemega umbes 10 meetri kaugusele koerajuhist ja asetab need maha. Liikumisjuht asetab ülejäänud viis kuni seitse eset maha käega ja seega puudutab neid. Esemed paigutatakse umbes 25 cm kaugusele üksteisest ja nende paigutus peab olema kõigi võistlusel osalevate koerte jaoks ühesugune.

Koerajuhi eseme asukoht võiks olla erinevate võistlejate jaoks erinev. Koerajuhi eseme asukoha suhtes valitud paigutuses ei ole mingeid piiranguid. Vaata nõuandeid esemete paigutamise kohta osas III lisas 2.

Koerajuhil palutakse seejärel end ringi keerata ja anda koerale käsk koerajuhi märgistatud ese ära tuua. Koer peab leidma koerajuhi eseme, tooma selle ära ja loovutama vastavalt üldistele juhenditele.

Koeral lubatakse töötada umbes pool minutit, eeldusel et ta töötab aktiivselt ja sihikindlalt. Iga võistleja jaoks peavad olema tagatud uued esemed.

Hindamine:

Hindamisel on oluline pöörata tähelepanu koera valmidusele töötada, koera töö efektiivsusele ja kiirusele. Võtte loetakse ebaõnnestunuks (=0), kui koeral lubatakse võtte alguses, enne kui ese antakse liikumisjuhile tagasi, seda nuusutada või puudutada; kui koerale antakse käsklusi siis, kui koer on esemete juures, või kui koer haarab vale eseme.

Veaks ei loeta, kui koer nuusutab õiget eset otsides teisi esemeid või puudutab neid kergelt.

Hinnet alandatakse, kui koer esemeid nügib või liigutab või kui koer peab õiget eset mitu korda kontrollima. Esemete nügimise või liigutamise eest alandatakse hinnet ½-1 võrra. Lühiajaline esemete uuesti kontrollimine ei alanda ilmingimata hinnet, kui koer teeb seda süstemaatilise ja efektiivse töö käigus.

Kui koer pillab eseme maha, närib või hammustab seda, tuleb hindamisel juhendada võtete hindamise üldistest juhistest.

VÕTE 3.10. Kaugjuhtimine

[Koeffitsient 4]

Käsklused: "Lama" - "Koht" - "Istu" - "Seisa" - "Lama"

Lisaks suulistele käsklustele võib asendi muutusteks kasutada samaaegselt käemärke, sh võib kasutada kas ühte või mõlemat kätt.

Sooritus:

Koer peab vastavalt koerajuhi käsklustele ilma kohalt liikumata muutma kuus korda oma asendit (istumine/seisimine/lamamine). Võtte alguspunkt paikneb kahe märgi vahel, mis on teineteisest ligikaudu 1 meetri kaugusel. Kahe märgi vaheline mõtteline joon tähistab võtte piiri. Koerajuht annab liikumisjuhi märguandel oma koerale võtte alguspunktis mõttelise joone (võtte piiri) ees

käskluse lamama minemiseks nii, et koer oleks võtte piiriga puutes.

Koerajuht eemaldub koerast, minnes selleks ettenähtud kohta umbes 15 meetri kaugusele ja pöördub näoga koera poole. Igat asendit tuleb sisse võtta kaks korda ja viimane käsklus asendi muutmiseks peab olema "lama". Asendite sissevõtmise järjekord võib varieeruda, aga see peab olema kõigi võistlejate jaoks ühesugune. Liikumisjuht näitab koerajuhile asendite muutmise järjekorda kirjalike märkide, joonistuste või elektrilise tablooga. Liikumisjuht peab seisma koerast umbes 3-5 meetri kaugusel nii, et ta ei näe käsklusi näidates koera. Liikumisjuht peab näitama uut asendivahetuse märki umbes iga 3 sekundi tagant.

Koerajuht peab kasutama suulisi käsklusi. Koerast eemal olles võib ta kasutada ka käemärke, aga need peavad olema lühikesed ja suuliste käsklustega üheaegsed. Pärast viimast lamamiskäsklust läheb koerajuht tagasi koera juurde ja annab koerale (liikumisjuhi märguandel) istumiskäskluse.

Hindamine:

Hindamisel tuleb tähelepanu pöörata asendite vahetamise kiirusele, asendite puhtusele, sellele, kui hästi koer asendites püsib ja kui palju koer end liigutab.

Kui koer liigub alguspunktist kokku rohkem kui ühe oma kehapikkuse võrra (mistahes suunas), loetakse võtte ebaõnnestunuks (hinne 0 punkti). Kui koer liigub kuni ühe oma kehapikkuse, on kõrgeim hinne 5. Liigutud vahemaa hindamisel liidetakse kokku kõik koera liikumised (edasi, tagasi, kõrvale jne).

Kui koer jätab ühe asendi kuuest tegemata, on kõrgeim hinne 7. Kui tegemata jääb kaks asendit, loetakse võtte ebaõnnestunuks (=0). Kui koer jätab ühe asendi vahele ja võtab kohe järgmise asendi, loetakse võtte ebaõnnestunuks (=0).

Võtte eest hinde saamiseks peab koer käskluse peale vahetama asendeid vähemalt viis korda.

Kui asendi vahetamiseks on vaja anda kaks käsklust, ei saa hinne olla kõrgem kui 8. Kui koer ühe asendi kohta antud teist käsku ei täida, ei võeta seda asendit arvesse. See tähendab, et esimesel korral alandab lisakäsklus asendi kohta hinnet võrra ja järgmisel korral (kordadel), kui asend vajab lisakäsku, langetatakse hinnet 1 võrra iga lisakäskluse kohta.

Et koer saaks järgmist asendivahetust õigesti teha, võib asendi vahetamiseks anda kolmanda lisakäskluse, kui see jääb selle asendi aja piiridesse, kuid sellisel juhul ei võeta seda asendit hindamisel arvesse.

Koerajuhi rõhutatud suulised käsklused ja liialdatud või pikad/kauakestvad käemärgid alandavad hinnet. (Vt üldised juhendid.).

Kui koer tõuseb istuvasse asendisse, enne kui koerajuht tema juurde jõuab, on kõrgeim võimalik hinne 8 punkti.

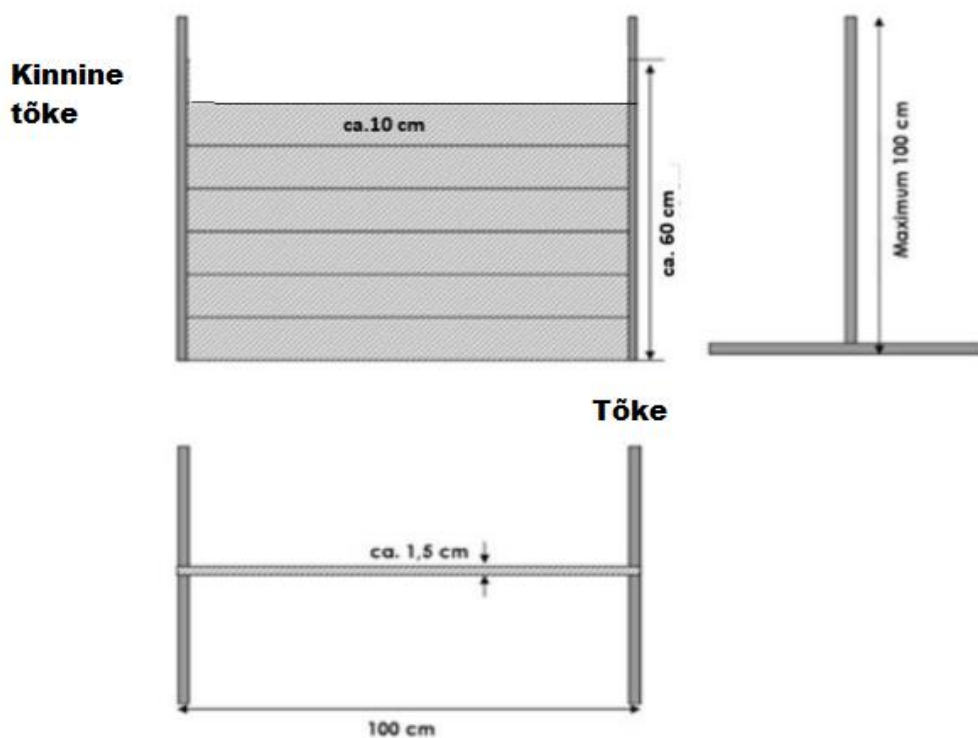
Juhul, kui koer kuuletub lisakäsklustele viivitamatult, võtab sisse korralikud, selged asendid ja sooritab võtte muus osas hästi ja nõuetekohaselt, võib selle võtte eest saada hinde ka siis, kui koer võtab 3-4 asendit sisse alles pärast lisakäsklust.

VII LISAD

LISA 1.1 TÕKE

Klassi 1 võtte 8, klassi 2 võtte 9 ja klassi 3 võtte 8 tõkete joonis.

Tõkke maksimaalne kõrgus klassis 1 ja 2 on 50 cm ja klassis 3 kuni 60 cm. Külgpostide kõrgus peab olema umbes 1 m. Tõkke jalad peavad olema sellised, et tõke püsib kindlalt. Jalgade soovituslik pikkus peab sõltuvalt tõkke konstruktsioonist olema 80-100 cm.

LISA 1.2 AVATUD TÕKE

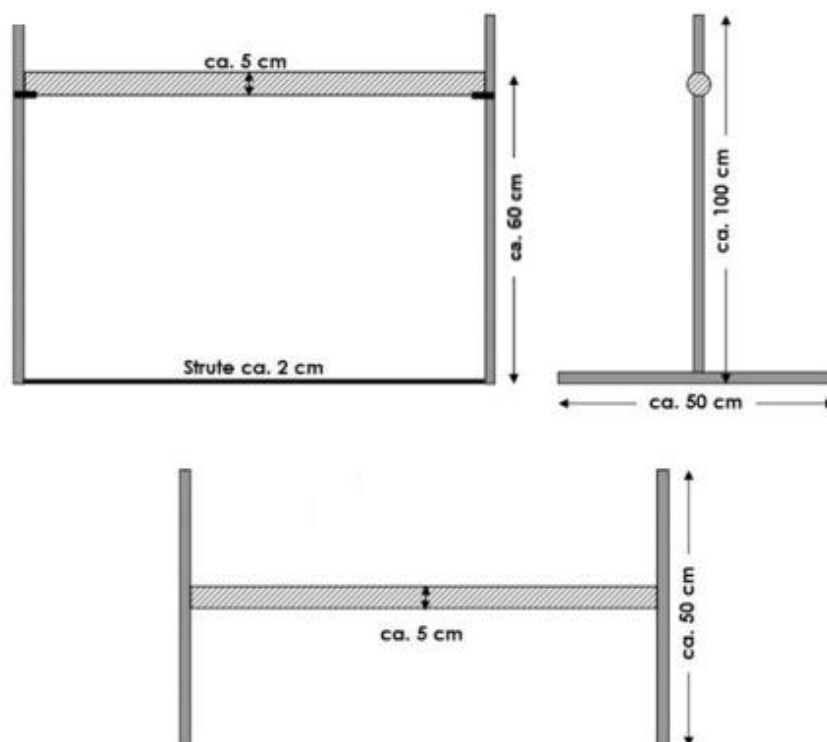
Avatud tõkke joonis

- Klassi 2 võtte 9 ja
- Klassi 3 võtte 8 avatud tõkke joonis.

Klassis 2 on tõkke maksimaalne kõrgus 50 cm, klassis 3 on tõkke maksimaalne kõrgus 60 cm.

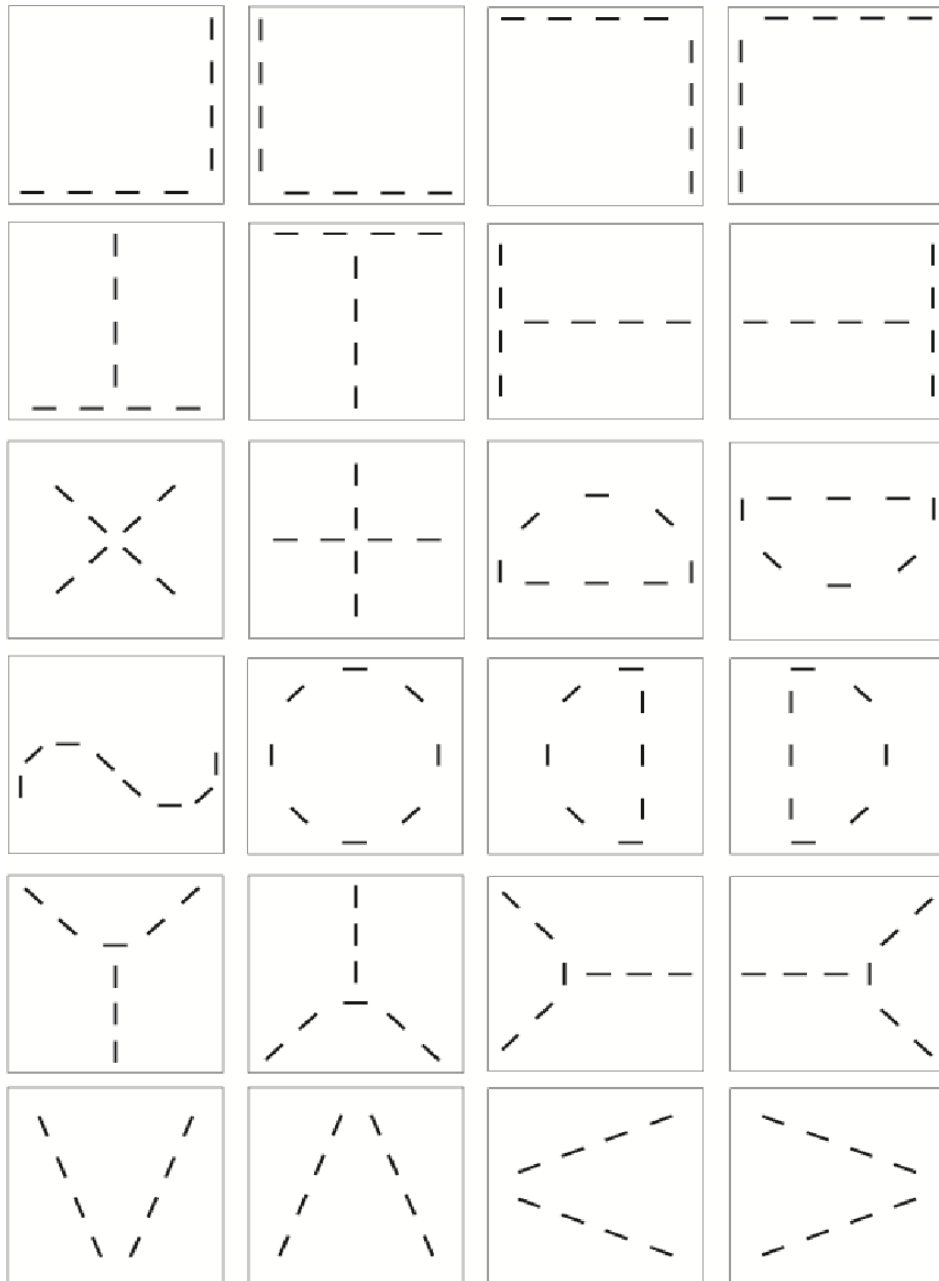
Latt peab lebama vabalt, nii et see võib kukkuda kummalegi poole. Põhjas võib olla õhuke ühenduslatt, mille kõrgus ei ole üle 2 cm. On soovitatav, et lati toed oleksid nõgusad, et tuul seda väga kergelt maha ei ajaks. Latil ei tohi olla lisatugesid. Tõkke jalgade pikkus peab olema vähemalt 0,5 meetrit.

Lahtine tõke

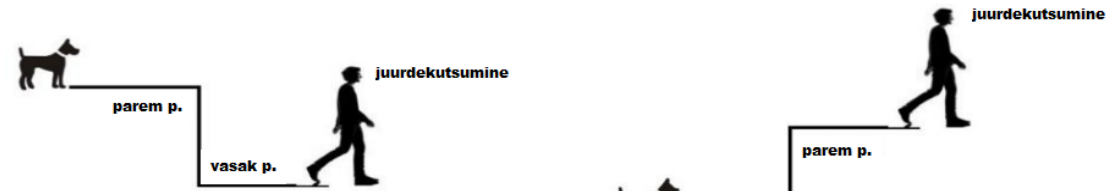
LISA 2

Klassi 3 eseme äratundmise võttes esemete paigutamise näiteid:

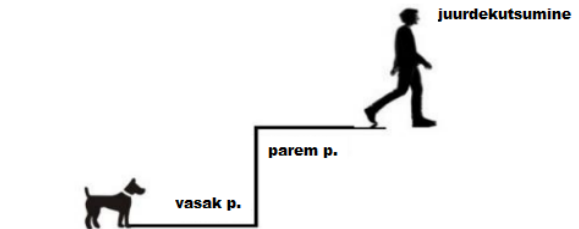

LISA 3

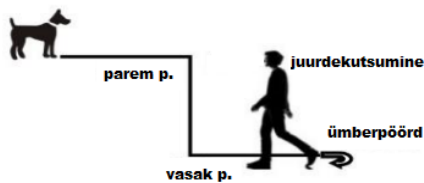
Liikumisskeemid võttele asendid liikumiselt ja juhised liikumisjuhi korraldusteks:

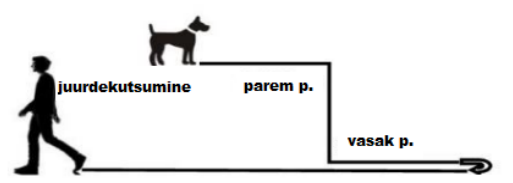
Liikumisjuhi käsklus:
Liikumiselt peatuste võtte algab: alustage liikumist normaaltempos, käsk, pööre paremale, pööre vasakule, kutsuge koer

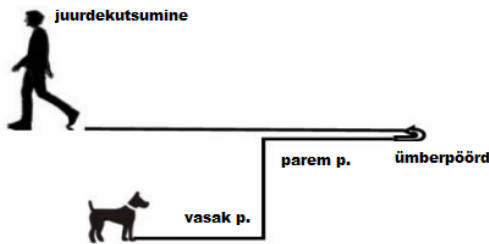
Liikumisjuhi käsklus:
Liikumiselt peatuste võtte algab: alustage liikumist normaaltempos, käsk, pööre vasakule, pööre paremale, kutsuge koer

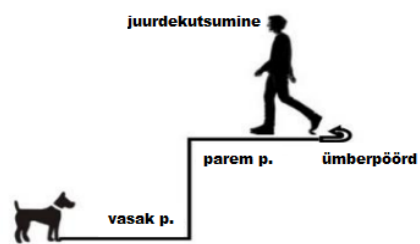
Liikumisjuhi käsklus:
Liikumiselt peatuste võtte algab: alustage liikumist normaaltempos, käsk, pööre paremale, pööre vasakule, ümberpöörd, kutsuge koer

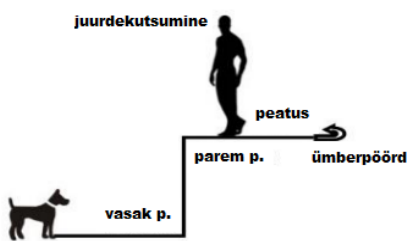
Liikumisjuhi käsklus:
Liikumiselt peatuste võtte algab: alustage liikumist normaaltempos, käsk, pööre paremale, pööre vasakule, ümberpöörd, kutsuge koer

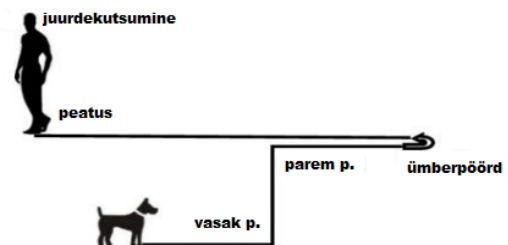
Liikumisjuhi käsklus:
Liikumiselt peatuste võtte algab: alustage liikumist normaaltempos, käsk, pööre vasakule, pööre paremale, ümberpöörd, kutsuge koer

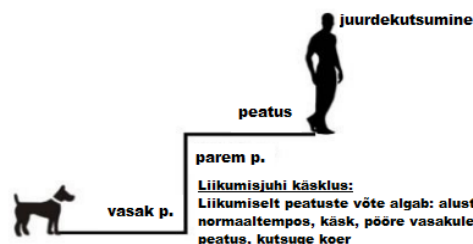
Liikumisjuhi käsklus:
Liikumiselt peatuste võtte algab: alustage liikumist normaaltempos, käsk, pööre vasakule, pööre paremale, ümberpöörd, kutsuge koer

Liikumisjuhi käsklus:
Liikumiselt peatuste võtte algab: alustage liikumist normaaltempos, käsk, pööre vasakule, pööre paremale, ümberpöörd, peatus, kutsuge koer

Liikumisjuhi käsklus:
Liikumiselt peatuste võtte algab: alustage liikumist normaaltempos, käsk, pööre vasakule, pööre paremale, ümberpöörd, peatus, kutsuge koer

Liikumisjuhi käsklus:
Liikumiselt peatuste võtte algab: alustage liikumist normaaltempos, käsk, pööre vasakule, pööre paremale, peatus, kutsuge koer

Mõned näited võttele 3.4

LISA 4.1

Koonuste paigutamise skeemid kõikidele võtetele „Ümber koonuste grupi liikumine“:

Need on soovitusel võtetele 1.8, 2.9 ja 3.8. Oluline on, et täidetud oleks koonuste grupi pindala nõue, st nii laius kui sügavus peaksid olema ligikaudu 70-80 cm. Koonused võivad olla erinevat- või sama värvi, kuid kõikidele ühes klassis võistlejatele tuleb kasutada sama värvi kombinatsiooni. Koonused peavad olema sama kõrgusega.

Kõikidel meistrivõistlustel tuleb kasutada koonuste gruppi. Tünni võib kasutada tavalistel võistlustel/katsetel.

Nii koonuste grupi laius kui sügavus peab olema ligikaudu 70-80 cm. Kõrgus peab olema 40-50 cm.

Eeldades, et ühe koonuse põhja mõõdud on umbes 25x25 cm, moodustavad kolm kõrvuti üksteise vastas olevat koonust 75 cm. Seega võib koonuste vahel olla umbes 2-3 cm.

Kui kasutatakse kahte koonust (nelja koonust, et moodustada ruut), võib koonuste vahel olla umbes 20 cm.

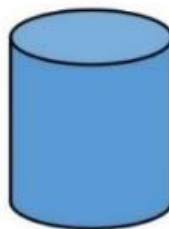
Et vähendada võimalust koonuste vahelt läbi jooksmiseks, võiksid Klassis 1 koonused soovituslikult olla üksteisele lähedal ja seega kasutatakse rohkem koonuseid.

Koonuste grupi võimalikud mustrid
Koonuste ala suurus võiks olla 0,4 - 0,5 m²,
koonuste kõrgus peab olema umbes 40 - 50 cm

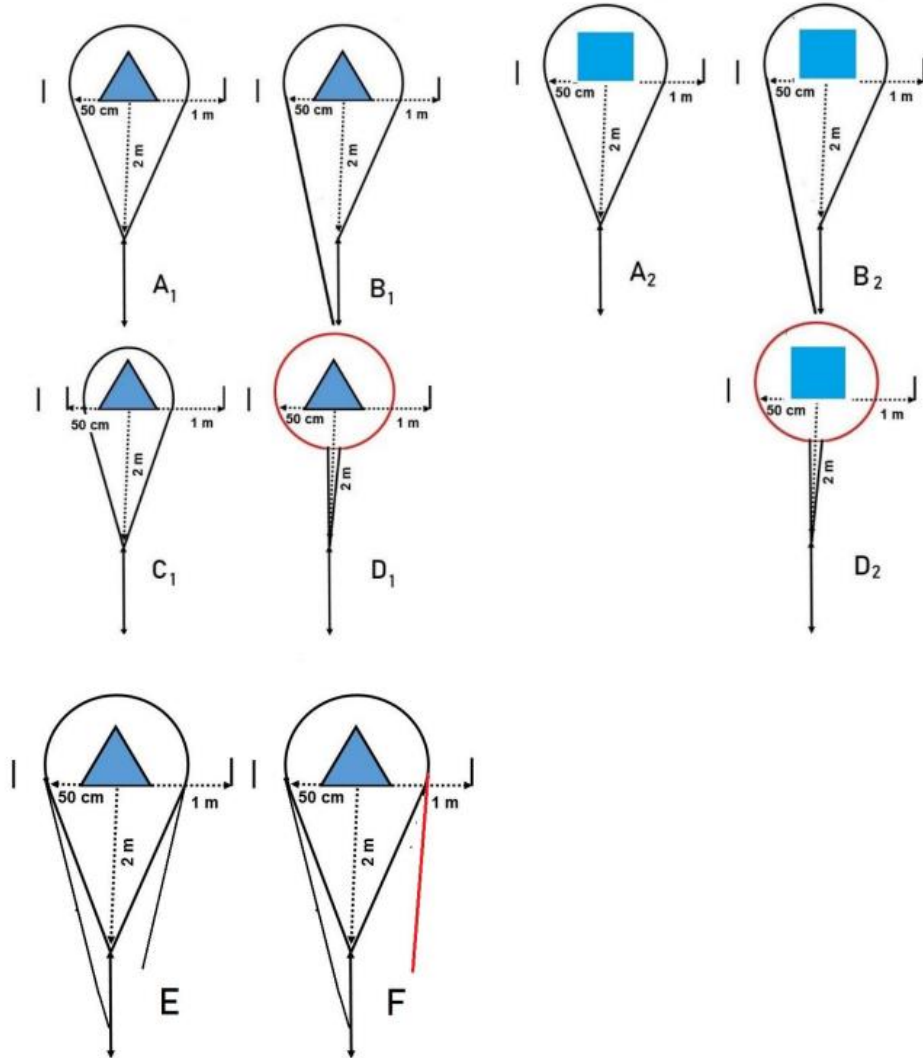
Alternatiivina võib kasutada tünni
Mille diameeter on umbes 70 - 80 cm

LISA 4.2

Trajektoorid ümber koonuste jooksmiseks.

Jooniste A – E trajektoorid loetakse heaks liiniks.

LISA 5

Ruudu moodustamise detailid:

Ruudu ehitamine, selle piiride tähistamine ja ruudu koonuste paigutamine võtetes 15, 2.5 ja 3.6.

